Poesii

de

Mihail Eminescu

*

Librăria Socecŭ & Co.

Stab. grafic J. V. Socecŭ.
www.dacoromanica.ro
Prețul Lei 1,50.

POESII

DE

MIHAIL EMINESCU

Ediția a opta

*

A opta mie de exemplare

*

Cu o notiță biografică de D. Nanu

BUCUREȘTI
Editura Librăriei Socecu & Comp.
1901

www.dacoromanica.ro

63179. Stabilimentul grafic I. V. Soceeŭ. — Bucureşti.

www.dacoromanica.ro

PREFAȚA LA EDIȚIA D'INTAI

Colecția de față cuprinde toate poesiile lui Eminescu, publicate in *Convorbiri Literare* de vre-o doisprezece ani incoace, precum și cele aflate până acum numai in manuscript pe la unele persoane particulare.

Publicarea se face in lipsa poetului din țară. El a fost totdeauna prea impersonal și prea nepăsător de soarta lucrărilor sale, pentru a fi putut fi induplecat să se ingrijească insuș de o asemenea culegere, cu toate stăruința amicilor săi literari.

Poesiile, așa cum se presentă in paginele următoare, nu sunt dar revĕzute de Eminescu și sunt prin urmare lipsite de indreptările ce avea de gând să le facă, cel puțin la cele vechi *(Venere și Madonă, Mortua est, Egipetul, Noaptea, Ânger de pază, Impĕrat și proletar, Rugăciunea unui Dac, Ânger și Demon).*

www.dacoromanica.ro

Dacă totuş am publicat aceste poesii impreună cu celelalte aşa cum se găsesc, am făcut'o dintr'un simţimênt de datorie literară. Trebuiau să devie mai uşor accesibile pentru iubitorii de literatura noastră toate scrierile poetice, chiar şi cele incepĕtóare, ale unui autor, care a fost inzestrat cu darul de a intrupa adânca sa simţire şi cele mai inalte gândiri intr'o frumuseţă de forme, sub al cărei farmec limba română pare a primi o nouă viaţă.

T. Maiorescu.

Bucureşti, Decemvrie 1883.

www.dacoromanica.ro

POETUL EMINESCU

Ţênĕra generaţie română se află astăzi sub influenţa operei poetice a lui Eminescu.

Se cuvine dar să ne dăm samă de individualitatea omului, care a personificat in sine cu atâta strălucire ultima fază a poesiei române de astăzi.

Viaţa lui externă e simplă de povestit, şi nu credem, că in tot decursul ei să fi avut vre-o intimplare din afară o inriurire mai insemnată asupra lui. Ce a fost şi ce a devenit Eminescu, este resultatul geniului sĕu innăscut, care era prea puternic in a sa proprie fiinţă, incât să'l fi abătut vre-un contact cu lumea de la drumul sĕu firesc. Ar fi fost crescut Eminescu in România sau in Franţa şi nu in Austria şi in Germania; ar fi moş-

www.dacoromanica.ro

tenit sau ar fi agonisit el mai multă sau mai puțină avere; ar fi fost așezat in hierarchia Statului la o posiție mai inaltă; ar fi intîlnit in viața lui sentimentală orce alte figuri omenești: Eminescu remânea acelaș, soarta lui nu s'ar fi schimbat.

Născut la 15 Ianuarie 1849 in Botoșani, primind prima invățătură la gimnasiul din Cernĕuți, părăsind la 1874 scoala pentru a se lua după trupa de teatru a d-nei Fanni Tardini prin România și prin Transilvania, părăsind și această trupă pentru a se arunca cu cea mai mare incordare in studii felurite la Viena, susținut acolo și la Berlin in parte prin contribuțiile unor amici literari, numit intre 1874 și 1876 revisor scolar și bibliotecar la Iași, destituit și dat in judecată de guvernul următor, insărcinat apoi cu redacția ziarului «Timpul», incălzit din vreme, dar numai sporadic de farmecul unor femei, de la care au rĕmas in poesiile lui câte-va urme de pĕr bălai, de ochi intunecați, de mâne reci, de *un nu știu ce* și *nu știu cum*, lovit in Iunie 1883 de isbucnirea nebuniei, al

www.dacoromanica.ro

cărei germen era din naștere indreptat intru câtva la inceputul anului 1884, dar degenerat in forma lui etică și intelectuală, apucat din nou de nemiloasa fatalitate ereditară, Eminescu moare la 15 Iunie 1889 in institutul de alienați din București.

La o privire superficială, fuga lui Eminescu de la gimnasiu după o trupă de actori, darea lui in judecată, activitatea lui ca redactor de ziar, care adecă nu s'ar putea explica decât prin necesități materiale, lipsa de orce distincții convenționale, de premiuri academice, de decorații ș. c. l., toate aceste, puse in legătură mai ales cu isbucnirea alienației mentale, par a da vieței sale o coloare romantică, și unele reviste și ziare, care l-au ignorat câtă vreme era în toată vigoarea lui, au găsit aici prilegiul de a'și arăta sentimentalitatea și de a acusa societatea română, că ar fi lăsat un asemenea om nebăgat in samă și intr'o miserie, din causa căreia ar fi nebunit.

Noi credem, că aceste aprețieri sunt greșite.

www.dacoromanica.ro

Ceea ce caracterizează mai ântâi de toate personalitatea lui Eminescu, este o așa de covîrșitoare inteligență, ajutată de o memorie, căreia nimic din cele ce'și intipărise vre-odată nu-i mai scăpa (nici chiar în epoca alienației declarate), incât lumea, in care trăia el, după firea lui și fără nici o silă, era aproape exclusiv lumea ideilor generale ce și le insușise și le avea pururea la îndemână. In aceeaș proporție tot ce era cas individual, intîmplare externă, convenție socială, avere sau neavere, rang sau nivelare obștească, și chiar soarta externă a persoanei sale ca persoană, êi erau indiferente. A vorbi de miseria materială a lui Eminescu insemnează a intrebuința o expresie nepotrivită cu individualitatea lui și pe care el cel d'intâi ar fi respins-o. Cât i-a trebuit lui Eminescu pentru ca să trăiască in accepțiunea materială a cuvêntului, a avut el totdeauna. Grijile existenței nu l'au coprins niciodată in vremea puterii lui intelectuale ; când nu câștiga singur, il susținea tatăl său și'l ajutau amicii. Ear recunoașterile publice le-a desprețuit totdeauna.

www.dacoromanica.ro

Vre un premiu academic pentru poesiile lui Eminescu, de a cărui lipsă se plânge o revistă germană din București? Dar Eminescu ar fi întîmpinat o asemenea propunere cu un rîs homeric sau, după dispoziția momentului, cu acel suris de indulgență miloasă ce'l avea pentru nimicurile lumești. — Regina României, admiratoare a poesiilor lui, a dorit să'l vadă, și Eminescu a avut mai multe convorbiri literare cu Carmen Sylva. L-am vĕzut şi eu la Curte și l-am vĕzut păstrând și aici simplicitatea incântătoare ce o avea in toate raporturile sale omenești. Dar când a fost vorba să i se confere o distincție onorifică, un *bene-merenti* sau nu știu ce altă decorație, el s'a impotrivit cu energie. Rege el insuș al cugetărei omenești, care alt Rege ar fi putut să'l distingă? Și aceasta nu din vre-o vanitate a lui, de care era cu desăvîrșire lipsit, nu din sumeția unei inteligențe excepționale, de care numai el singur nu era știutor, ci din naivitatea unui geniu cuprins de lumea ideală, pentru care orce coborîre

www.dacoromanica.ro

in lumea convențională era o supărare și o nepotrivire firească.

Cine ´și dă samă de o asemenea figură, va înțelege indată, că nu'l puteai prinde pe Eminescu cu interesele care ademenesc pe cei mai mulți oameni. Luxul stării materiale, ambiția, iubirea de glorie nu a fost in nici un grad obiectul preocupărilor lui. Să fi avut ca redactor al «Timpului» mai mult decât a avut, să fi avut mai puțin: pentru micele lui trebuințe materiale tot atât era. Numai după isbucnirea nebuniei, in intervalele lucide, in care se arătau insĕ feluritele forme de degenerare etică obicĭnuite la asemenea stări, devenise lacom de bani.

Prin urmare legenda, că miseria ar fi adus pe Eminescu la nebunie, trebue să aibă soarta multor alte legende, să dispară inaintea realității.

Și nici munca specială a unui redactor de ziar nu credem că trebue privită la Eminescu ca o sforțare impusă de nevoie unui spirit recalcitrant. Eminescu era omul cel mai silitor, vecĭnic cetind, meditând, scriind.

www.dacoromanica.ro

Lipsit de orce interes egoist, el se interesa cu atât mai mult la toate manifestările vieței intelectuale, fie scrierile vre unui prieten, fie cetirea a tot ce se publica in literatura română, fie isvoarele istorice, despre care avea cunoștința cea mai amănunțită, fie luptele politice din țară. A se ocupa cu una din aceste chestii, a cugeta și a scrie asupra lor, era lucrul cel mai potrivit cu felul spiritului său. Și energia cu care a redactat «Timpul», înălțimea de vederi, ce apare in toate articolele lui, puterea neuitată, cu care incontra frasei despre *naționalismul* liberal al partidului de la guvern a opus importanța elementului autochton, sunt o dovadă pentru aceasta.

Cu o așa natură, Eminescu găsea un element firesc pentru activitatea sa în toate situațiile, in care a fost pus. La bibliotecă, pentru a'și spori comoara deja imensă a memoriei sale; ca revisor scolar, pentru a stărui cu limpezimea spiritului său asupra nouelor metode de invățământ; in cercul de amici literari, pentru a se bucura fără invidie sau

www.dacoromanica.ro

a rîde fără rĕutate de scrierile cetite; la redacția «Timpului», pentru a biciui fraseologia neadevĕrată și a formula sintesa unei direcții istorice naționale: in toate aceste ocupări și sfere, Eminescu se afla fără silă în elementul sĕu.

Dacă a nebunit Eminescu, causa este exclusiv internă, este inăscută, este ereditară. Cei ce cunosc datele din familia lui, știu că la doi frați ai sĕi, morți sinucișI, a isbucnit nebunia înainte de a sa și că această nevropatie se poate urmări in linie ascendentă.

De altminteri și in vremea in care spiritul êi era in vigoare, felul traiului sĕu făcuse pe amici să se teamă de resultatul final. Viața lui era neregulată; adese se hrănea numai cu narcotice și excitante; abus de tutun și de cafea, nopți petrecute în cetire și scriere, zile intregi petrecute fără mâncare, și apoi de odată la vreme neobicinuită, după miezul nopții, mâncare și băutură fără alegere și fără mĕsură: așa era viața lui Eminescu. Nu această viață i-a causat nebunia, ci germenele de nebunie inăscut a causat

www.dacoromanica.ro

această viață. Ceea ce o dovedește, este, că toate încercările, adese-ori și cu stăruință repetate de unii prieteni ai săi, nu au fost in stare să'l aducă la un trai mai regulat.

Și nici de nefericiri, care ar fi influențat sănătatea intelectuală sau fisică a lui Eminescu, nu credem că se poate vorbi. Dacă ne-ar întreba cine-va: a fost fericit Eminescu? am respunde: cine e fericit? Dar dacă ne-ar întreba: a fost nefericit Eminescu? am răspunde cu toată convingerea: nu! Ce e drept, el era pătruns de ideile lui Schopenhauer, era prin urmare pesimist. Dar acest pesimism nu era redus la plângerea mărginită a unui egoist nemulțumit cu soarta sa particulară, ci era eterizat sub forma mai senină a melancoliei pentru soarta omenirii indeobște; și chiar acolo, unde din poesia lui străbate indignarea in contra epigonilor și a demagogilor înșelători, avem a face cu un simțimênt estetic, iar nu cu o amărăciune personală. Eminescu, din punct de vedere al egoismului cel mai nepăsător om ce și'l poate închipui cine-va, precum nu putea fi atins de

www.dacoromanica.ro

un simțimênt prea intensiv al fericirii, nu putea fi nici expus la o prea mare nefericire. Seninătatea abstractă — eată nota lui caracteristică, in melancolie ca și in veselie. Și lucru interesant de observat: chiar forma nebuniei lui era o veselie exsultantă.

Când venea în mijlocul nostru cu naivitatea sa de copil, care êi câștigase de mult inima tuturor, și ne aducea ultima poesie ce o făcuse, o refăcuse, o rafinase, căutând mereu o formă mai perfectă, o cetea par'că ar fi fost o lucrare străină de el. Nici odată nu s'ar fi gândit măcar să o publice: publicarea êi era indiferentă, unul sau altul din noi trebuia să'i ia manuscrisul din mână și să'l dea la «Convorbiri».

Și dacă pentru poesiile lui, in care și-a intrupat sub o formă așa de minunată quintesența cugetărilor și simțirilor, se mulțumea cu emoțiunea estetică a unui mic cerc de amici, tără a se gândi la nici o satisfacție de amor-propiu; dacă el se considera oarecum ca organul accidental, prin care insăș poesia se manifesta, așa incât ar fi primit

www.dacoromanica.ro

cu aceeaș mulțumire să se fi manifestat prin altul: ne este permis a conchide, nu numai că era nepăsător pentru intîmplările vieței externe, dar și chiar că in relațiile lui pasionale era de un caracter cu totul neobicinuit. Cuvintele de amor fericit sau nefericit nu se pot aplica lui Eminescu in accepțiunea de toate zilele. Nici o individualitate femeiască nu'l putea captiva și ținea cu desăvîrșire in mărginirea ei. Ca și Leopardi in *Aspasia*, el nu vedea în femeia iubită decât copia imperfectă a unui prototip nerealizabil. Îl iubea intêmplătoarea copie sau îl părăsea, tot copie rămânea, și el se refugia cu melancolie impersonală intr'o lume mai potrivită cu el, in lumea cugetării și a poesiei. De aici «Luceafĕrul» cu versurile de la sfârșit:

Ce'ți pasă ție, chip de lut.
Dac'oi fi eu sau altul?
Trăind in cercul vostru strimt,
Norocul vĕ petrece;
Ci eu in lumea mea mĕ simt
Nemuritor și rece.

T. Maiorescu.

București, Octomvrie 1887.

www.dacoromanica.ro

POESII

www.dacoromanica.ro

SINGURATATE

Cu perdelele lăsate
Șed la masa mea de brad,
Focul pălpăe în sobă,
Iară eu pe gânduri cad.

Stoluri, stoluri trec prin minte
Dulci iluzii; amintiri
Țiriesc incet ca greeri
Printre negre, vechi zidiri,

Sau cad grele, mângăioase
Și se sfarmă 'n suflet trist,
Cum in picuri cade ceara
La picioarele lui Christ.

www.dacoromanica.ro

In odae prin unghere
S'a ţesut painjeniş,
Şi prin cărţile in vravuri
Umblă şoarecii furiş.

In această dulce pace
Imi ridic privirea 'n pod
Şi ascult cum invelişul
Cărţilor incet mi'l rod.

Ah! de căte-ori voit-am
Ca să spănzur lira 'n cui
Şi un capĕt poeziei
Şi pustiului să pui?

Ḋar atuncea, greeri, şoareci
Cu uşor-măruntul mers,
Readuc melancolia-mi
Iară ea se face vers.

Căte-odată... prea arare
A tărziu cănd arde lampa,
Inima din loc imi sare,
Cănd aud că sună cleampa:

www.dacoromanica.ro

Este *Ea*. Deșarta casă
Dintr'o dată-mi pare plină,
In privazul negru-al nopții
E icoană de lumină.

Și mĕ mir eu, cum de vremea
Să mai treacă să indură,
Cănd eu stau șoptind cu draga
Mănă 'n mănă, gură 'n gură.

www.dacoromanica.ro

LASĂ-ȚI LUMEA TA UITATA

Lasă-ți lumea ta uitată,
Mi te dă cu totul mie,
De ți-ai da viața toată,
Nime 'n lume nu ne știe.

Vin' cu mine, ratăcește
Pe cărări cu cotituri,
Unde noaptea ne trezește
Glasul vechilor păduri.

Printre crengi scântee stele,
Farmec dând cărării strimte,
Și afară doar de ele
Nime 'n lume nu ne simte.

www.dacoromanica.ro

Părul tău ți se desprinde
Și frumos ți se mai șede
Nu zi ba de te-oi cuprinde —
Nime 'n lume nu ne vede.

Tănguiosul bucium sună,
L'ascultăm cu atăta drag,
Pe când iese dulcea lună
Dintr'o rarişte de fag.

Și respunde codrul verde
Fermecat și dureros,
Iara sufletu-mi se pierde
După chipul tău frumos.

Te desfaci c'o dulce silă,
Mai nu vrei și mai te lași,
Ochii tăi sunt plini de milă,
Chip de ânger drăgălaș.

Iată lacul. Luna plină
Poleindu'l ăl străbate ;
El aprins de-a ei lumină
Simte-a lui singurătate.

www.dacoromanica.ro

Tremurând ca unde 'n spume
Intre trestie le farmă,
Și visând o 'ntreagă lume
Tot nu poate să adoarmă.

De-al tĕu chip el se pĕtrunde,
Ca oglinda ĕl alege —
Ce privești zimbind in unde?
Ești frumoasă se 'nțelege.

Inălțimile albastre
Pleacă zarea lor pe dealuri,
Arătând privirii noastre
Stele 'n ceruri, stele 'n valuri.

E-un miros de tei in crănguri,
Dulce-i umbra de răchiți,
Și suntem atăt de singuri
Și atăt de fericiți!

Numai luna printre ceață
Varsă apelor văpae,
Și te află strinsă 'n brațĕ,
Dulce dragoste bălae.

www.dacoromanica.ro

ŞI DACĂ RAMURI BAT IN GEAM

Şi dacă ramuri bat in geam
Şi se cutremur plopii,
E ca in minte să te am
Şi 'ncet să te apropii.

Şi dacă stele bat in lac
Adâncu-i luminându'l,
E ca durerea mea s'o impac
Inseninându-mi gândul.

Şi dacă norii deşi se duc
De iese 'n luciu luna,
E ca aminte să-mi aduc
De tine 'n tot deauna.

www.dacoromanica.ro

PAJUL CUPIDON

Pajul Cupidon vicleanul
Mult e rĕu și alintat,
Cu copii se hărjonește,
Iar la dame doarme 'n pat.

De lumină ca tălharii
Se ferește binișor,
Pe ferești se sue noaptea
Dibuind incetișor.

Cordelușe și nimicuri
Iată toate-a lui averi,
Darnic când nu vreai nici una
Și sgărcit dacă le ceri.

www.dacoromanica.ro

In volumul ros de molii
Cauți noaptea adevĕr,
Și 'ntâlnești lipită 'n file
Vița-i galbenă de pĕr.

El dă gânduri ne 'nțelese
Vĕrstei crude și necoapte,
Cu icoane luminoase
O ingână 'ntreaga noapte.

Când de-o sete sufletească
E cuprinsă fata mică —
A dormit cu ea alături
Ca doi pui de turturică.

E sfios ca și copii,
Dar zimbirea-i e vicleană.
Dară galeș ĕi sunt ochii
Ca și ochii de vădană.

Gât și umere frumoase,
Sinuri albe și rotunde
El le ține 'mbrățișate
Și cu mânile le-ascunde.

www.dacoromanica.ro

De te rogi frumos de dĕnsul,
Indestul e de hain,
Vĕlul alb de peste toate
Să'l inlăture puțin.

www.dacoromanica.ro

CE TE LEGENI CODRULE

(In formă populară)

Ce te legeni codrule,
Fără ploae, fără vênt,
Cu crengile la pământ?

— De ce nu m'aș legăna,
Dacă trece vremea mea!
Zioa scade, noaptea crește
Și frunzișul mi'l rărește;
Bate vêntul frunza 'n dungă —
Cântăreții mi'i alungă;
Bate vêntul dintr'o parte —
Iarna-i ici, vara-i departe.
Și de ce să nu mĕ plec,
Dacă păsările trec!

www.dacoromanica.ro

Peste vĕrf de rămurele
Trec in stoluri rĕndunele,
Ducĕnd gĕndurile mele
Şi norocul meu cu ele.
Şi se duc pe rĕnd pe rĕnd
Zarea lumi 'ntunecănd;
Şi se duc ca clipele
Scuturănd aripele,
Şi mĕ lasă pustiit,
Vestejit şi amorţit,
Şi cu doru-mi singurel
De mĕ 'ngăn numai cu el!

www.dacoromanica.ro

MELANCOLIE

Părea că printre nori s'a fost deschis o poartă,
Pr'n care trece albă regina nopții moartă —
O dormi, o dormi in pace printre făclii o mie
Și în mormênt albastru și 'n pânze argintie,
In mausoleu-ți mândru, al cerurilor arc,
Tu adorat și dulce al nopților monarc!
Bogată în intinderi stă lumea 'n promoroacă,
Ce sate și câmpii c'un luciu vĕl imbracă;
Vĕzduhul scânteiază, și ca unse cu var
Lucesc zidiri, ruine pe câmpul solitar.
Și țintirimul singur cu strimbe cruci veghiază,
O cucuvae sură pe una se așază,
Clopotnița trosnește, in stâlpi isbește toacă,
Și străveziul demon, prin aer când să treacă,
Atinge incet arama cu zimți-aripei sale
De auzi din ea un vaiet, un aiurit de jale.

www.dacoromanica.ro

Biserica 'n ruină
Stă cuvioasă tristă, pustie și bătrână,
Și prin ferestre sparte, prin uși țiue vêntul;
Se pare că vrăjește și că-i auzi cuvêntul.
Năuntrul ei pe stâlpi-i, păreți, iconostas
Abia conture triste si umbre au rêmas;
Drept preot toarce-un greer un gând fin și obscur,
Drept dascăl toacă cariul sub invechitul mur.

. . . . . .

Credința zugrăvește icoanele 'n biserici —
Și 'n sufletu-mi pusese poveștile-i feerici,
Dar de-ale vieței valuri, de al furtunei pas,
Abia conture triste și umbre au mai rêmas.
In van mai caut lumea-mi in obositul creer,
Căci răgușit, tomnatec vrăjește trist un greer;
Pe inima-mi pustie zadarnic mâna-mi țiu,
Ea bate ca și cariul incet intr'un sicriu.
Și când gândesc la viața-mi, imi pare că ea cură
Incet repovestită de o străină gură,
Ca și când 'n'ar fi viața-mi, ca și când n'aș fi fost.

Cine e acel ce-mi spune povestea pe de rost,
De-mi țin la el urechea și rid de câte-ascult
Ca de dureri străine?... Parc'am murit de mult!

www.dacoromanica.ro

RUGĂCIUNEA UNUI DAC

Pe când nu era moarte, nimic nemuritor,
Nici simburul luminii de viață dătător,
Nu era *azi* nici *mâne*, nici *eri* nici *totdeauna*,
Căci *unul* erau toate, și *totul* era una;
Pe când pământul, ceriul, vĕzduhul, lumea toată
Erau din rĕndul celor ce n'au fost nici-odată —
Pe atunci erai Tu singur, in cât mĕ 'ntreb in sine-mi:
Au cine-i zeul, cărui plecăm a noastre inemi?

El singur zeu stătut-a 'nainte d'a fi zeii,
Și din noian de ape puteri au dat scânteii,
El zeilor dă suflet și lumii fericire,
El este al omenirii isvor de mântuire. —
Sus inimele voastre! Cântare aduceți-i,
El este moartea morții și invierea vieții!

www.dacoromanica.ro

Şi el imi dete ochii să vĕd lumina zilei,
Şi inima-mi umplut-au cu farmecele milei,
In vuetul de vĕnturi auzit-am al lui mers
Şi 'n glas purtat de cântec simţii duiosu-i vers —
Şi tot pe lăng'aceste cerşesc ănc'un adaos:
Să 'ngădue intrarea-mi in vecĭnicul repaos!

Să blesteme pe-or cine de mine-o avea milă,
Să bine-cuvinteze pe cel ce mĕ impilă,
S'asculte or ce gură ce ar vrea ca să mĕ ridă,
Puteri să pue 'n braţul ce-ar sta să mĕ ucidă,
Ş'acela intre oameni devină cel ântăi,
Ce mi-ar răpi chiar piatra ce-oiu pune-o căpătăi.

Gonit de toată lumea prin anii mei să trec
Păn' ce-oiu simţi că ochiu-mi de lacrime e sec,
Că 'n or-ce om din lume un duşman mi se naşte,
C'ajung pe mine insu-mi a nu mĕ mai cunoaşte,
Că chinul şi durerea simţirea-mi a 'mpetrit-o,
Că pot să-mi blestem mama, pe care am iubit-o —
Când ura cea mai crudă mi s'ar părea amor,
Poate-oiu uita durerea-mi şi voiu putea să mor.

Străin şi făr' de lege de voiu muri atunce,
Nevrednicu-mi cadavru in uliţă 'l arunce,

www.dacoromanica.ro

S'aceluia, Părinte, să'i dai coroana scumpă,
Ce-o să amuțe căinii ca inima-mi s'o rumpă,
Iar celui ce cu pietre mĕ va isbi in față,
Indură-te, stăpâne, și dă'i pe veci viață!

Ast-fel numai, Părinte, eu pot să'ți mulțămesc
Că tu mi-ai dat in lume norocul să trăesc.
Să cer a tale daruri, genunchi și frunte nu plec,
Spre ură și blestemuri aș vrea să te induplec,
Se simt că de suflarea-ți suflarea mea se curmă
Și 'n stingerea eternă dispar fără de urmă!

www.dacoromanica.ro

PE ACEEAȘ ULICIOARA

Pe aceeaș ulicioară
Bate luna in ferești,
Numai tu de după gratii
Vecĭnic nu te mai ivești.

Și aceiași pomi in floare
Crengi întind peste zaplaz,
Numai zilele trecute
Nu le fac să fie azi.

Altul este al tĕu suflet,
Alții ochii tĕi acum;
Numai eu, rĕmas acelaș,
Bat mereu acelaș drum.

www.dacoromanica.ro

Ah, subțire și gingașă
Tu pășeai incet, încet,
Dulce imi veneai în umbra
Tăinuitului boschet.

Și lăsându-te la pieptu-mi,
Nu știam ce-i pe pământ,
Ne spuneam atât de multe
Făr' a zice un cuvênt.

Sărutări erau rĕspunsul
La 'ntrebări indeosebi,
Și de alte cele în lume
N'aveai vreme să întrebi.

Și în farmecul vieți-mi
Nu știam că-i tot aceea
De te razimi de o umbră
Sau de crezi ce a zis femeea.

Vêntul tremură 'n perdele
Astăzi ca și alte dăți,
Numai tu de după ele
Vecînic nu te mai arăți!

www.dacoromanica.ro

DE CĂTE ORI IUBITO...

De căte ori, iubito, de noi mi-aduc aminte.
Oceanul cel de ghiață mi-apare inainte:
Pe bolta alburie o stea nu se arată,
Departe doară luna cea galbenă — o pată;
Iar peste mii de sloiuri de valuri repezite
O pasăre plutește cu aripi ostenite,
Pe căud a ei păreche nainte tot s'a dus
C'un pălc intreg de păseri, perzěndu-se 'n apus.
Aruncă pe-a ei urmă priviri suferitoare,
Nici fĕu nu'i pare-acuma, nici bine nu — ea moare
Visăndu-se 'ntr'o clipă cu anii inapoi.
. . . . . .
Suntem tot mai departe deolaltă amĕndoi,
Din ce in ce mai singur mĕ 'ntunec și ingheț,
Căud tu te pierzi in zarea eternei dimineți.

www.dacoromanica.ro

O REMĂI

»O rĕmăi, rĕmăi la mine!
»Te iubesc atăt de mult!
»Ale tale doruri toate
»Numai eu ştiu să le-ascult;

»In al umbrei intuneric
»Te asamĕn unui prinţ
»Ce se uit' adănc in ape
»Cu ochi negri şi cuminţi;

»Şi prin vuetul de valuri,
»Prin mişcarea naltei erbi
»Eu te fac s'auzi in taină
»Mersul cărdului de cerbi:

www.dacoromanica.ro

»Eu te vĕd răpit de farmec
»Cum ingăni cu glas domol,
»In a apei strălucire
»Intinzĕnd piciorul gol;

»Şi privind in luna plină
»La văpaia de pe lacuri,
»Anii tĕi se par ca clipe,
»Clipe dulci sé par ca veacurĭ.«

Astfel zise lin pădurea,
Bolți asupra-mi clătinănd —
Şueram la ei chemare
Ş'am eşit in cămp rizĕnd.

Astăzi chiar de m'aş intoarce
A 'nțelege n'o mai pot...
Unde eşti, copilărie,
Cu pădurea ta cu tot?

www.dacoromanica.ro

DESPĂRȚIRE

Să cer un semn, iubito, spre a nu te mai uita?
Te-aș cere doar pe tine, dar nu mai ești a ta?
Nu floarea veștejită din pĕrul tĕu bălai
Căci singura mea rugă-i: uitării să mĕ dai.

La ce simțirea crudă a stinsului noroc
Să nu se sting-asemeni, ci 'n veci să stea pe loc?
Tot alte unde-i sună aceluiaș părău?
La ce statornicia părerilor de rĕu,
Când prin această lume să trecem ne e scris
Ca visul unei umbre și umbra unui vis?
La ce de-acu 'nainte tu grija mea s'o porți?
La ce să mĕsuri anii ce sboară peste morți?
Tot una-i, dacă astă-zi sau mâne o să mor,
Când voiu să-mi piară urma în mintea tuturor,
Când voiu să uiți norocul visat de amĕndoi.

www.dacoromanica.ro

Trezindu-te, iubito, cu anii inapoi,
Să fie neagra umbră in care-om fi perit,
Ca și când nici-odată noi nu ne-am fi găsit,
Ca și când anii mândri de dor ar fi deșerți.

Că te-am iubit atăta, putea-vei tu să ierți?
Cu fața spre părete mĕ lasa prin străini
Să 'nghețe sub pleoape a ochilor lumini.
Și când se va intoarce pămĕntul in pămĕnt,
Au cine o să știe de unde-s, cine sunt?
Cântări tănguitoare prin zidurile reci
Cerși-vor pentru mine repaosul de veci.
Ci eu aș vrea ca unul, venind de mine aproape,
Să-mi spue al tĕu nume pe 'nchisele'mi pleoape,
Apoi — de vor — m'arunce in margine de drum...,
Tot imi va fi mai bine ca 'n ciasul de acum.
Din zare depărtată rĕsar'un stol de corbi
Să 'ntunece tot cerul pe ochii mei cei orbi,
Rĕsar'o vijelie din margini de pămĕnt,
Dând pulberea-mi țĕrinii și inima-mi la vĕnt.

Ci tu rĕmăi in floare ca luna lui Aprii,
Cu ochii mari și umezi, cu zimbet de copil;
Din cât ești de copilă să 'ntinerești mereu,
Să nu mĕ știi pe mine, cum nu m'oiu ști nici eu.

www.dacoromanica.ro

CRAIASA DIN POVEȘTI

Neguri albe, strălucite
Naște luna argintie,
Ea le scoate peste ape,
Le intinde pe cămpie.

S'adun flori in șezătoare
De painjen tort să rumpă,
Și anină 'n haina nopții
Boabe mari de piatră scumpă.

Lăngă lac, pe care norii
Au urzit o umbră fină,
Ruptă de mișcări de valuri
Ca de bulgări de lumină,

www.dacoromanica.ro

Dăndu-şi trestia 'ntr'o parte
Stă copila lin plecată,
Trandafiri aruncă roşii
Peste unda fermecată.

Ca să vad'un chip, se uită
Cum aleargă apa 'n cercuri,
Căci vrăjit de mult e lacul
De-un cuvĕnt al sfintei Mercuri.

Ca să iasă chipu 'n faţă,
Trandafiri aruncă tineri,
Căci vrăjiţi sunt trandafirii
De-un cuvĕnt al sfintei Vineri.

Ea se uită... pĕru-i galben,
Faţa ei lucesc în lună,
Iar în ochii ei albastri
Toate basmele s'adună.

www.dacoromanica.ro

O D A

(In metru antic)

Nu credeam să 'nvĕţ a muri vr'odată;
Pururi tĕnĕr, infăşurat in manta-mi,
Ochii mei năltam visători la steaua
Singurătăţii.

Când de-odată tu rĕsărişi in cale-mi,
Suferinţă tu, dureros de dulce!
Păn' in fund bĕui voluptatea morţii
Ne 'ndurĕtoare.

Jalnic ard de viu chinuit ca Nessus,
Or ca Hercul inveninat de haina-i;
Focul meu a'l stinge nu pot cu toate
Apele mării.

www.dacoromanica.ro

De-al meu propriu vis mistuit mĕ vaiet,
Pe-al meu propriu rug mĕ topesc in flacări . . .
Pot să mai re'nviu luminos din el ca
Pasĕrea Phoenix?

Piară-mi ochii turburători din cale,
Vino iar in sin, nepăsare tristă,
Ca să pot muri liniştit, pe mine
Mie redă-mĕ!

www.dacoromanica.ro

LA MIJLOC DE CODRU DES

(In formă populară)

La mijloc de codru des
Toate pasĕrile ies
Din huceag de aluniș
La voiosul luminiș,
Luminiș de lângă baltă,
Care 'n trestia inaltă
Legănându-se din unde
In adâncu-i se pĕtrunde
Și de lună și de soare
Și de pasĕri călĕtoare,
Și de lună și de stele
Și de sbor de rândunele
Și de chipul dragei mele.

www.dacoromanica.ro

VENERE ȘI MADONA

Ideal pierdut in noaptea unei lumi ce nu mai este,
Lume ce gândea in basme și vorbea in poesii,
O! te vĕd, te aud, te cuget, tĕnĕră și dulce veste
Dintr'un cer cu alte stele, cu-alte raiuri, cu alți zei.

Venere, marmură caldă, ochiu de piatră ce scântee,
Braț molatic ca gândirea unui impĕrat poet,
Tu ai fost divinizarea frumuseței de femee,
A femeei, ce și astăzi tot frumoasă o revĕd.

Rafael pierdut in visuri ca 'ntr'o noapte instelată
Sufletu 'mbătat de raze și d'eterne primăveri,
Te-a vĕzut și-a visat raiul cu grădini imbălsămate,
Te-a vĕzut plutind regină printre ângerii din cer.

www.dacoromanica.ro

Şi-a creat pe pănza goală pe Madona-Dumnezeu
Cu diademă de stele, cu surisul blând, vergin,
Faţa pală 'n raze blonde, chip de ânger, dar femee,
Căci femeea-i prototipul ângerilor din senin.

Astfel eu, pierdut in noaptea unei vieţi de poesie,
Te-am vĕzut, femee stearpă fără suflet, fără foc,
Şi-am făcut din tine-un ânger blând ca ziua de magie,
Când in viaţa pustiită ride-o rază de noroc.

Am vĕzut faţa ta pală de o bolnavă beţie,
Buza ta invineţită de-al corupţiei muşcat,
Ş'am svĕrlit asupra-ţi, crudo, vĕlul alb de poesie
Şi palorei tale raza inocenţei eu i-am dat.

Ţi-am dat palidele raze ce 'nconjoare cu magie
Fruntea ângerului geniu, ângerului ideal,
Din demon făcui o sfântă, dintr'un chiot simfonie,
Din ochirile-ţi murdare ochiu-aurorei matinal.

Dar azi vĕlul cade, crudo! desmeţit din visuri sece,
Fruntea mea este trezită de a buzei tale 'ngheţ,
Şi privesc la tine, demon, şi amoru-mi stins şi rece
Mĕ invaţă cum asupră-ţi eu să caut cu dispreţ!

www.dacoromanica.ro

Tu imi pari ca o bacantă, ce a luat cu 'nșelăciune
De pe-o frunte de fecioară mirtul verde de martir,
O fecioar'a cărei suflet era sfânt ca rugăciunea,
Pe când inima bacantei e spasmodic lung delir.

O, cum Rafael creat-a pe Madona Dumnezee
Cu diadema'i de stele, cu surisul blând, vergin,
Eu făcut-am zeitate dintr'o palide femee,
Cu inima stearpă, rece și cu suflet de venin!

. . . . . .
. . . . . .

Plângi, copilă? C'o privire umedă și rugătoare
Poți din nou sdrobi și frânge apostat' inima mea? —
La picioare-ți cad și'ți caut in ochi negri-adânci ca marea
Și sărut a tale mâne și te intreb de poți ierta.

Șterge-ți ochii, nu mai plânge!.. A fost crudă 'nvinuirea,
A fost crudă și nedreaptă, fără razem, fără fond.
Suflete! de-ai fi chiar demon, tu ești sfântă prin iubire,
Și ador pe acest demon cu-ochii mari, cu părul blond.

www.dacoromanica.ro

SONET

Iubind in taină am păstrat tăcere,
Gândind că ast-fel o să'ți placă ție,
Căci in priviri ceteam o veciнicie
De-ucigătoare visuri de plăcere.

Dar nu mai pot. A dorului tărie
Cuvinte dă duioaselor mistere,
Vreau să mĕ 'nec de dulcea 'nvăpăiere
A celui suflet, ce pe al meu știe.

Nu vezi că gura-mi arsă e de sete
Și 'n ochii mei se vedĕ 'n friguri chinu-mi
Copila mea cu lungi și blonde plete?

Cu o suflare recoreşti suspinu-mi,
C'un zimbet faci gândirea mi să se 'mbete:
Fá un sfĕrșit durerii — vin la sinu-mi!

www.dacoromanica.ro

SONET

Afară-i toamnă, frunza 'mprăștiată,
Iar vântul svĕrle 'n geamuri grele picuri ;
Și tu citești scrisori din roase plicuri
Și intr'un ceas gândești la viața toată.

Pierzându-ți timpul tĕu cu dulci nimicuri.
N'ai vrea ca nime 'n ușa ta să bată ;
Dar și mai bine-i, când afară-i sloată,
Să stai visând la foc, de somn să picuri.

Și eu ast-fel mĕ uit din jeț pe gânduri,
Visez la basmul vechiul al zinei Dochii,
In juru-mi ceața crește rânduri-rânduri —

De-odat-aud foșnirea unei rochii,
Un moale pas abia atins de scânduri —
Iar mâni subțiri și reci mi-acopĕr ochii.

www.dacoromanica.ro

SONET

Sunt ani la mijloc și 'ncă mulți vor trece
Din ceasul sfânt in care de 'ntâlnirăm,
Dar tot mereu gândesc cum ne iubirăm,
Minune cu ochi mari și mână rece.

O vino iar! Cuvinte dulci inspiră-mi,
Privirea ta asupra mea să plece,
Sub raza ei mĕ lasă a petrece
Și cânturi nouĕ smulge tu din lira-mi.

Tu nici nu știi, a ta apropiere
Cum inima-mi de-adânc o liniștește
Ca resărirea stelei in tăcere;

Iar când te vĕd zimbind copilărește,
Se stinge-atunci o viață de durere,
Privirea-mi arde, sufletul imi crește.

www.dacoromanica.ro

SONET

Când însuș glasul gândurilor tace,
Mĕ 'ngână cântul uneĭ dulcĭ evlavii,
Atunci te chem; chemarea-mi asculta-vei?
Din neguri recĭ plutind te vei desface?

Puterea nopții blând insenina-vei
Cu ochii mari și purtători de pace?
Resai din umbra vremilor incoace
Ca să te vĕd venind — ca 'n vis, așa vii!

Cobori incet... aproape, mai aproape,
Te pleacă iar zimbind peste-a mea față,
A ta iubire c'un suspin arat-o.

Cu geana ta m'atinge pe pleoape
Și simt fiorii stringerii în brațĕ,
Pe veci perduto, vecĭnic adorato!

www.dacoromanica.ro

SONET

Trecut-au anii ca nori lungi pe șesuri
Și nici odată n'or să vie iară,
Căci nu mĕ 'ncântă azi cum mĕ mișcară
Povești de doine, ghicitori, eresuri

Cu fruntea-mi de copil o 'nseninară,
Abia 'nțelese, pline de 'nțelesuri
Cu-a tale umbre azi in van mĕ impresuri,
O ceas al tainei, asfințit de sară!

Să smulg un sunet din trecutul vieții,
Să fac, o suflet, ca din nou să tremuri?
Cu mâna mea in van pe liră lunec:

Pierdut e totu 'n zarea tinereții
Și mută-i gura dulce-a altor vremuri,
Iar timpul crește'n urma mea . . . mĕ'ntunec!

www.dacoromanica.ro

SONET

S'a stins viața falnicei Veneții,
N'auzi cântări, nu vezi lumini de baluri;
Pe scări de marmură, prin vechi portaluri
Pătrunde luna, înălbind păreții.

Okeanos se plânge pe canaluri,
El numa 'n veci e 'n floarea tinereții,
Miresei dulci i-ar da suflarea vieții,
Isbește 'n ziduri vechi, sunând din valuri.

Ca 'n țintirim tăcere e 'n cetate.
Preot rămas din a vechimei zile
San Marc sinistru miezul nopții bate,

Cu glas adânc cu graiul de Sibile
Rostește lin in clipe cadențate:
»Nu 'nvie morții — e 'n zadar, copile!«

www.dacoromanica.ro

DORINȚA

Vino 'n codru la isvorul
Care tremură pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund,

Și in brațele-mi intinse
Să alergi, pe piept să-mi cazi,
Să-ți desprind din creștet vĕlul,
Să-l ridic de pe obraz.

Pe genuchii mei ședea vei,
Vom fi singuri-singurei,
Iar in pĕr infiorate
O să-ți cază flori de tei.

www.dacoromanica.ro

Fruntea albă 'n pĕrul galben
Pe-al meu braţ incet s'o culci,
Lăsănd pradă gurei mele
Ale tale buze dulci.

Vom visa un vis ferice,
Ingăna-ne-vor c'un cănt
Singuratece isvoare,
Blăndă batere de vĕnt;

Adormind de armonia
Codrului bătut de gănduri,
Flori de tei de-asupra noastră
Or să cadă rĕnduri-rĕnduri.

www.dacoromanica.ro

MORTUA EST!

Făclie de veghe pe umezi morminte,
Un sunet de clopot în orele sfinte,
Un vis, ce își moae aripa 'n amar —
Astfel ai trecut de al lumii hotar.

Trecut-ai când ceru-i cămpie senină,
Cu riuri de lapte și flori de lumină,
Când norii cei negri par sumbre palate,
De luna regină pe rênd visitate.

Te vĕd ca o umbră de-argint strălucită,
Cu-aripi ridicate, la ceruri pornită,
Suind, palid suflet, a norilor schele
Prin ploaie de raze, ninsoare de stele.

www.dacoromanica.ro

O rază te 'nalță, un cântec de duce
Cu brațele albe pe piept puse cruce,
Când torsul s'aude l'al vărjilor caer,
Argint e pe ape, și aur in aer.

Văd sĕfletu-ți candid prin spațiu cum trece;
Privesc apoi latul rĕmas... alb și rece
Cu haina lui lungă culcat in sicriu,
Privesc la surisu-ți rĕmas încă viu —

Și 'ntreb al meu suflet rănit de 'ndoială:
De ce-ai murit, înger cu fața cea pală?
Au nu ai fost jună, n'ai fost tu frumoasă?
Te-ai dus spre a stinge o stea radioasă?

Dar poate acolo să fie castele
Cu arcuri de aur zidite de stele,
Cu riuri de foc și cu poduri de-argint,
Cu țermuri de smirnă, cu flori care cânt?

Să treci tu prin ele, o sfântă regină,
Cu pĕr lung de raze, cu ochi de lumină,
In haină albastră stropită de aur,
Pe fruntea ta mândră cunună de laur?

www.dacoromanica.ro

O moartea-i un haos, o mare de stele,
Când viaţa-i o baltă de vise rebele;
O moartea i un secul cu sori inflorit,
Când viaţa-i un basmu pustiu şi urit. —

Dar poate... o! capu-mi pustiu, cu furtune!
Gândirile-mi rele sugrum cele bune...
Când sorii se stĕng şi stelele pică,
Imi vine a crede *că toate-s nimică*.

Se poate ca bolta de sus să se spargă,
Să cadă nimicul cu noaptea lui largă,
Să vĕd cerul negru, că lumile-şi cerne
Ca prăzi trecĕtoare a morţii eterne.

Ş'atunci, de-a fi ast fel... atunci in vecie
Suflarea ta caldă, ea n'o să invie,
Atunci graiu-ţi dulce in veci este mut,
Atunci acest ănger n'a fost de cât lut.

Şi totuş, ţerină frumoasă şi moartă,
De racla ta razim eu harfa mea spartă
Şi moartea ta n'o plăng, ci *mai* fericesc
O rază fugită din haos lumesc.

www.dacoromanica.ro

Ş'apoi cine ştie, de este mai bine
A fi sau a nu fi? Dar ştie or-cine,
Că ceea ce nu e, nu simte dureri —
Şi multe dureri-s, puţine plăceri.

A fi? Nebunie şi tristă şi goală:
Urechea te minte şi ochiul te 'nşală:
Ce-un secol ne zice, ceilalţi deszic —
Decât un vis sarbăd, mai bine nimic.

Văd vise intrupate gonind după vise
Păn' dau in morminte ce-aşteaptă deschise,
Şi nu ştiu gândirea-mi in ce să o sting:
Să rid ca nebunii? să-i blestem? să-i plâng?

La ce?... Oare totul nu e nebunie?
Au moartea ta ânger, de ce fu să fie?
Au e *sens* in lume?... Tu chip zimbitor
Trăit-ai anume ca astfel să mori?

De e sens intr'asta, e 'ntors şi ateu —
Pe palida-ti frunte nu-i scris Dumnezeu.

———

www.dacoromanica.ro

NOAPTEA

Noaptea potolit și vênêt arde focul in cămin.
Dintr'un colț pe o sofă roșă eu in fața lui privesc,
Pên'ce mintea imi adoarme, pân'ce genele 'mi clipesc;
Luminarea-i stinsă 'n casă, somnu-i cald, molatic, lin.

Atunci tu prin intuneric te apropii surizindă,
Albă ca zăpada iernii, dulce ca o zi de vară;
Pe genuchi imi șezi, iubito, brațele-ți imi inconjoară
Gătul... iar tu cu iubire privești fața mea pălindă.

Cu ale tale brațe albe, moi, rotunde, parfumate,
Tu grumazul mi'l înlănțui pe-al meu piept capul ți'l culci,
Ș'apoi ca din vis trezită, cu mănuțe albe, dulci
De pe fruntea mea cea tristă tu dai vițele 'ntr'o parte.

www.dacoromanica.ro

Netezești incet și leneș fruntea mea cea liniștită
Și, gândind că dorm, șireato, apeși gura ta de foc
Pe-ai mei ochi inchiși ca somnul și pe fruntea-mi in mijloc
Și surizi, cum ride visul intr'o inimă 'ndrăgită.

O! desmeardă, păn' ce fruntea-mi este netedă și lină,
O! desmeardă, păn' ești junǎ ca lumina cea din soare,
Păn' ești clară ca o rosă, păn' ești dulce ca o floare,
Păn' nu-i fața mea sbărcită, păn' nu-i inima bătrână.

www.dacoromanica.ro

EGIPETUL

Nilul mișcă valuri blonde pe cămpii cuprinși de Maur,
Peste el cerul d'Egipet desfăcut în foc și aur;
Pe-a lui maluri galbini, șese, stufuł crește din adănc
Flori, juvaeruri în aer, sclipesc tainice în soare,
Unele-albe, nalte, fragezi, ca argintul din ninsoare,
Alte roșii ca jăratec, alte-albastre — ochi ce plăng.

Și prin tufele de mături ce cresc verzi, adănce, dese,
Pasĕri 'mblânzite 'n cuiburi distind penele alese,
Ciripind cu ciocu 'n soare, gugiulindu-se cu-amor.
Inecat de vecĭnici vĭsuri, rĕsărit din sfinte-isvoară,
Nilul mișc-a lui legendă și oglinda-i galben clară
Cătră marea liniștită, ce ineacă a lui dor.

www.dacoromanica.ro

De-a lui maluri sunt unite cămpii verzi și țări ferice:
Memfis colo 'n depărtare, cu zidirile-i antice,
Mur pe mur, stâncă pe stâncă — o cetate de giganți.
Sunt gândiri architectonici de-o grozavă măreție!
Au zidit munte pe munte in antica lor trufie,
I-a imbrăcat cu-argint ca'n soare să lucească intr'un lanț.

Și să pară rĕsărite din visările pustiei,
Din nisipuri argintoase in mișcarea vijeliei,
Ca un gând al mărei sfinte reflectat de cerul cald
Ș'aruncat in depărtare! Colo se ridic trufașe
Și eterne că și moartea piramidele-uriașe,
Racle ce incap in ele epopea unui scald.

Se 'nserează. Nilul doarme și ies stelele din strungă,
Luna 'n mare își aruncă chipul și prin nori le-alungă.
Cine-a deschis piramida și inlăuntru a intrat?
Este regele. In haină de-aur roș și pietre scumpe
El intră să vad'acolo tot trecutul: i se rumpe
Al lui suflet, când privește peste-a vremurilor vad.

In zadar guvernă regii lumea cu înțelepciune:
Se 'nmulțesc semnele rele, se 'nputin faptele bune,
In zadar caut'-al vieței înțeles nedeslegat.
Iese 'n noapte... ș'a lui umbră lung intins se desfășoară
Pe-ale Nilului lungi valuri. Ast-fel pe-unde de popoară
Umbra gândurilor regii se aruncă 'ntunecat.

www.dacoromanica.ro

Ale piramidei visuri, ale Nilului reci unde,
Ale trestiilor sunet, ce sub luna ce pătrunde
Par a fi snopuri gigantici de lungi sulițe de-argint,
Toat-a apei, a pustiei și a nopții măreție .
Se unesc să 'mbrace mândru, vechi-acea impĕrăție,
Să invie in deșerturi șir de visuri ce te mint.

Rîul sfânt ne povestește cu ale undelor lui gure
De-a isvorului sĕu taină, despre vremi apuse, sure,
Sufletul se 'mbată 'n visuri care-alunecă in sbor,
Palmii risipiți in crânguri auriți de-a lunei rază
Nalță sveltele lor trunchiuri, noaptea-i clară, luminoasă,
Undele visează spume, cerurile 'nșiră nori.

Și in templele mărețe, colonade 'n marmuri albe,
Noaptea zeii se preumblă in veștmintele lor dalbe,
Ș'ale preoților cântec sună 'n harfe de argint;
Și la vĕntul din pustie, la recoarea nopții brună,
Piramidele din creștet aiurind și jalnic sună,
Și selbatec se plâng regii in giganticul morment.

In zidirea cea antică, sus in frunte-i turnul maur,
Magul privea pe gânduri in oglinda lui de aur,
Unde-a cerului mii stele ca 'ntr'un centru se adun.
El in mic privește-acolo căile lor tăinuite
Și cu varga zugrăvește drumurile lor găsite:
Au aflat sămburul lumei, tot ce-i drept, frumos și bun.

www.dacoromanica.ro

Şi se poate că, spre rĕul unei ginţi efeminate,
Regilor pătaţi de crime, preoţimei desfrĕnate,
Magul, paza resbunării, a cetit semnul intors;
Ş'atunci vĕntul ridicat-a tot nisipul din pustiuri,
Astupând cu el oraşe, ca gigantice sicriuri
Unei ginţi ce fără viaţă 'ngreuia pămĕntul stors.

Uraganu acum aleargă păn' ce caii lui ĕi crapă,
Şi in Nil numai deşertul nisipuşul şi-l adapă,
Aşternându-l peste cămpii cei odată infloriţi.
Memfis, Teba, ţara 'ntreagă coperită-i de ruine,
Prin deşert străbat selbatec mari familii beduine
Cu viaţa lor de basme pe cămpie risipiţi.

Dar ş'acum, turburând stele pe-ale Nilului lungi unde,
Noaptea flamingo cel roşu apa 'ncet, incet pĕtrunde,
Ş'acum luna argintește tot Egipetul antic;
Ş'atunci sufletul visează toat' istoria străveche,
Glasul din trecut străbate l'a presentului ureche,
Din a valurilor svadă proroci se aridic.

Ş'atunci Memfis se inalţă, argintos gând al pustiei,
Inchegare măestrită din suflarea vijeliei...
Beduini ce stau in lună o minune o privesc,
Povestindu-şi basme mândre imbrăcate 'n flori şi stele
De oraşul care iese din pustiile de jele;
Din pămĕnt şi de sub mare s'aud sunete ce cresc.

www.dacoromanica.ro

Marea 'n fund clopote are, care sună 'n or ce noapte;
Nilu 'n fund grădine are, pomi cu mere de-aur coapte;
Sub nisipul din pustie cufundat e un popor
Ce cu-oraşele-i de-odată se trezeşte şi se duce
Sus in curţile din Memfis, unde 'n săli lumina luce;
Ei petrec in vin şi 'n chiot or-ce noapte păn 'n zor.

www.dacoromanica.ro

ADIO

De-acuma nu te-oiu mai vedea,
Rĕmăi, rĕmăi cu bine!
Mĕ voiu feri in calea mea
De tine.

De astăzi dar tu fă ce vrei,
De astăzi nu'mi mai pasă,
Că cea mai dulce 'ntre femei
Mĕ lasă.

Căci nu mai am de obicei,
Ca 'n zilele acele,
Să mĕ imbĕt şi de scăntei
Din stele,

www.dacoromanica.ro

Când degerând atâtea dăți
Eu mĕ uitam prin rămuri
Și așteptam să te arăți
La geamuri.

O cât eram de fericit
Să mergem impreună
Sub acel farmec liniștit
De lună!

Și când in taină mĕ rugam
Ca noaptea in loc să stee,
In veci alături să te am,
Femee!

Din a lor treacăt să apuc
Acele dulci cuvinte,
De care azi abia mi-aduc
Aminte.

Căci astăzi dacă mai ascult
Nimicurile-aceste,
Îmi pare-o veche de demult
Poveste.

www.dacoromanica.ro

Şi dacă luna bate 'n lunci
Şi tremură pe lacuri,
Totuş îmi pare că de-atunci
Sunt veacuri.

Cu ochii sĕrii cei de 'ntăi
Eu n'o voiu mai privi-o,
De-aceea 'n urma mea rĕmăi,
Adio!

www.dacoromanica.ro

CE E AMORUL

Ce e amorul? E un lung
Prilej pentru durere;
Căci mii de lacrĕmi nu-i ajung
Şi tot mai multe cere.

De-un semn in treacăt de la ea
El sufletul ţi-l leagă,
In căt să n'o mai poţi uita
Viaţa ta intreagă.

Dar ăncă de te-aşteaptă 'n prag
In umbră de unghere,
De se 'ntălneşte drag cu drag,
Cu inima ta cere:

www.dacoromanica.ro

Dispar și ceruri și pământ
Și pieptul tău se bate,
Și totu-atîrnă de-un cuvînt
Șoptit pe jumătate.

Te urmărește septămâni
Un pas făcut a lene
O dulce strîngere de mâni,
Un tremurat de gene;

Te urmăresc luminători
Ca soarele și luna
Și peste zi de-atâtea ori
Și noaptea totdeauna.

Căci scris a fost ca viața ta
De doru-i să nu 'ncapă,
Căci te-a cuprins asemenea
Lianelor din apă.

www.dacoromanica.ro

LACUL

Lacul codrilor albastru,
Nuferi galbeni ĕl incarcă,
Tresărind in cercuri albe
El cutremură o barcă.

Și eu trec de-alung de maluri
Parc'ascult și parc'aștept
Ea din trestii să resară
Și să-mi cadă lin pe piept.

Să sărim in luntrea mică
Ingănați de glas de ape,
Și să scap din mănă cărma
Și lopețile să-mi scape,

www.dacoromanica.ro

Să plutim cuprinși de farmec
Sub lumina blândei lune,
Vântu 'n trestii lin foșnească,
Unduioasa apă sune . . .

Dar nu vine ! Singuratic
In zadar suspin și sufĕr
Lângă lacul cel albastru,
Incărcat cu flori de nufăr.

www.dacoromanica.ro

ANGER DE PAZA

Când sufletu-mi noaptea veghea in extază,
Vedeam ca in vis pe al meu ânger de pază,
Incins cu o haină de umbră și rază,
C'asupră-mi c'un zimbet aripele-a 'ntins;
Dar cum te vĕz intr'o palidă haină,
Copilă cuprinsă de dor și de taină,
Fugi acel ânger de ochiu'ți invins.

Ești demon, copilă, că numai c'o zare
Din genele-ți lunge, din ochiul tĕu mare,
Făcuși pe-al meu ânger cu spaimă să sboare,
El, veghea mea sfântă, amicul fidel?
Or poate...! O 'nchide lungi genele tale
Să pot recunoaște trăsurile-ți pale —
Căci tu... *tu ești el.*

www.dacoromanica.ro

FLOARE ALBASTRA

Iar te-ai cufundat in stele
Și in nori și 'n ceruri nalte?
De nu m'ai uita incalte,
Sufletul vieței mele.

In zadar riuri in soare
Grămădești 'n a ta gândire,
Și cămpiile Asire
Și intunecata mare.

Piramidele 'nvechite
Urcă 'n cer vĕrful lor mare —
Nu căta in depărtare
Fericirea ta, iubite!

www.dacoromanica.ro

Astfel zise mititica,
Dulce netezindu-mi părul,
Ah! ea spuse adevĕrul;
Eu am ris n'am zis nimica.

«Hai in codrul cu verdeață,
Und' isvoare plăng in vale,
Stănca stă să se prăvale
In prăpastia măreață.

Acolo 'n ochi de pădure
Lângă bolta cea senină
Și sub trestia cea lină
Vom ședea in foi de mure.

Și mi-i spune atunci povești
Și minciuni cu a ta guriță,
Eu pe-un fir de romoniță
Voiu cerca de mĕ iubești.

Și de-a soarelui căldura
Voiu fi roșie ca mĕrul
Mi-oi desface de-aur pĕrul
Să-ți astup cu dĕnsul gura.

www.dacoromanica.ro

De mi-i da o sărutare
Nime 'n lume n'a s'o știe,
Căci va fi sub pălărie —
Ș'apoi cine treabă are!

Când prin crengi s'a fi ivit
Luna 'n noaptea cea de vară,
Mi-i ținea de subsuoară,
Te-oi ținea de după gât.

Pe cărare 'n bolți de frunze
Apucând spre sat in vale,
Ne-om da sărutări de cale,
Dulci ca florile ascunse.

Și sosind l'al porții prag,
Vom vorbi 'n intunecime.
Grija noastră n'aib'o nime:
Cui, cei pasă că 'mi ești drag?

Inc'o gură — și dispare...
Ca un stâlp eu stau in lună!
Ce frumoasă, ce nebună
E albastra-mi dulce floare!

www.dacoromanica.ro

. . . . . .

Şi te-ai dus, dulce minune,
Ş'a murit iubirea noastră,
Floare-albastră ! floare-albastră ! . .
Totul este trist in lume.

---

www.dacoromanica.ro

ĂNGER ȘI DEMON

Noaptea 'n doma intristată prin lumini ingălbenite
A făclielor de ceară care ard lăngă altare,
Pe când bolta 'n fundul domei stă intunecoasă, mare,
Nepătrunsă de-ochii roșii de pe mucuri ostenite,

In biserica pustie lăngă arcul din părete
Genunchiată stă pe trepte o copilă ca un ănger.
Pe-a altarului icoană in de raze roșii frăngeri
Palidă și mohorită maica Domnului se vede.

O făclie e infiptă intr'un stălp de peatră sură,
Lucii picături de smoală la pămănt cad sfărăind,
Și cununi de flori uscate fășăiesc amirosind,
Ș'a copilei rugăciune tainic un șoptit murmură.

www.dacoromanica.ro

Cufundat în întuneric, lâng' o cruce mărmurită,
Într'o umbră neagră, deasă, ca un demon *El* veghiază,
Coatele pe brațul crucii le destinde și le așează,
Ochii cufundați în capu-i, fruntea tristă și 'ncrețită.

Și bărbia lui s'apasă pe al pietrei umĕr rece,
Pĕrul sĕu negru ca noaptea pe al marmurei braț alb;
Abia candela cea tristă cu reflectul ei ròs-alb
Blând o rază mai aruncă ce peste-a lui față trece.

Ea un ânger, ce se roagă — *El* un demon ce visează;
Ea o inimă de aur — *El* un suflet apostat:
El în umbra lui fatală stă 'ndărătnic răzimat —
La picioarele Madonei tristă, sfântă *Ea* veghează.

Pe un mur înalt și rece de o marmură curată
Albă ca zăpada iernei, lucie ca apa lină,
Se resfrânge ca 'n oglindă a copilei umbră plină.
Umbra ei, ce ca și dĕnsa ĭstă în rugă ingenunchiată.

Ce-ți lipsește oare ție, blond copil cu-a ta mărire.
Cu de marmur'albă față și cu mânele de ceară,
Vĕl, o negură diafană mestecată 'n stele, clară
E privirea-ți inocentă sub a genelor umbrire —

www.dacoromanica.ro

Ce-ți lipsește să fii ânger? Aripi lungi și constelate?..
Dar ce vĕd? Pe-a umbrei tale umeri vii ce se intinde
Două umbre de aripe ce se mișcă tremurânde,
Două aripe de umbră către ceruri ridicate.

O, nu-i umbra ei aceea — este ângerul i de pază,
Lângă marmura cea albă vĕd ființa-i aeriană,
Peste viața-i inocentă viața lui cea sfântă plană,
Lângă dĕnsa el se roagă, lângă ea ingenuchiază.

Dar de-i umbra ei aceea — atunci *Ea* un ânger este,
Ânsĕ aripele-i albe lume-a le vede nu poate;
Muri sfinți de-a o nenirii rugăciuni îndelungate
Vĕd aripele-i diafane și de dĕnsele dau veste.

Te iubesc! era să strige demonul in a lui noapte,
Dară umbra 'naripată a lui buze le inmoae;
Nu spre-amor — spre 'nchinăciune el genuchi-și incovoae
Și ascultă, dus din lume, a ei dulci și timizi șoapte.

Ea? — O fiică e de rege, blondă 'n diadem de stele,
Trece 'n lume fericită, ânger rece și femee —
El — rĕscoală in popoare a distrugerii scântee
Și in inimi pustiite sam'nă gândiri rebele.

www.dacoromanica.ro

Despărțiți de a vieții valuri, între el și între dênsa
Veacuri sunt de cugetare, o istorie-un popor:
Une ori — de și arare — se 'ntâlnesc și ochii lor,
Se privesc, par a se soarbe în dorința lor aprinsă.

Ochii ei cei mari, albaștri, de blândețe dulci și moi,
Cu adânc pêtrund in ochii lui cei negri furtunoși,
Și pe fața lui cea slabă trece-ușor un nour roș —
Se iubesc — și ce departe sunt deolaltă amêndoi!

A venit un rege palid, și coroana sa antică,
Grea de glorii și putere, l'a ei poale-ar fi depus,
Pe-ale tronului covoare ea piciorul de-ar fi pus,
Și in mâna-i insceptrată, mâna ei ângustă mică.

Dară nu — multe rêmas-au buzele-i abia deschise,
Mută inima in pieptu-i, mâna ei trasă 'ndârêt.
In a sufletului taină ea iubea; clar și incet
Se ivea fața de demon fecioreștilor ei vise.

Ea-l vedea mișcând poporul cu idei reci, indrăsnețe:
Ce puternic e! gândi ea cu-amoroasă dulce spaimă;
El presentul êl rescoală cu-a gândirilor lui faimă
Contra tot ce grămădiră veacuri lungi și frunți mărețe.

www.dacoromanica.ro

El ades suit pe-o piatră cu turbare se 'nfășoară
In stindardul roș, și fruntea-i aspră-adâncă, încrețită,
Părea ca o noapte neagră de furtune acoperită.
Ochii fulgereau și vorba-i trezea furia vulgară.

. . . . . .

Pe un pat sărac asudă intr'o lungă agonie
Tĕnĕrul. O lampă 'ntinde limb'avară și subțire
Sfĕrăind in aer bolnav — nimeni nu-i știe de știre,
Nimeni soarta-i n'o 'mblânzește, nimeni fruntea nu i mângâe,

Ah! acele gânduri toate indreptate inspre lume,
Contra legilor ce-s scrise, contra ordinii 'mbrăcate
Cu-a lui Dumnezeu numire — astăzi toate-s 'ndreptate
Contra inimei murinde, sufletul vor să-i sugrume!

A muri fără speranță! Cine știe amărăciunea
Ce-i ascunsă 'n aste vorbe? — Să te simți neliber, mic,
Să vezi marele-aspirații că-s reduse la nimic,
Că domnesc in lumă rele, căror nu te poți opune,

Ca-opunĕndu-te la ele, tu viața-ți risipești —
Și când mori, să vezi că'n lume viețuit-ai *in zadar:*
O astfel de moarte i iadul! Alte lacrimi, alt amar
Mai crud nici e cu putință: simți *că nimica nu ești.*

www.dacoromanica.ro

Şi acele gănduri negre mai nici a muri nu l lasă:
Cum a intrat el in viaţă! Căt amor de drept şi bine,
Cătă sincere frăţie adusese el cu sine!
Şi resplata? Amărirea care sufletu-i apasă.

Dar prin negurele negre, care ochii ĕi acopĕr,
Se apropie-argintoasă umbra nalt'a unui ănger,
Se aşază lin pe patu-i; ochii lui orbiţi de plăngeri
Fa-i sărută; de pe dĕnşii negurile se descopĕr...

Este *Ea* — cu-o mulţumire adăncă, ne mai simţită,
El in ochii ei se uită. Măndră-i de induioşare,
Ceasul ultim ĕi impacă toată viaţa i de durere.
Ah! şopteşte el pe moarte: cine eşti, ghicesc, iubită.

Am voit viaţa 'ntreagă să pot rescula poporul
Cu găndirile mi rebele contra cerului deschis —
El n'a vrut ca să condamne pe demon, ci a trimis
Pe un ănger, să mĕ 'mpace, şi 'mpăcarea — e amorul.

www.dacoromanica.ro

SE BATE MIEZUL NOPȚII

Se bate miezul nopții in clopotul de-aramă
Și somnul, vameșu vieții, nu vrea să-mi iee vamă.
Pe căi bătute-adesea vrea moartea să mĕ poarte,
S'asemĕn intre olaltă viață și cu moarte ;
Ci cumpĕna gândiri'mi și azi nu se mai schimbă,
Căci intre amĕndouĕ stă neclintita limbă.

www.dacoromanica.ro

ATĂT DE FRAGEDĂ

Atăt de fragedă, te asemeni
Cu floarea albă de cireș,
Și ca ânger dintre oameni
In calea vieții mele eși.

Abia atingi covorul moale,
Mătasa sună sub picior,
Și de la creștet până 'n poale
Plutești ca visul de ușor.

Din încreținea lungei rochii
Resai ca marmura in loc —
S'atĕrnă sufletu-mi de ochii
Cei plini de lacrimi și noroc.

www.dacoromanica.ro

O vis ferice de iubire,
Mireasă blândă din poveşti,
Numai zimbi ! A ta zimbire
Mi-arată cât de dulce eşti.

Cât poţi cu a farmecului noapte
Să 'ntuneci ochii mei pe veci,
Cu-a gurii tale calde şoapte,
Cu 'mbrăţişeri de braţe reci.

De-odată trece o cugetare,
Un văl pe ochii tăi ferbinţi :
E 'ntunecoasa renunţare,
E umbra dulcilor dorinţi.

Te duci, s'am înţeles prea bine,
Să nu mă ţin de pasul tău,
Pierdută vecînic pentru mine,
Mireasa sufletului meu !

Că te-am zărit e a mea vină,
Şi vecînic n'o să mi-o mai iert,
Spăşi-voi visul de lumină
Tinzându-mi dreapta in deşert.

www.dacoromanica.ro

Ș'o să 'mi răsai ca o icoană
A pururi verginii Marii,
Pe fruntea ta purtând coroană —
Unde te duci? Când o să vii?

www.dacoromanica.ro

O MAMĂ . . .

O mămă, dulce mamă, din negură de vremi
Pe freamătul de frunze la tine tu mĕ chemi;
Deasupra criptei negre a sfăntului morměnt
Se scutură salcămii de toamnă şi de věnt,
Se bat incet din ramuri, ingănă glasul tĕu . . .
Mereu se vor tot bate, tu vei dormi mereu.

Cănd voiu muri, iubito, la creştet să nu-mi plăngi;
Din teiul sfănt şi dulce o ramură să frăngi,
La capul meu cu grijă tu ramura s'o ingropi,
Asupra ei să cadă a ochilor tĕi stropi;
Simţi-o-voiu odată umbrind morměntul meu . . .
Mereu va creşte umbra-i, eu voiu dormi mereu.

www.dacoromanica.ro

Ear dacă impreună va fi ca să murim,
Să nu ne ducă 'n triste zidiri de țintirim:
Morměntul să ni-l sape la mărgine de rîu,
Ne pună 'n incăperea aceluiaș sicriu,
De-apururea aproape vei fi de sinul meu...
Mereu va plănge apa, noi vom dormi mereu.

www.dacoromanica.ro

FĚT-FRUMOS DIN TEI

Blanca, știi că din iubire
»Făr' de lege te-ai născut;
»Am jurat de la 'nceput
»Pe Hristos să 'l iei de mire!

»Imbrăcându-te 'n veșmêntu-i,
»Lepădând viața lumii,
»Vei spăși greșala mumii,
»Și de-o crimă tu mĕ mântui.«

— »Traiul lumii, dragă tată,
»Cine vor, aceia lese'l
»Dară sufletul mi-e vesel,
»Tinerețea luminată.

www.dacoromanica.ro

»Danțul, musica, pădurea
»Pe acestea le 'ndrăgii,
»Nu chiliile pustii
»Unde plângi gândind aiurea?«

— »Știu mai bine ce-ți prieste.
»Cum am spus așa remâne;
»Pentru drumul cel de mâne
»De cu azi te pregătește!«

Mâna ea la ochi și o ține,
Toate mințile-și adună —
Să ia lumea 'n cap nebună,
Par' c'atâta-i mai remâne.

Calu-i alb, un bun tovarăș,
Înșelat așteapt' afară;
Ea picioru 'l pune 'n scară
Și la codru pleacă earăș.

Sara vine din ariniști,
Cu miroase o îmbată,
Cerul stelele-și arată,
Solii dulci ai lungii liniști;

www.dacoromanica.ro

Dar prin codri ea pătrunde
Lângă teiul vechiu și sfânt,
Ce cu flori pân' in pământ
Un isvor vrăjit ascunde.

Ingânat de glas de ape
Cânt'un corn cu 'nduioșare,
Tot mai tare și mai tare,
Mai aproape, mai aproape;

Ear isvorul, prins de vrajă,
Resărea sunând din valuri:
Sus in codri de pe dealuri
Luna blândă ține strajă.

Ca din farmec ea tresare
Și, privind uimită 'n lături,
Vede-un tânăr chiar alături,
Pe-un cal negru e călare...

Oare ochii ei o mint,
Sau aivea-i, adevěru-i?
Flori de teiu el are 'n păru-i
Și la șold un corn de-argint.

www.dacoromanica.ro

Ea privește-atunci in jos,
Trece mâna pe la tâmple,
Ear inima-i se âmple
De un farmec dureros.

El se da tot mai aproape
Și cerșea copilărește;
Al ei suflet se răpește
De închide-a ei pleoape,

Cu o mână îl respinge,
Dar se simte prinsă 'n brață,
De-o durere, de-o dulceață
Pieptul, inima-i se stringe.

Ar striga și nu se 'ndură
Capu-i cade pe-a lui umĕr,
Sărutări fără de numĕr
El ĕi soarbe de pe gură.

O desmiardă ș'o intreabă,
Ear ea fața și-o ascunde
Și așa de 'ncet rĕspunde
Cu o voce dulce, slabă.

www.dacoromanica.ro

Tot alături călăresc,
Nu au grija nimăruia,
Și de dragi unul altuia
Ei din ochi se prăpădesc.

Se tot duc, se duc mereu,
Trec in umbră, pier in vale,
Eară cornul plin de jale
Sună dulce, sună greu.

Blăndu-i sunet se imparte
Peste văi imprăștiet,
Mai incet, tot mai incet,
Mai departe, mai departe

Sus in brazii de pe dealuri
Luna 'n urmă ține strajă,
Ear isvorul prins de vrajă
Resărea sunând din valuri.

www.dacoromanica.ro

CU MĂINE ZILELE'ȚI ADAUGI

Cu mâine zilele'ți adaugi
Cu ieri viața ta o scazi,
Și ai cu toate astea 'n față
De-apururi ziua cea de azi.

Când unul trece, altul vine
In astă lume a'l urma;
Precum când soarele apune,
El și resare unde-va.

Se pare cum că alte valuri
Cobor mereu pe-acelaș vad,
Se pare cum că-i altă toamnă,
Ci 'n veci aceleași frunze cad.

www.dacoromanica.ro

Naintea nopții noastre ămblă
Crăiasa dulcei dimineți;
Chiar moartea ĕnsă-și e-o părere
Și un visternic de vieți.

Din ori-ce clipă trecĕtoare
Ăst adevĕr îl înțeleg,
Că sprijină vecia 'ntreagă
Și 'nvĕrte universu 'ntreg.

De-aceea sboare anu-acesta
Și se cufunde in trecut,
Tu ai ș'acum comoara 'ntreagă
Ce 'n suflet pururi ai avut.

Cu măine zilele'ți adaugi,
Cu ieri viața ta o scazi,
Avĕnd cu toate astea 'n față
De-apururi ziua cea de azi.

Priveliștile sclipitoare
Ce 'n repezi șiruri se deștern,
Repausă nestrămutate
Sub raza gĕndului etern.

www.dacoromanica.ro

DIN VALURILE VREMII

Din valurile vremii, iubita mea, resai,
Cu brațele de marmur, cu pĕrul lung bălai
Și fața străvezie cu fața albei ceri —
Slăbită e de umbra duioaselor dureri!
Cu zimbetul tĕu dulce tu mângăi ochii mei,
Femee între stele și stea între femei,
Și intorcĕndu-ți fața spre umĕrul tĕu stâng,
In ochii fericirii mĕ uit pierdut și plâng.

Cum oare din noianul de neguri să te rump,
Să te ridic la pieptu-mi, iubite ânger scump,
Și fața mea in lacrimi pe fața ta s'o plec,
Cu sărutări aprinse suflara să ți-o 'nec
Și mâna friguroasă s'o incălzesc la sin,
Aproape — mai aproape pe inima'mi s'o țin.

www.dacoromanica.ro

Dar vai, un chip aievea nu ești ast-fel de treci,
Și umbra ta se pierde in negurile reci,
De mĕ găsesc iar singur cu brațele in jos
In trista amintire a visului frumos!
Zadarnic după umbra ta dulce le intind:
Din valurile vremii nu pot să te cuprind.

www.dacoromanica.ro

POVESTEA CODRULUI

Împĕrat slăvit e codrul,
Neamuri mii ĕi cresc sub poale,
Toate inflorind din mila
Codrului, Măriei Sale.

Lună, soare și luceferi
El le poartă 'n a lui herb,
Impregiuru-i are dame
Și curteni din neamul cerb.

Crainici, iepurii cei repezi,
Purtători ei sunt de veşti,
Filomele-i ţin orchestrul
Și isvoare spun poveşti.

www.dacoromanica.ro

Peste flori, ce cresc in umbră,
Lângă ape, pe potici,
Vezi bejanii de albine,
Armii grele de furnici.

Hai și noi la craiul, dragă,
Și să fim din nou copii,
Ca norocul și iubirea
Să ne pară jucării.

Mi-a părea cum că natura
Toată mintea ei și a pus,
De cât or și ce păpușă
Să te facă mai presus.

Amêndoi vom merge 'n lume
Rătăciți și singurei,
Ne-om culca lângă isvorul
Ce resare sub un tei.

Adormi-vom, troeni-va
Teiul floarea-i peste noi,
Și prin somn auzi-vom bucium
De la stânele de oi.

www.dacoromanica.ro

Maĭ aproape, mai aproape
Noi ne-om stringe piept la piept...
O auzi, cum chiam' acuma
Craiul sfatu-i înțelept!

Peste albele isvoare
Luna bate printre ramuri,
Imprejuru-ne s'adună
Ale Curții mândre neamuri:

Cai de mare albi ca spuma,
Bouri nalți cu steme 'n frunte,
Cerbi cu coarne rămuroase,
Ciute sprintene de munte,

Și pe teiul nostru 'ntreabă
Cine suntem, stau la sfaturi!
Eară gazda noastră zice
Dându'și ramurile 'n laturi:

»O priviți-i, cum visează
»Visul codrului de fagi
»Amêndoi ca 'ntr'o poveste...
»Ei își sunt așa de dragi!«

www.dacoromanica.ro

IMPĚRAT ȘI PROLETAR

Pe bănci de lemn in scunda tavernă mohorită,
Unde pětrunde ziua printre ferești murdare,
Pe lăngă mese lunge stătea posomorită,
Cu fețe 'ntunecoase, o ceată pribegită,
Copii săraci și sceptici ai plebei proletare.

Ah! zise' unul, spuneți că-i omul o lumină
Pe lumea asta plină de-amaruri și de chin?
Nici o scăntee 'ntrěnsul nu'i candidă și plină,
Murdară este raza-i ca globul cel de tină,
Asupra cărui děnsul domnește pe deplin.

www.dacoromanica.ro

Spuneți-mi ce-i dreptatea? — Cei tari se ingrădiră
Cu-averea și mărirea in cercul lor de legi,
Prin bunuri ce furară, in veci vezi cum conspiră
Contra celor ce dĕnșii la lucru-i osăndiră
Și le subjugă munca vieței lor intregi.

Unii plini de plăcere petrec a lor viață,
Trec zilele voioase și orele surid,
In cupe vin de ambră, iarna grădini, verdeață,
Vara petreceri, Alpii cu frunțile de ghiață,
Ei fac din noapte ziuă ș'a zilei ochi inchid.

Virtutea pentru dĕnșii — ea nu esistă. Ănse
V'o predică, căci trebue să fie brațe tari
A statelor greoaie, cari trebue impinse,
Și trebuesc luptate resboaele aprinse;
Căci voi murind in sănge, ei pot să fie mari.

Și flotele mărețe ș'armatele făloase,
Coroanele ce regii le pun pe fruntea lor,
Ș'acele milioane, ce in grămezi luxoase
Sunt strinse la bogatul, pe cel sărac apasă
Și 's supte din sudoarea prostitului popor.

www.dacoromanica.ro

Religia — o frază de dĕnșii inventată
Ca prin a ei putere să vĕ aplece 'n jug,
Căci de-ar lipsi din inimi speranța de resplată,
După ce-amar muncirăți, mișei viața toată,
Ați mai purta osĕnda ca vita de la plug?

Cu umbre, care nu sunt, v'a 'ntunecat vederea
Și v'a făcut să credeți că veți fi resplătiți...
Nu! moartea cu viața a stins toată plăcerea —
Cel ce in astă lume a dus numai durerea,
Nimic n'are dincolo, căci morți sunt cei muriți.

Minciuni și frase-i totul ce statele susține,
Nu-i ordinea firească ce ei, a fi, susțin.
Averea să le aperi, mărirea ș'a lor bine
Ei brațul tĕu inarmă, ca să lovești in tine,
Și pe voi contra voastră in luptă ei vĕ măn.

De ce să fiți voi sclavii milioanelor nefaste,
Voi, ce din munca voastră abia puteți trăi?
De ce boala și moartea să fie partea voastră,
Când ei in bogăție cea splendidă și vastă
Petrec ca și in ceruri, n'au timp nici de-a muri?

www.dacoromanica.ro

De ce uitați că 'n voi e număr și putere?
Când vreți, puteți prea lesne pământul să 'mpărțiți.
Nu le mai faceți ziduri unde să 'nchid avere,
Pe voi unde să 'nchidă, când impinși de durere
Veți crede c'aveți dreptul și voi ca să trăiți.

Ei, ingrădiți de lege, plăcerilor se lasă
Și sucul cel mai dulce pământului i-l sug,
Ei chiamă 'n voluptatea orgiei sgomotoase
De instrumente oarbe a voastre fiici frumoase;
Frumusețile-ne tineri, bătrânii lor distrug.

Și de 'ntrebați atuncea, vouĕ ce vĕ remăne?
Munca, din care dĕnșii se 'mbată in plăceri,
Robia viața toată, lacrimi pe o neagră pâne,
Copilelor pătate miseria 'n rușine.
Ei tot, și voi nimica; ei cerul, voi dureri!

De lege n'au nevoe: virtutea e ușoară
Când ai ce-ți trebuește... Ear legi sunt pentru voi,
Vouĕ vĕ pune lege, pedepse vĕ mĕsoară
Când mâna v'o intindeți la bunuri zimbitoare,
Căci nu'i iertat nici brațul teribilei nevoi.

www.dacoromanica.ro

Sdrobiți orĕnduiala cea crudă și nedreaptă
Ce lumea o împarte in miseri și bogați.
Atunci cănd după moarte resplata nu v'așteaptă,
Făceți că 'n asta lume să aibă parte dreaptă,
Egale fie-care, și să trăim ca frați!

Sfărmați statuea goală a Venerei antice,
Ardeți acele pănze cu corpuri de ninsori!
Ele stărnesc in suflet idea neferice
A perfecției umane, și ele fac să pice
In ghiarele uzurei copile din popor!

Sfărmați tot ce ațiță inima lor bolnavă
Sfărmați palate, temple, ce crimele ascund,
Svĕrliți statui de tirani, in foc să curgă lavă,
Să spele de pe pietre pănă și urma sclavă
Celor ce le urmează păn' la al lumei fund!

Sfărmați tot ce arată mândrie și avere,
O! desbrăcați viața de haina-i de granit,
De purpură, de aur, de lacrimi, de urit,
Să fie un vis numai, să fie o părere
Ce făr' de patimi trece in timpul nesfărșit.

www.dacoromanica.ro

Ziditi din dărmături gigantici piramide
Ca un *memento mori* pe al istoriei plan —
Aceasta este arta ce sufletu-ți deschide
Naintea veșniciei ; nu corpul gol ce ride
Cu mutra de vëndută, cu ochiu vil și viclean.

O ! aduceți potopul, destul voi așteptarăți
Ca să vedeți ce bine prin bine o să eas
Nimic ! Locul hienei il luâ acel vorbareț,
Locul cruzimii vechie acel lin și pismătareț.
Formele se schimbară, dar rëul a rëmas.

Atunci vë veți intoarce la vremile-aurite
Ce mitele albastre ni le șoptesc ades ;
Plăcerile egale egal vor fi 'mpărțite,
Chiar moartea când va stinge lampa vieții finite
Vi s'a părea un ânger cu përul blond și des.

Atunci veți muri lesne fără de-amor și grijă,
Feciori or trăi 'n lume cum voi ați viețuit,
Chiar clopotul n'a plânge cu limba lui de schijă
Pentru acel de care norocul avu grijă.
Nimeni de a plânge n'are : el traiul și-a trăit.

www.dacoromanica.ro

Şi boale ce miseria ş'averea nefirească
Le nasc in oameni, toate cu 'ncetul s'or topi,
Va cresce tot ce'n lume este menit să crească,
Va bea păn' in fund cupa păn' va vrea s'o sdrobească,
Căci va muri când nu va avea la ce trăi.

. . . . . .

Pe malurile Seinei in faeton de gală
Cesarul trece palid, in gânduri adâncit;
Al undelor greu vuet, vuirea in granit
A sute d'echipajuri, gândirea n'o înşală:
Poporul lui ĕl face tăcut şi umilit.

Zimbirea lui deşteaptă, adâncă şi tăcută,
Privirea-i ce citeşte in suflete-omeneşti,
Şi mâna-i care poartă destinele lumeşti,
Cea grupă sdrenţuită in cale-i o salută.
Mărirea-i e in taină legată de aceşti.

Convins ca voi el este 'n nălţimea-i solitară
Lipsită de iubire, cumcă principiul reu
Nedreptul şi minciuna al lumii dulce frĕu,
Istoria umană in veci se desfăşoară,
Povestea-i a ciocanului ce cade pe ilău.

www.dacoromanica.ro

Şi el — el vĕrful mândru al celor ce apasă.
Salută 'n a lui cale pe-apărătorul mut.
De aţi lipsi din lume, voi causa 'ntunecoasă
De resturnări măreţe — mărirea-i radioasă,
Cesarul, chiar Cesarul de mult ar fi căzut.

Cu ale voastre umbre nimica crezĕtoare,
Cu zimbetu-vĕ rece, de milă părăsit
Cu mintea de dreptate şi bine rizĕtoare,
Cu umbra voastră numai, puteri ingrozitoare
La jugu-i el sileşte pe cei ce l-au urit.
. . . . . .

Parisul arde 'n valuri, fortuna 'n el se scaldă,
Turnuri ca falce negre trosnesc arzĕnd in vĕnt —
Prin limbele de flacări, ce'n valuri se framĕnt,
Răcnete, vuet de-arme pĕtrund marea cea caldă,
Evul e un cadavru — Paris al lui morment.

Pe stradele 'ncruşite de flacări orbitoare,
Suiţi pe baricade de bulgări de granit,
Se mişc batalioane a plebei proletare
Cu cuşme frigiene şi arme lucitoare,
Şi clopote de-alarmă resună răguşit.

www.dacoromanica.ro

Ca marmura de albe, ca ea nepăsătoare
Prin aerul cel roșu femei trec cu-arme 'n braț,
Cu pĕr bogat și negru ce pe-umeri se coboară
Și sinii lor acopĕr — e ură și turbare
In ochii lor cei negri, adănci și desperați.

O ! luptă-te 'nvelită in pletele-ți bogate,
Eroic este astăzi copilul cel pierdut !
Căci flamura cea roșă cu umbra-i de dreptate
Sfințește-a ta viață de tină și pĕcate.
Nu ! nu ești tu de vină, ci cei ce te-au vĕndut !
. . . . . .

Scăntee marea lină, și plaĝele ei sure
Se mișc una pe alta ca pături de cristal
Prin lume prăvălite ; din tainica pădure
Apare luna mare cămpiilor azure,
Umplĕndu-le cu ochiul ei măndru, triumfal.

Pe undele incete își mișcă legănate
Corăbii invechite scheletele de lemn ;
Trecĕnd incet ca umbre, țin pănzele umflate
In fața lunei care prin ele atunci străbate,
Și 'n roata de foc galben stă față-i ca un semn.

www.dacoromanica.ro

Pe maluri sdruncinate de aiurirea mării
Cesaru 'ncă veghiază la trunchiul plecat
Al salciei pletoase, și intinse a apei arii
In ceruri fulgerănde se pleacă lin suflării
A zefirului nopții și sună cadențat.

Ĕi pare, că prin aer in noaptea instelată
Călcĕnd pe vĕrf de codri, pe-a apelor măriri,
Trecea cu barba albă — pe fruntea 'ntunecată
Cununa cea de pae ĕi atărnă uscată —
Moșneagul rege Lear.

Uimit privea Cesarul la umbra cea din nouri,
Prin creța-i cărei stele tremurănd transpar.
I se deschide 'n minte tot sensul de tablouri
A vieții sclipitoare, a popoarelor ecouri
Par glasuri ce imbracă o lume de amar.

In or ce om o lume își face incercarea,
Bĕtrănul Demiurgos se opintește 'n van,
In or ce minte lumea își pune intrebarea
Din nou: de unde vine și unde merge? Floarea
Dorințelor obscure sădite in noian,

www.dacoromanica.ro

Al lumei 'ntregul simbur, dorința-i si mărirea,
In inima or cărui i-ascuns și trăitor,
Svĕrlire hasardată, cum pomu 'n inflorire
In or ce floare 'ncearcă intreagă a sa fire,
Ci 'n calea de-a da roade cele mai multe mor.

Ast-fel umana roadă in calea ei inghiață,
Se petrifica unul in sclav, altu 'mpĕrat,
Acoperind cu noime sermana lui viață
Și arătând la soare-a miseriei lui față —
Față, căci ințelesul i-acelaș la toți dat.

In veci aceleași doruri mascate cu-altă haină,
Și 'n toată omenirea in veci acelaș om;
In multe forme-apare a vieții crudă taină,
Pe toți ea ĕi inșală, la nime se destaină,
Dorinți nemărginite plantând intr'un atom.

Când știi că visu-acesta cu moarte se sfirșește
Că 'n urmă-ți remăn toate ast-fel cum sunt, de dregi
Or-cât ai drege 'n lume — atunci te obosește
Eterna alergare s'un gând te-ademenește:
Că vis al morți-eterne e viața lumi 'ntregi.

www.dacoromanica.ro

PE LANGA PLOPII FARA SOȚ...

Pe lângă plopii fără soț
Adesea am trecut;
Mă cunoșteau vecinii toți,
Tu nu m'ai cunoscut.

La geamul tău ce strălucea,
Privii atât de des:
O lume toată 'nțelegea,
Tu nu m'ai înțeles.

De câte ori am așteptat
O șoaptă de răspuns!
O zi din viață să 'mi fi dat,
O zi mi-era de ajuns;

www.dacoromanica.ro

O oară să fi fost amici,
Să ne iubim cu dor,
S'ascult de glasul gurii mici —
O oară, şi să mor.

Dăndu-mi din ochiul tĕu senin
O rază din adins,
In calea timpilor ce vin
O stea s'ar fi aprins,

Ai fi trăit in veci de veci
Şi rĕnduri de vieţi,
Cu ale tale braţe reci
Inmărmureai măreţ —

Un chip de-apururi adorat,
Cum nu mai au perechi
Acele zine ce străbat
Din timpurile vechi!

Căci te iubeam cu ochi păgăni
Şi plini de suferinţi,
Ce mi-i lăsară din bĕtrăni
Părinţii din părinţi.

www.dacoromanica.ro

Azi nici măcar imi pare rĕu
Ca trec cu mult mai rar,
Că cu tristeţe capul tĕu
Se 'ntoarce in zadar:

Căci azi le semeni tuturor
La umblet şi la port,
Şi te privesc nepăsător
C'un ochiu rece de mort.

Tu trebuia să te cuprinzi
De acel farmec sfănt
Şi noaptea candelă s'aprinzi
Iubirii pe pămênt.

www.dacoromanica.ro

GLOSSA

Vremea trece, vremea vine,
Toate 's vechi şi nouĕ toate;
Ce e rĕu şi ce e bine
Tu te 'ntreabă şi socoate.
Nu spera şi nu ai teamă:
Ce e val, ca valul trece;
De te 'ndeamnă, de te chiamă,
Tu rĕmâi la toate rece.

Multe trec pe dinainte,
In auz ne sună multe;
Cine ţine toate minte
Şi ar sta să le asculte!
Tu aşază-te de-o parte
Regăsindu-te pe tine,
Când cu sgomote deşarte
Vremea trece, vremea vine.

www.dacoromanica.ro

Nici incline a ei limbă
Recea cumpĕn' a gândirii
In spre clipa ce se schimbă
Pentru masca fericirii,
Ce din moartea ei se naște
Și o clipă ține poate:
Pentru cine o cunoaște,
Toate-s vechi și nouĕ toate.

Privitor ca la teatru
Tu in lume să te 'nchipui:
Joace unul și pe patru
Totuș tu ghici-vei chipu-i
Și de plănge, de se ceartă,
Tu in colț petreci in tine
Și 'nțelegi in a lor artă,
Ce e rĕu și ce e bine.

Viitorul și trecutul
Sunt a filei două fețe,
Vede 'n capĕt inceputul
Cine știe să le 'nvețe.
Tot ce-a fost or o să fie
In present le-avem pe toate,
Dar de a lor zădărnicie
Te intreabă și socoate.

www.dacoromanica.ro

Căci aceloraşi mijloace
Se supun căte există,
Şi de mii de ani incoace
Lumea-i veselă şi tristă ;
Alte măşti, aceeaş piesă,
Alte guri, aceeaş gamă,
Amăgit atăt de-adesĕ
Nu spera şi nu ai teamă.

Nu spera cănd vezi mizerii
La isbăndă făcĕnd punte,
Te-or intrece nătărăii
De-ai fi cu stea in frunte.
Teamă n'ai ; căta-vor iarăş
Intre dĕnşii să se plece,
Nu te prinde lor tovarăş :
Ce e val, ca valul trece.

Cu un căntec de sirenă
Lumea 'ntinde lucii mreje ;
Ca să schimbe-actori 'n scene
Te momeşte in vĕrteje.
Tu pe-alături te strecoară
Nu băga nici chiar de seamă,
Din cărarea ta afară
De te 'ndeamnă, de te chiamă.

www.dacoromanica.ro

De te-ating, să feri in lături,
De hulesc, să taci din gură
Ce mai vrei cu-a tale sfaturi,
Dacă ştii a lor măsură!
Zică toţi ce vor să zică,
Treacă 'n lume cine-o trece:
Ca să nu 'ndrăgeşti nimică,
Tu rămâi la toate rece.

Tu rămâi la toate rece.
De te 'ndeamnă, de te chiamă;
Ce e val, ca valul trece,
Nu spera şi nu ai teamă.
Te intreabă şi socoate,
Ce e rău şi ce e bine;
Toate 's vechi şi nouă toate:
Vremea trece, vremea vine.

www.dacoromanica.ro

S'A DUS AMORUL

S'a dus amorul, un amic
Supus amăndurora;
Deci cânturilor mele zic
Adio tuturora.

Uitarea le inchide 'n scrin
Cu măna ei cea rece,
Şi nici pe buze nu-mi mai vin
Şi nici prin gând mi-or trece.

Atăt murmur de isvor,
Atăt senin de stele
Şi un atăt de trist amor
Am ingropat in ele!

www.dacoromanica.ro

De ce noian indepărtat
Au resărit in mine!
Cu căte lacrimi le-am udat,
Iubito, pentru tine!

Cum străbătea atăt de greu
Din jalea mea adâncă!
Și căt de mult imi pare rĕu,
Că nu mai sufer incă,

Că nu mai vrei să te arați,
Lumină de 'ndeparte
Cu ochii tĕi intunecați,
Renăscători din moarte!

Și cu acel smerit suris,
Cu acea blândă față
Să faci din viața mea un vis,
Din visul meu o viață!

Să mi se pară cum-că crești
De cum resare luna
In umbra dulcilor povești
Din nopți o mie una!

www.dacoromanica.ro

Era un vis misterios
Şi blând din cale-afară.
Şi prea era de tot frumos,
De-a trebuit să piară.

Prea mult un ânger mi-ai părut
Şi prea puţin femee,
Ca fericirea ce am avut
Să fi putut să stee.

Prea ne pierdurăm tu şi eu
In al ei farmec poate,
Prea am uitat pe Dumnezeu,
Precum uitarăm toate.

Şi poate că nici este loc
Pe o lume de mizerii
Pentr'un atât de sfânt noroc,
Străbătător durerii.

www.dacoromanica.ro

DEPARTE SUNT DE TINE

Departe sunt de tine și singur lângă foc
Petrec in minte viața-mi lipsită de noroc,
Optzeci de ani imi pare in lume c'am trăit,
Că sunt bătrân ca iarna, că tu vei fi murit,
Aducerile-aminte pe suflet cad in picuri,
Redeșteptând in față-mi trecutele nimicuri;
Cu degetele-i vântul lovește in ferești,
Se toarce 'n gându-mi firul duioaselor povești,
Ș'atuncea dinainte-mi prin ceață par'că treci,
Cu ochii mari in lacrimi, cu mâni subțiri și reci,
Cu brațele-amêndouĕ de gâtul meu te-anini.
Și par' c'ai vrea a 'mi spune ceva, apoi suspini.

www.dacoromanica.ro

Eu string la pept averea-mi de-amor, de frumuseți,
In sărutări unim noi sermanele vieți . . .
O! glasul amintirii rămâe pururi mut,
Să uit pe veci norocul ce-o clipă l'am avut,
Să uit, cum dup'o clipă din brațele-mi te-a smuls . . .
Voiu fi bătrân și singur, vei fi murit de mult!

www.dacoromanica.ro

FREAMET DE CODRU

—

Tresărind scântee lacul
Și se leagănă sub soare;
Eu, privindu'l din pădure,
Las aleanul să mĕ fure
Și ascult de la rĕcoare
Pitpalacul.

Din isvoare și din gărle
Apa sună somnoroasă;
Unde soarele pĕtrunde
Printre ramuri a ei unde,
Ea in valuri sperioasă
Se asvĕrle.

www.dacoromanica.ro

Cucul cântă, mierle, presuri —
Cine ştie să le-asculte?
Ale pasĕrilor neamuri
Ciripesc pitite 'n ramuri
Şi vorbesc cu-atât de multe
Inţelesuri!

Cucu 'ntreabă: »Unde-i sora
»Viselor noastre de vară?
»Mlădioasă şi iubită,
»Cu privirea ostenită,
»Ca o zină să resară
»Tuturora «

Teiul vechiu un ram intins-a
Ea să poată să'l indoae,
Ramul tĕnĕr vĕnt să 'şi dee
Şi de braţe 'n sus s'o iee,
Eară florile să ploae
Peste dĕnsa.

Se intreabă trist isvorul:
»Unde mi-i crăiasa oare?
»Pĕrul moale despletindu-şi,
»Faţa 'n apa mea privindu'şi,
»Să m'atingă visătoare
»Cu piciorul?«

www.dacoromanica.ro

Am respuns: »Pădure dragă,
»Ea nu vine, nu mai vine!
»Singuri voi stejari remăneți
»De visați la ochii vineți,
»Ce luciră pentru mine
»Vara 'ntreagă.«

Ce frumos era în crănguri,
Când cu ea m'am prins tovarăș!
O poveste incântată,
Care azi e 'ntunecată...
De-unde ești, revino iarăș,
Să fim singuri!

www.dacoromanica.ro

DE-OR TRECE ANII

De-or trece anii cum trecură,
Ea tot mai mult imi va plăcea,
Pentru că 'n toată-a ei făptură
E-un »nu știu cum« ș'un ›nu știu ce

M'au fermecat cu v'o scântee
Din clipa 'n care ne vĕzum?
De și nu e de cât femee,
E totuș alt-fel, nu știu cum.

De aceea una-mi este mie
De ar vorbi, de ar tăcea;
Daca'l ei glas e armonie,
E și 'n tăcere nu știu ce.

www.dacoromanica.ro

Ast-fel robit de-aceeaș jale
Petrec mereu acelaș drum:
In taina farmecelor sale
E-un »nu știu ce« ș'un »nu știu cum«.

www.dacoromanica.ro

TE DUCI

Te duci, și ani de suferință
N'or să te vază ochi-mi triști,
Inamorați de a ta ființă.
De cum zimbești, de cum te miști.

Și nu e blând ca o poveste
Amorul meu cel dureros,
Un demon sufletul tĕu este,
Un chip de marmoră frumos.

In față farmecul palorii
Și ochii ce scântee de vii —
Sunt umezi infiorătorii
De lingușiri, de viclenii.

www.dacoromanica.ro

Când mĕ atingi, eu mĕ cutremur,
Tresar la pasul tĕu când treci,
De-al genei tale gingaș tremur
Atĕrnă viața mea pe veci.

Te duci, și rĕu n'o să'mi mai pară
De acum de ziua cea de ieri,
Că nu am fost victimă iară
Neinduratelor dureri,

C'auzu-mi n'o să 'l mai întuneci
Cu-a gurii dulci suflări fierbinți,
Pe frunte-mi mâna n'o s'o luneci
Ca să mai faci să-mi ies din minți.

Puteam numiri defăimătoare
In gândul meu să 'ți iscodesc,
Și te uram cu 'nverșunare,
Te blăstemam — căci te iubesc.

De-acum nici asta nu-mi remâne
Și n'o să am ce blăstema:
Ca azi va fi ziua de mâne,
Ca mâni toți anii s'or urma —

www.dacoromanica.ro

O toamnă, care întârzie
Pe-un istovit și trist isvor,
De asupra-i frunzele pustie;
A mele visuri, care mor.

Viața'mi pare o nebunie
Sfârșită fără' a fi 'nceput,
In toata neagra veșnicie
O clipă 'n brațe te-am ținut.

De-atuni, pornind a lui aripe,
S'a dus pe veci norocul meu:
Redă-mi comoara unei clipe
Cu ani de părere de rău!

www.dacoromanica.ro

PESTE VĔRFURI

Peste vĕrfuri trece lună
Codru 'şi bate frunza lin,
Dintre ramuri de arin
Melancolic cornul sună.

Mai departe, mai departe,
Mai incet, tot mai incet,
Sufletu-'mi nemăngăiet
Indulcind cu dor de moarte.

De ce faci, când fermecată
Inima-'mi spre tine 'ntorn?
Măi suna-vei, dulce corn,
Pentru mine vre odată?

www.dacoromanica.ro

SOMNOROASE PASĔRELE

Somnoroase păsĕrele
Pe la cuiburi se adună,
Se ascund in rămurele —
Noapte bună!

Doar isvoarele suspină,
Pe când codrul negru tace,
Dorm și florile 'n grădină —
Dormi in pace!

Trece lebăda pe apă
Intre trestii să se culce —
Fie-ți ăngerii aproape,
Somnul dulce!

www.dacoromanica.ro

Peste-a nopții feerie
Se ridică mândra lună.
Totu-i vis și armonie
Noapte bună!

---

www.dacoromanica.ro

REVEDERE

(In formă populară)

Codrule, codruțule,
Ce mai faci drăguțule?
Că de când nu ne-am văzut,
Multă vreme a trecut,
Și de când m'am depărtat,
Multă lume am ămblat.

— Ia, eu fac ce fac de mult:
Iarna viscolu 'l acsult
Crengile-mi rupêndu-le,
Apele-astupându-le,
Troenind cărările
Și gonind cântările.

www.dacoromanica.ro

Și mai fac ce fac de mult:
Vara doina mi-o ascult;
Pe cărarea spre isvor
Ce le-am dat-o tuturor,
Umplĕndu-și cofeile
Mi-or cănta femeile.

— Codrule cu riuri line,
Vremea trece, vremea vine:
Tu din tĕnĕr precum ești
Tot mereu intinerești.

— Ce mi-i vremea, cănd de veacuri
Stele-mi scăntee pe lacuri!.
Că de-i vremea rea sau bună,
Vĕntu-mi bate, frunza-mi sună,
Și de-i vremea bună, rea,
Mie-mi curge Dunărea.
Numa omu-i schimbător,
Pe pămĕnt rătăcitor,

Ear noi locului ne ținem,
Cum am fost, așa remănem:
Marea și cu riurile,
Lumea cu pustiurile,
Luna și cu soarele,
Codrul cu isvoarele.

www.dacoromanica.ro

CĂND AMINTIRILE

Când amintirile 'n trecut
Incearcă să mă cheme,
Pe drumul lung și cunoscut
Mai trec din vreme 'n vreme.

De-asupra casei tale ies
Și azi aceleași stele
Ce-au luminat atât de des
Înduioșării mele.

Și peste arbori resfirați
Resare blânda lună
Ce ne găsea îmbrățoșați
Șoptindu-ne împreună.

www.dacoromanica.ro

A noastre inimi își jurau
Credință pe toți vecii,
Când pe cărări se scuturau
De floare liliecii.

Putut-au oare-atăta dor
In noapte să se stângă,
Când valurile de isvor
N'au incetat să plângă,

Când luna trece prin stejari
Urmând mereu in cale-și,
Când ochii tăi tot incă mari
Se uită dulci și galeși?

www.dacoromanica.ro

DOINA

De la Nistru păn' la Tisa
Tot Românul plănsu-mi-s'a,
Că nu mai poate străbate
De-atăta străinătate.
Din Hotin și păn' la Mare
Vin Muscalii de-a călare,
De la mare la Hotin
Mereu calea ne-o ațin ;
Din Boian la Vatra-Dornii
Au umplut omida cornii
Și străinul te tot paște
De nu te mai poți cunoaște
Sus la munte, jos pe vale
Ș'au făcut dușmanii cale
Din Satmar pănă 'n Săcele
Numai vaduri ca acele.

www.dacoromanica.ro

Vai de biet Român săracul !
Indărăt tot dă ca racul,
Nici ĕi merge, nici se 'ndeamnă,
Nici ĕi este toamna toamnă
Nici e vara vara lui,
Şi-i străin in ţara lui.
De la Turn 'n Dorohoi
Curg duşmanii in puhoi
Şi s'aşează pe la noi ;
Şi cum vin cu drum de fier,
Toate cântecele pier,
Sboară pasĕrile toate
De neagra străinătate ;
Numai umbra spinului
La uşa creştinului.
Işi desbracă ţara sănul,
Codru — frate cu Românul —
De sĕcure se tot pleacă
Şi isvoarele ĕi seacă —
Sărac in ţară săracă !

Cine-au indrăgit străinii,
Mănca-i-ar inima căinii,
Mănca-i-ar casa pustia,
Şi neamul nemernicia !

Stefane Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,

www.dacoromanica.ro

Las' Archimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinților
In sama părinților,
Clopotele să le tragă
Ziua 'ntreagă, noaptea 'ntreagă,
Doar s'a 'ndura Dumnezĕu.
Ca să'ți mântui neamul tĕu!
Tu te 'nalță din mormĕnt,
Să te-aud din corn sunând
Și Moldova adunând.
De-i suna din corn odată,
Ai s'aduni Moldova toată,
De-i suna de două ori,
Iți vin codri 'n ajutori,
De-i suna a treia oară,
Toți dușmanii or să piară
Din hotarĕ in hotarĕ —
Indrăgi-i-ar ciorile
Și spânzurătorile!

---

www.dacoromanica.ro

MAI AM UN SINGUR DOR

Mai am un singur dor:
In liniştea sĕrii
Să mĕ lăsaţi să mor
La marginea mării;
Să-mi fie somnul lin
Şi codrul aproape,
Pe 'ntinsele ape
Să am un cer senin.
Nu 'mi trebue flamuri,
Nu voiu sicriu bogat
Ci mi impletiţi un pat
De tinere ramuri.

Şi nime 'n urma mea
Nu 'mi plângă la creştet;
Doar toamna glas să dea
Frunzişului veşted.

www.dacoromanica.ro

Pe când cu sgomot cad
  Isvoarele 'ntr'una,
  Alunece luna
Prin vĕrfuri lungi de brad.
  Pĕtrunză talanga
Al sĕrii rece vĕnt;
Deasuprá-mi teiul sfánt
  Să-şi scuture creanga.

Cum n'oi mai fi pribeag
  De-atunci inainte,
M'or troeni cu drag
  Aduceri aminte;
Luceferi ce resar
  Din umbră de cetini,
  Fiindu-mi prietini,
O să'm zimbească iar.
  Va geme de patemi
Al mării aspru cánt...
Ci eu voiu fi pământ
  In singurătate-mi.

www.dacoromanica.ro

VARIANTA ACELEIAȘ POESII

De-oiu adormi curĕnd
In noaptea uitării,
Să mĕ duceți tăcĕnd
La marginea mării.

Nu voiu sicrĭu bogat,
Făclie și flamuri,
Ci-mi impletiți un pat
Din tinere ramuri.

Să 'mi fie somnul lin
Și codrul aproape,
Luceasc' un cer senin
Eternelor ape,

www.dacoromanica.ro

Care 'n dureri adânci
Se 'nalță la măluri;
S'ar atârna de stînci
Cu brațe de valuri,

Se 'nalță, dar recad
Și murmură 'ntr'una,
Când pe păduri de brad
Alunecă luna.

Și nime 'n urma mea
Nu 'mi plângă la creștet,
Doar moartea glas să dea
Frunzișului veșted,

Să treacă lin prin vânt
A tot știutoarea
De-asupră-mi teiul sfânt
Să 'și scuture floarea.

Cum n'oiu mai fi pribeag
De atunci înainte,
M'or troeni cu drag
Aduceri aminte,

www.dacoromanica.ro

Ce n'or ști că privesc
O lume de patemi,
Pe când liane cresc
Pe singurătate-mi.

www.dacoromanica.ro

ALTA VARIANTĂ

—

Nu voiu mormênt bogat,
Cântare și flamuri,
Ci-mi impletiți un pat
Din tinere ramuri;
Și nime 'n urma mea
Nu-mi plângă la creștet,
Frunzișului veșted
Doar vêntul glas să-i dea.
In liniștea sêrii
Să mê 'ngropați, pe când
Trec stoluri sburând
La marginea mării.

Să 'mi fie somnul lin
Și codrul aproape;
Lucească cer senin
Eternelor ape,

www.dacoromanica.ro

Care din văi adânci
Se 'nalță la maluri;
Cu brațe de valuri
S'ar atârna de stânci
Și murmură 'ntr'una,
Când spumegând recad;
Iar pe păduri de brad
Alunece luna.

Reverse dulci scântei
A tot știutoarea,
De-asupra-mi crengi de tei
Să-și scuture floarea,
Ne mai fiind pribeag
De atunci inainte,
Aduceri aminte
M'or coperi cu drag
Și stinsele patemi
Le-or troeni căzând,
Uitarea intinzând
Pe singurătate-mi.

www.dacoromanica.ro

ALTĂ VARIANTA

Iar când voiu fi pământ,
In liniștea sării
Săpați-mi un mormânt
La marginea mării.

Nu voiu sicriu bogat
Podoabe și flamuri,
Ci-mi impletiți un pat
Din veștede ramuri.

Să-mi fie somnul lin
Și codrul aproape,
Și am un cer senin
Pe-adâncele ape,

www.dacoromanica.ro

S'aud cum blănde cad
Isvoarele intr'una,
Pe vĕrfuri lungi de brad
Alunece luna.

S'aud pe valuri vĕnt,
Din munte talanga,
De-asupră-mi teiul sfănt
Să-şi scuture creanga.

Si cum n'oiu suferi
De atuncea 'nainte,
Cu flori m'or troeni
Aduceri aminte.

Şi cum va incetà
Al inimei sbucium,
Ce dulce-mi va sunà
Cănțarea de bucium!

Vor arde 'n preajma mea
Luminele 'n dealuri,
Isbind s'or frămĕntà
Eternele valuri.

www.dacoromanica.ro

Și nime 'n urma mea
Nu'mi plângă la creștet,
Ci codrul vênt să dea
Frunzișului veșted.

Luceferii de foc
Privi-or din cetini
Morment făr' de noroc
Și fără prietini.

www.dacoromanica.ro

EPIGONII

Când privesc zilele de'aur a scripturelor române,
Mĕ cufund ca intr'o mare de visări dulci şi senine,
Şi in jur par'că-mi colindă dulci şi mândre primăveri,
Sau vĕd nopţi ce'ntind deasupră'mi oceanele de stele,
Zile cu trei sori in frunte, verzi dumbrăvi cu filomele,
Cu isvoare-ale gândirii şi cu riuri de cântări.

Vĕd poeţi, ce-au scris o limbă ca un fagure de miere:
Cichindeal gură d-aur, *Mumulean* glas de durere,
Prale firea cea intoarsă, *Daniil* cel trist şi mic,
Văcărescu cântând dulce a iubirei primăvară,
Cantemir croind la planuri din cuţite şi pahară,
Beldiman vestind in stihuri de resboiul inimic.

www.dacoromanica.ro

Lîră de argint *Sihleanu*, *Donici* cuib de 'nțelepciune,
Care, cum rar se intămplă, ca să mediteze pune
Urechile ce-s prea lunge ori coarnele de la cerb —
Unde-i boul lui cu minte, unde-i vulpea diplomată?
S'au dus toți și s'au dus toate pe o cale ne'nturnată,
S'a dus *Pan*, finul Pepelei, cel isteț ca un proverb.

Eliad zidea din visuri și din basme seculare
Delta biblicelor sfinte, profețiilor amare,
Adevĕr scăldat in minte, sfinx pĕtrunsă de 'nțeles,
Munte cu capul de piatră de furtune detunată,
Stă și azi in fața lumii e enigmă ne'splicată,
Si veghiaz'o stăncă arsă dintre nouri de eres.

Bolliac cântă iobagiul ș'a lui lanțuri de aramă;
L'ale țĕrii flamuri negre *Cărlova* oștirea chiamă,
In present vrăjește umbre dintr'al seculelor plan;
Și ca Byron, treaz de vĕntul cel selbatec al durerei,
Palid stinge *Alexandrescu* sfănta candel' a sperărei,
Descifrând eternitatea din ruina unui an.

Pe-un pat alb cu un lințoliu zace lebăda murindă,
Zace palida virgină cu lungi gene, voce blăndă,
Viața-i fù o primăvară, moartea-o părere de rĕu;
Ear poetul ei cel tĕnĕr o privea cu imbĕtare,
Și din lîră curgeau note și din ochi lacrimi amare,
Și ast-fel *Bolintineanu* 'și incepe cântecul sĕu.

www.dacoromanica.ro

Murĕşan scutură lanţul cu a lui voce ruginită,
Rumpe coarde de aramă cu o mână amorţită,
Chiamă piatra să invie ca şi miticul poet,
Smulge munţilor durerea, brazilor destinul spune
Şi bogat in sărăcia-i, ca un astru el apune,
Preot deşteptării noastre, semnelor vremii profet.

Ear *Negruzzi* şterge colbul de pe cronice bătrâne.
Căci pe mucedele pagini stau domniile române,
Scrise de mâna cea veche a 'nvĕţaţilor mireni;
Moae pana in coloarea unor vremi de mult trecute,
Zugrăveşte din nou earăşi pânzele posomorite
Ce-arĕtau faptele crunte unor domni tirani, vicleni.

Ş'acel rege-al poeziei, vecînic tĕnĕr şî ferice,
Ce din frunze iţi doineşte, ce cu fluerul iţi zice,
Ce cu basmul povesteşte — veselul *Alecsandri*,
Ce 'nşirând mărgăritare pe a stelei blândă rază
Acum secuţii străbate, o minune luminoasă,
Acum ride printre lacrimi, când o cântă pe Dridri,

Sau visând o umbră dulce cu de-argint aripe albe,
Cu doi ochi ca două basme mistice, adânce, dalbe.
Cu zimbirea de virgină, cu glas blând, duios, incet,
El ĕi pune pe-a ei frunte mândru diadem de stele,
O aşează 'n tron de aur să domnească lumi rebele
Şi iubind-o fără margini, scrie *visul de poet.*

www.dacoromanica.ro

Sau visând cu doina tristă a voinicului de munte
Visul apelor adânce şi a stâncelor cărunte,
Visul selbelor bătrâne de pe umerii de deal,
El deşteaptă 'n sinul nostru dorul ţărei ceĭ străbune,
El revoacă 'n dulci icoane a istoriei minune,
Vremea lui Ştefan cel mare, zimbru sombru şi regal.
. . . . . .

Eară noi? noi epigonii?... Simţiri reci, harfe sdrobite,
Mici de zile, mari de patimi; inime bătrâne-urite,
Măşti rizênde puse bine pe un caracter inimic;
Dumnezeul nostru: umbra, patria noastră: o frază,
In noi totul e spoială, tot e lustru fără bază;
Voi credeaţi in scrisul vostru, *noi nu credem in nimic.*

Şi de-acea spusa voastră era sfântă şi frumoasă,
Căci de minţi era gândită, căci din inimi era scoasă,
Inimi mari, tinere încă, de şi voi sunteţi bătrâni.
S'a intors maşina lumii: cu voi *viitorul* trece;
Noi suntem iarăş *trecutul* fără inimi, trist şi rece;
Noi in noi n'avem nimica, totu-i calp, totu-i străin;

Voi, pierduţi in gânduri sfinte, convorbeaţi cu idealuri,
Noi cărpim cerul cu stele, noi mânjim marea cu valuri,
Căci al nostru-i sur şi rece, marea noastră-i de ingheţ.
Voi urmaţi cu repejune cugetările regine,
Când plutind pe aripi sfinte printre stelele senine,
Pe-a lor urme luminoase voi asemenea mergeţi.

www.dacoromanica.ro

Cu-a ei candelă de aur palida înțelepciune,
Cu zimbirea ei regală, ca o stea ce nu apune,
Luminà a vieței voastre drum de rose semănat:
Sufletul vostru un ânger, inima voastră o liră,
Ce la vêntul cald ce-o mișcă cânturi molcome respiră:
Ochiul vostru vede 'n lume de icoane un palat.

Noi? Privirea scrutătoare ce nimica nu visează,
Ce tablourile minte, ce simțirea simulează,
Privim reci la lumea asta — vĕ numim visionari.
O convenție e totul; ce e azi, mâne-i minciună —
Ați luptat luptă deșeartă, ați vênat țintă nebună,
Ați visat zile de aur pe-astă lume de amar.

»Moartea succede vieții, viața succede la moarte«
Alt sens n'are lumea asta, n'are alt scop, altă soarte;
Oamenii din toate cele fac icoană și simbol,
Numesc sfânt, frumos și bine ce nimic nu însemnează,
Impărțesc a lor gândire pe sisteme numeroasă
Și pun haine de imagini pe cadavrul trist și gol.

Ce e cugetarea sacră? Combinarea màiestrită
Unor lucruri n'existente, carte tristă și 'ncălcită,
Ce mai mult o incifrează cel ce vrea a descifra.
Ce e poesia? Ânger palid cu priviri curate,
Voluptos joc cu icoane și cu glasuri tremurate
Strai de purpură și aur peste țărina cea grea.

www.dacoromanica.ro

Remăneți dară cu bine, sfinte firi visionare,
Ce făceați valul să cănte, ce puneați steaua să sboare,
Ce creați o altă lume pe-astă lume de noroi;
Noi reducem *tot* la praful azi in noi, mâne 'n ruină;
Proști și genii, mic și mare, sunet, sufletul, lumină —
Toate's praf... *Lumea'i cum este,* și ca dênsa suntem noi.

www.dacoromanica.ro

CALIN

(File din poveste)

Gazel. Toamna frunzele colinda,
Sun' un grier sub o grindă.
Vêntul jalnic bate 'n geamuri
Cu o mână tremurândă.
Earna tu la gura sobei
Stai cu somnul să te prindă.
Ce iresari din vis deodată?
Tu auzi păşind în tindă —
E iubitul, care vine
De mijloc să te cuprindă,
Şi în faţa ta frumoasă
O să ţie o oglindă
Să te vezi pe tine însăţi
Visătoare, surizôndă.

I.

Pe un deal resare luna, ca o vatră de jaratic
Rumenind străvechii codri şi castelul singuratic
Ş'ale riurilor ape ce clipesc fugind in ropot;
De departe 'n văi coboară tănguiosul glas de clopot.

www.dacoromanica.ro

Pe de-asupra de prăpăstii sunt zidiri de cetățue,
Acățat de pietre sure un voinic cu greu le sue;
Așezând genunchiu și mâna când pe un colț când pe alt colț,
Au ajuns să rumpă gratii ruginite-a unei bolți
Și pe-a degetelor vĕrfuri in iatacul tăinuit
Intră, unde zidul negru intr'un arc a 'ncremenit.
Ci prin flori intrețesute printre gratii luna moale,
Sfiicioasă și smerită, și-a vĕrsat razele sale:
Unde-ajung, par văruite zid, podele ca de cridă,
Pe-unde nu, pare că umbra cu cărbune-i zugrăvită;
Ear de sus păn' in podele un painjen, prins de vrajă,
A țesut subțire pănză, străvezie ca o mreajă,
Tremurând ea licărește și se pare a se rumpe,
Incărcată de o bură, de un colb de pietre scumpe.
După pănza de painjen doarme fata de 'mpĕrat;
Inecată de lumină e intinsă in crivat;
Al ei chip se zugrăvește plin și alb: cu ochiu 'l mĕsuri
Prin ușoara 'nvinețire a subțirelor mătĕsuri;
Ici și colea a ei haină s'a desprins din sponci ș'arată
Trupul alb in goliciune-i, curăția ei de fată.
Resfiratul pĕr de aur peste perini se 'mprăștie,
Tĕmpla bate liniștită ca o umbră viorie.
Și sprincenele arcate fruntea albă i-o incheie,
Ce o singură trăsură măestrit le incondeie;
Sub pleoapele inchise globii ochilor se bat,
Brațul ei atărnă leneș peste marginea de pat,

www.dacoromanica.ro

De a vĕrstii ei căldură fragii sinului se coc,
A ei gură descleştată de-a suflării sale foc,
Ea zimbind işi mişcă dulce a ei buze, mici, subţiri,
Ear pe patu-i şi la capu-i presuraţi 's trandafiri.

Ear voinicul s'apropie şi cu măna sa el rumpe
Pănză cea acoperită de un colb de pietre scumpe;
A frumseţii haruri goale, ce simţirile-i adapă.
Incăperile gândirii mai nu pot să le incapă.
El in braţe prinde fata, peste faţă i se 'nclină,
Pune gura lui fierbinte pe-a ei buze ce suspină,
Şi inelul scump i'l scoate de pe degetul cel mic
Ş'apoi pleacă ear in lume, năsdrăvanul cel voinic.

II.

Ea a doua zi se miră, cum de firele sunt rupte,
Şi 'n oglind' ale ei buze se vĕd vinete şi supte;
Ea zimbindu-şi trist se uită şi şopteşte blănd din gură:
»Sburător cu negre plete, vin la noapte de mĕ fură«.

III.

Fie-care, cum e vrerea, despre fete samă dee-şi —
Dar ea samĕnă celora indrăgiţi de singuri ei'şi:
Şi Narcis vĕzĕndu-şi faţa in oglinda sa, isvorul,
Singur fuse indrăgitul, singur el indrăgitorul.

www.dacoromanica.ro

Şi de s'ar putea pe dênsa cineva ca să o prindă,
Când cu ochii mari selbatici se privește in oglindă
Subțiindu-şi gura mică şi chemându se pe nume
Şi fiindu-şi sie dragă, cum nu-i este nime 'n lume:
Atunci el cu o privire nălucirea i ar descoasă
Cum că ea — frumoasa fată — a ghicit că e frumoasă.
Idol tu! răpire minții cu ochi mari şi pĕrul des,
Pentru-o inimă fecioară mândru idol ți-ai ales!
Ce şopteşte ea in taină, când privește cu mirare
Al ei chip gingaş şi tĕnĕr, de la cap păn' la picioare?
»Vis frumos avut-am noaptea: a venit un sburător,
Şi stringĕndu-l tare 'n brațe, era mai ca să-l omor.
»Şi deaceea, când mĕ caut in păretele de oglinzi,
Singurică 'n cămăşuță brațe albe eu intinz
»Si mĕ 'mbrac in pĕrul galben, ca in strai uşor țesut,
»Si zărind rotundu-mi umĕr, mai că-mi vine să'l sărut.
»Şi atunci de sfiiciune mi-ese sângele 'n obraz —
Cum nu vine sburătorul, ca la pieptul lui să caz?
»Dacă boiul mi'l inmlădiu, dacă ochii mei imi plac,
»E temeiul că acestea fericit pe el il fac,
›Şi mi-s dragă mie insumi, pentrucă-i sunt dragă lui —
»Gură tu! invață minte, nu mĕ spune nimărui,
»Nici chiar lui, când vine noaptea lângă patul meu tiptil
»Doritor ca o femee şi viclean ca un copil«.

IV.

Astfel vine 'n toată noaptea sburător la al ei pat.
Se trezì din somn de-odată de sărutu-'i fermecat,

www.dacoromanica.ro

Și atuncea, când spre ușă el se 'ntoarce ca să fugă,
Ea'l oprește 'n loc cu ochii și c'o mult smerită rugă:
O remăi, remăi la mine, tu cu vers duios de foc,
Sburător cu plete negre, umbră fără de noroc,
»Și nu crede că in lume singurel și rătăcit
»Nu-i găsi un suflet tĕnĕr ce de tine-i indrăgit.
»O tu umbră peritoare cu adăncii, triștii ochi,
»Dulci 'n ochii umbrei tale — nu le fie de deochi!«
El s'așează lângă dĕnsa și o prinde de mijloc,
Ea șoptește vorbe arse de al buzelor ei foc.
»O șoptește-mi — zice dĕnsul — tu cu ochii plin d'eres,
Dulci cuvinte ne'nțelese, insă pline de 'nțeles,
»Al vieței vis de aur ca un fulger, ca o clipă-i,
»Și'l visez, când cu-a mea mâna al tĕu braț rotund il pipăi,
»Când pui capul tu pe pîeptu-mi și bătăile ĕi numeri,
»Când sărut cu 'mpătimire ai tĕi albi și netezi umĕri
»Și când sorb al tĕu resuflet in suflarea vieței mele,
Și când inima ne crește de un dor, de-o dulce jele,
»Când pierdută razimi fața de-arzĕtorul meu obraz,
»Pĕrul tĕu bălaiu și moale de mi-l legi după grumaz,
Ochii tĕi pe jumĕtate de-i inchizi, imi 'ntinzi o gură:
»Fericit mĕ simt atuncea cu asupra de mĕsură,
»Tu!!... nu vezi! nu-ți aflu nume... limba in gură mi se leagă
»Și nu pot să-ți spun o dată cât — ah! cât imi ești de dragă!«

www.dacoromanica.ro

Ei şoptesc, multe şi-ar spune şi nu ştiu de-unde să'nceapă,
Căci pe rând şi-astupă gura, când cu gura se adapă;
Unu 'n braţele altuia tremurând ei se sărută,
Numai ochiul e vorbăreţ, eară limba lor e mută,
Ea-şi acopere cu mâna faţa roşă de sfieală,
Ochi 'n lacrimi şi-i ascunde intr'un pěr ca de peteală.

V.

S'a făcut ca ceara albă faţa roşă ca un měr
Şi atâta de subţire, să o tai c'un fir de pěr!
Şi cosiţa ta bălae o aduci la ochi plângěnd,
Inimă făr' de nădejde, suflete bătut de gând.
Toată ziua la fereastră suspinând nu spui nimică;
Ridicând a tale gene, al tĕu suflet se ridică;
Urmărind pe ceruri limpezi, cum plutĕşte-o ciocârlie!
Tu ai vrea să spui să ducă către dénsul o solie...
Dar ea sboară! Tu, cu ochiul plutitor şi 'ntunecos,
Stai cu buze descleştate de un tremur dureros,
Nu-ţi mai scurge ochii tineri, dulcii cerului fiaştri,
Nu uita că 'n lacrimi este taina ochilor albaştri:
Stele rare din tărie cad ca picuri de argint,
Şi seninul cer albastru mândru lacrimele-i prind;
Dar dacă ar cădea toate, el remâne trist şi gol,
N'ai putea să faci cu ochii înălţimilor ocol;
Noaptea stelelor, a lunei, a oglinzilor din riu
Nu-i ca noaptea cea mocnită şi pustie din sicriu,
Şi din când in când vĕrsate, mândru lacrimile-ţi şĕd:
Dar de seci intreg isvorul, atunci cum o să te vĕd

www.dacoromanica.ro

Prin ei curge rumenirea, mândră ca de trandafiri,
Şi zăpada viorie din obrajii tăi subţiri;
Apoi noaptea lor albastră, a lor dulce vecînicie,
Ce uşor se mistueşte prin plânsorile pustie!
Cine e nerod să ardă in cărbuni smarandul rar
Ş'a lui vecînică lucire s'o strivească in zadar?
Tu-ţi arzi ochii şi frum'seţa, dulce noaptea lor se stânge,
Şi nici ştii ce perde lumea. Nu mai plânge, nu mai
plânge!

VI.

O tu crai cu barba 'n noduri ca şi călţii când nu-i perii
Tu in cap nu ai grăunte, numai pleavă şi pusderii,
Bine-ţi pare să fii singur, crai bătrân fără de minţi,
Să oftezi dup' a ta fată cu ciubucul intre dinţi?
Să te primbli şi să numeri scânduri albe in cerdac?
Mult bogat ai fost o dată, mult remas-ai tu sărac!
Alungat-o-ai pe dênsa, ca departe de părinţi
In coliba impistrită ca să nasc' un pui de prinţ;
In zadar ca s'o mai cate tu trimiţi in lume crainic —
Nimeni n'a afla locaşul, unde ea s'ascunde tainic.

VII.

Sură-i sara cea de toamnă; de pe lacul apa sură
Infundă mişcarea-i creaţă intre stuf la iezătură,

www.dacoromanica.ro

Ear pădurea lin suspină, și prin frunzele uscate
Rânduri-rânduri trece-un freamăt ce le scutură pe toate;
Pe când codrul, dragul codru, troenindu-și frunza toată,
Își deschide-a lui adâncuri față lunei să le bată.
Tristă-i firea; eară vêntul sperios o creangă farmă,
Singuratece isvoare fac cu valurile larmă.
Pe potica dinspre codri cine oare se coboară?
Un voinic cu ochi de vultur lunga vale o măsoară;
Șapte ani de când plecat-ai sburător cu negre plete,
Ș'ai uitat de soarta mândrei, iubitoarei tale fete!
Și pe câmpul gol el vede un copil umblând desculț
Și cercând ca să adune intr'un cârd bobocii mulți.
»Bună vreme, măi băete! — »Mulțumim, voinic străin!«
»Cum te chiamă, măi copile!« — Ca pe tată meu: Călin.
»Mama-mi spune câte odată, de o intreb: a cui's, mamă?
»Sburătoru-ți este tată, și pe el Călin il chiamă.«
Când l'aude, numai dênsul își stia inima lui,
Căci copilul cu bobocii era chiar copilul lui.
Atunci intră in colibă, și pe capăt unei laiți
Lumina cu mucul negru intr'un hârb un roș opaiț;
Se cocea pe vatra sură două turte in cenușă,
Un papuc e sub o grindă, eară altul după ușă;
Hîrîită, noduroasă stă in corb rășnița vechie;
In cotlon torcea motanul pieptenându'și o urechie;
Sub icoana afumată unui sfânt cu comanac
Arde'n candel' o lumină cât un simbure de mac;
Pe-a icoanei policioară busuioc și mint'uscată
Umplu casa intunecoasă de-o mireasmă pipărată;

www.dacoromanica.ro

Pe cuptorul uns cu humă și pe coșcovii pereți
Zugrăvit-au c'un cărbune copilașul cel isteț
Purcelușii cu coada sfredel și cu bețe 'n loc de labă,
Cum mai bine i se șede unui purceluș de treabă ;
O beșică 'n loc de sticlă e intinsă 'n ferăstruie,
Printre care trece-o dungă mohorită și gălbuie.

Pe un pat de scânduri goale doarme tănără nevastă
In mocnitul intuneric și cu fața spre fereastră.
El s'așează lângă dănsa, fruntea ei o netezește,
O desmiardă cu durere, suspinând o drăgostește,
Pleacă gura la ureche-i, blând pe nume el o chiamă.
Ea ridică somnoroasă lunga genelor maramă,
Speriat la el se uită . . . i se pare că visează,
Ar zimbi și nu se 'ncrede, ar răcni și nu cutează.
El din patu-i o ridică și pe pieptul lui și-o pune,
Inima-i svăcnește tare, viața-i par'că se răpune.
Ea se uită, se tot uită, un cuvânt măcar nu spune,
Ride doar' cu ochi 'n lacrămi, speriată de-o minune,
Ș'apoi îi sucește părul pe al ei deget alb subțire,
Își ascunde fața roșă l'al lui piept duios de mire.
El ștergarul i-l desprinde și-l impinge lin la vale,
Drept în creștet o sărută pe-al ei păr de aur moale
Și bărbia i-o ridică, s'uită 'n ochi-i plini de apă,
Și pe rând ș'astupă gura când cu gura se adapă.

www.dacoromanica.ro

VIII.

De treci codri de aramă, de departe vezi albind
Ş'auzi măndra glăsuire a pădurii de argint.
Acolo, lângă isvoare, iarba pare de omĕt,
Flori albastre tremur' ude in vĕzduhul tămăiet;
Pare-că şi trunchii vecînic poartă suflete sub coajă
Ce suspină printre ramuri cu a glasului lor vrajă.
Ear prin măndrul intuneric al pădurii de argint,
Vezi isvoare sdrumicate peste pietre licurind,
Ele trec cu harnici unde şi suspină 'n flori molatic,
Cănd coboară 'n ropot dulce din tăpşanul prăvălatic,
Ele sar in bulgări fluizi peste prundul din răstoace,
In cuibar rotind de ape, peste care luna zace.
Mii de fluturi mici albaştri, mii de roiuri de albine
Curg in riuri sclipitoare peste flori de miere pline,
Umplu aerul văratic de mireasmă şi rĕcoare
A popoarelor de muşte serbători murmuitoare.
Lăngă lacul care 'n tremur somnoros şi lin se bate,
Vezi o masă mare 'ntinsă cu făclii prea luminate:
Căci din patru părţi a lumii impĕraţi si 'mpĕrătese
Au venit ca să serbeze nunta gingaşei mirese:
Feţi-frumoşi cu pĕr de aur, zmei cu solzii de oţele,
Cititorii cei de zodii şi şagalnicul Pepele.
Eată craiul, socru mare, răzimat in jeţ cu spată,
El pe capu-i poartă mitră şi-i cu barba pieptenată,
Ţapĕn, drept, cu skeptru 'n mână şede 'n perine de puf,
Şi cu crengi il apĕr pajii de muscuţe şi zăduf.

www.dacoromanica.ro

Acum eată că din codru şi Călin mirele iese
Care ţine 'n a lui mână mâna gingaşei mirese;
Ei foşnea uscat pe frunze poala lung' a albei rochii,
Faţa roşie ca mărul, de noroc i-s umezi ochii,
La pământ mai că ajuage al ei păr de aur moale,
Care-i cade peste, braţe, peste umerele goale —
Ast-fel vine mlădioasă, trupul ei frumos il poartă,
Flori albastre are 'n păru'i şi o stea in frunte poartă.
Socrul roagă 'n capul mesei să poftească să se pună
Nunul mare, mândrul soare, şi pe nuna mândra lună.
Şi s'aşează toţi la masă, cum li-s anii, cum li-i rangul;
Lin vioarele răsună, eară cobza ţine hangul. —
Dar ce sgomot se aude? Băziit ca de albine?
Toţi se uită cu mirare şi nu ştiu, de unde vine,
Până văd painjinişul intre tufe ca un pod,
Peste care trece 'n sgomot o mulţime de norod:
Trec furnici ducând in gură de făină marii saci,
Ca să coacă pentru nuntă şi plăcintă şi colaci,
Şi albinele aduc miere, aduc colb mărunt de aur,
Ca cercei din el să facă cariul, care-i meşter faur.
Eată vine nunta 'ntreagă: vornicel e-un grierel,
Ei sar purici inainte cu potcoave de oţel;
In veşmânt de catifele un bondar rotund in pântec
Somnoros pe nas ca popi glăsueşte 'ncet un cântec;
O cojiţă de alună trag locuste, podu 'l scutur,
Cu musteaţa răsucită şede 'n ea un mire flutur;
Fluturi mulţi de multe neamuri vin in urma lui un lanţ,
Toţi cu inime uşoare, toţi şagalnici şi berbanţi;

www.dacoromanica.ro

Vin ţinţarii lăutarii, gândăceii, cărăbuşii,
Ear mireasa viorica i-aştepta 'ndărătul uşii.
Şi pe masa 'mpĕrătească sare-un greer, crainic sprinten
Ridicat in două labe s'a 'nchinat bătĕnd din pinten,
El tuşeşte, işi incheie haina plină de şireturi:
»Să iertaţi, boeri, ca nunta s'o pornim şi noi alături.«

www.dacoromanica.ro

NU MĚ INȚELEGI

—

In ochii mei acuma nimic nu are preț
Ca taina ce ascunde a tale frumuseți;
Căci pentru care altă minune decăt tine
Mi-așI risipi o viață de cugetări senine
Pe basme și nimicuri, cuvinte cumpănind,
Cu peritorul sunet al lor să te cuprind,
In lanțuri de imagini duiosul vis să-l ferec,
Să 'mpedec umbra-i dulce de a merge 'n intunerec?
. . . . . .
Și azi căND a mea minte, a farmecului roabă,
Din ori și ce durere iți face o podoabă
Și căND resai 'nainte-mi ca marmura de clară,
CăND ochiul tău cel măndru străluce in afară
Intunecěnd privirea-mi, de nu pot să věd incă
Ce adănc trecut de gănduri e 'n noaptea lor adăncă,
Azi cănd a mea iubire e atăta de curată
Ca farmecul de care tu ești impresurată,

www.dacoromanica.ro

Ca setea cea eternă ce-o au după olaltă
Lumina de 'ntuneric și marmura de daltă,
Când dorul meu e-atăta de-adânc și atât de sfânt
Cum nu mai e nimica in cer și pe pământ,
Când e o 'namorare de tot ce e al tău,
De-un zimbet, de-un cutremur, de bine și de rău,
Când ești enigma însăș a vieței mele 'ntregi : —
Azi văd din a ta vorbă, că nu mă înțelegi !

www.dacoromanica.ro

STRIGOII

. . . că trece aceasta ca fumul de pre pământ. Ca floarea au înflorit, ca iarba s'au tăiat, cu pânză se înfăşură, cu pământ se acopere.

I.

Sub bolta cea inaltă a unei vechi biserici,
Intre făclii de ceară, arzênd in sfeşnici mari,
E 'ntinsă 'n haine albe cu faţa spre altari
Logodnica lui Arald, stăpân peste Avari ;
Incet, adânc rĕsună cântările de clerici.

Pe pieptul moartei luce de pietre scumpe salbă
Şi păru-i de-aur curge din raclă pe pământ,
Căzuţi in cap sunt ochii, un zimbet trist şi sfânt
Pe buzele-i lipite ce vinete ĕi sunt,
Ear faţa ei frumoasă ca varul este albă.

www.dacoromanica.ro

Și lângă ea 'n genunche e Arald, mândrul rege,
Scântee disperarea în ochi-i crunți de sânge,
Și încălcit e părul lui negru, gura-și strânge,
El ar răcni ca leii, dar vai! nu poate plânge,
De zile trei își spune povestea vieți 'ntrege:

»Eram un copilandru. Din codri vechi de brad
»Flămânzii ochi rotindu-i eu mistuiam pământul,
»Eu resvrătiam imperii, popoarele cu gândul;
»Visând, că toată lumea îmi asculta cuvântul,
»In valurile Volgăi cercam cu spada vad.

»Domnind sumeț și tânăr pe roinicele stoluri,
»Căror a mea ființă un Semizeu părea,
»Simțeam că universul la pasu-mi tresărea,
»Și nații călătoare, împinse de a mea,
»Umplut-au sperioase pustiul păn' la poluri.

»Căci Odin părăsise de ghiață nalta-i domă;
»Pe zodii sângeroase porneau a lui popoară,
»Cu creștetele albe preoți cu pleata rară
»Trezeau din codri vecînici, din pace seculară
»Mii roiuri vorbitoare, curgând spre vechea Romă.

www.dacoromanica.ro

»Pe Nistru tăbărisem, poporul tĕu impil.
»Cu sfetnici vechi de zile mĕ 'ntimpinaşi in cale
»Ca marmura de albă, cu pĕr de aur moale —
»In jos plecat-am ochii 'naintea feţii tale,
»Stătĕnd un indărătnic, un sfiicios copil.

»La blănda ta mustrare simt glasul cum imi seacă;
»Eu caut a rĕspunde, nu ştiu ce să respund.
»Mi-ar fi părut mai bine 'n pămĕnt să mĕ cufund!
»Cu manele-amĕndouĕ eu faţa imi ascund,
»Şi 'ntăia-dată 'n viaţă un plăns amar mĕ 'neacă.

»Zimbiră intre dĕnşii bĕtrănii tĕi prieteni
»Si singuri ne lăsarĕ... Te 'ntreb intr'un tărziu
»Uitându-mă la tine, privind fără să ştiu:
»La ce-ai venit, regină, aicia in pustiu?
»Ce cauţi la barbarul sub streşina-i de ceteni?

»Cu glasul plin de lacrămi, de 'nduioşare cald,
»Privindu-mĕ cu ochii, in care-aveai un cer,
»Mi-ai zis: Aştept din parte-ţi, o rege cavaler,
»Că-mi vei da prins pe-acela, ce umilit ţi-l cer...
»Eu vreau să-mi dai copilul sburdalnic pe Arald.

www.dacoromanica.ro

»Şi intorcĕndu-mi faţa eu spada ţi-am intins ;
»Pe plaiuri dunărene poporu-şi oprì mersul,
»Arald, copilul rege, uitat-a universul
»Urechea-i fu menită ca să-ţi asculte versul —
»De-atunci, invingĕtoareo, iubit-ai pe invins.

»De-atunci, fecioară blondă cu spicul cel de grău,
»Veneai la mine noaptea ca nimeni să te vadă
»Şi 'nlănţuindu-mi gătul cu braţe de zăpadă,
»Imi intindeai o gură deschisă pentru sfadă ;
»Eu vin la tine, rege, să cer pe-Arald al meu.

»De-ai fi cerut pămĕntul cu Roma lui antică,
»Coroanele ce regii pe frunte le aşază,
»Şi stelele ce vecĭnic pe ceruri colindează :
»Pe toate la picioare-ţi eu le puneam in vază . . .
»Dar nu 'l mai vrei pe Arald, căci nu mai vrei nimică.

»Ah ! unde-i vremea ceea, cănd eu cercam un vad
»Să ies la lumea largă ! Şi fost-ar fi mai bine
»Ca nici o dată 'n viaţă să nu te vĕd pe tine,
»Să fumege 'nainte-mi oraşele 'n ruine,
»Să se 'mplinească visu-mi din codrii cei de brad !«

www.dacoromanica.ro

Făcliile ridică, se mișcă 'n line pasuri
Ducênd la groapă trupul reginei dunărene
Monachi, cunoscătorii vieței păměntene,
Cu barbele lor albe, cu ochii stinși sub gene,
Preoți bětrăni ca iarna cu găngavele glasuri,

O duc cântând prin tainiți și pe sub negre bolți.
A misticei religii intunecoase cete
Pe funii lungi coboară sicriul sub părete,
Pe piatra prăvălită pun crucea drept pecete,
Sub candela ce arde în umbra unui colț.

* * *

www.dacoromanica.ro

In numele sfăntului
Taşi, s'auzi cum latră
Cățelul pămăntului
Sub crucea de peatră.

II.

Arald pe un cal negru sbura, și dealuri, vale,
In juru-i fug ca visuri, prin nouri joacă lună,
La peptu-i manta neagră in falduri și-o adună,
Movili de frunze 'n drumu-i le spulberă de sună,
Ear steaua cea polară i-arată a lui cale.

Ajuns-a el la poala de codru 'n munții vechi;
Isvoare vii murmură și saltă de sub peatră,
Colo cenușa sură in părăsita vatră,
In codri-adănci cățelul păměntului tot latră,
Lătrat cu glas de zimbru rĕsună in urechi.

www.dacoromanica.ro

Pe-un jeț tăiat in stâncă stă țapân, palid, drept,
Cu cărjă lui in mâna, preotul cel păgân.
De un veac el șade ast-fel, de moarte-uitat bătrân;
In plete-i crește muschiul și muschiŭ pe al lui sin,
Barba 'n pământ i-ajunge și genele la piept.

Așa fel zi și noapte de veacuri el stă orb,
Picioarele lui vechie cu peatra 'mpreunate,
El numeră in gându-i zile nenumărate,
Și fălfăe deasupra-i, gonindu-se in roate
Cu-aripe ostenite, un alb ș'un negru corb.

Arald atunci coboară de pe-al lui cal. C'o mână
El scutură din visu-i moșneagu 'ncremenit;
»O mag, de zile vecînic, la tine am venit,
»Dă-mi inapoi pe-aceea ce moartea mi-a răpit,
»Și de azi a mea viață la zeii tei se 'nchină.«

Bătrânul cu a lui cărjă sus genele-și ridică,
Se uită lung la dênsul, dar gura 'nchisă-i tace;
Cu greu a lui picioare din peatră le desface,
Din tronu-i se coboară, cu mâna semn ĕi face
Ca 'n sus să il urmeze pe a codrilor potică.

www.dacoromanica.ro

In poarta prăbuşită ce duce 'n fund de munte,
Cu cărja lui cea vechie el bate de trei ori —
Cu sgomot sare poarta din vechii ei uşori;
Bĕtrănul se inchină... pe rege 'l prind fiori,
Un stol de gănduri aspre trecù peste-a lui frunte.

In dom de marmur negru ei intră neopriţi,
Şi porţile in urmă in vechi ţiţini s'aruncă;
O candelă bĕtrănul aprinde, para lungă
Se 'nalţă 'n sus albastră, de fie-care dungă
Lucesc 'n juru-i ziduri ca tuciul lustruiţi.

Şi in tăcere crudă ei nu ştiu ce aştept!
Cu mănă 'ntinsă magul ĕi face semn să şadă.
Arald cu moartea 'n suflet, a gănd urilor pradă,
Pe jeţ tăcut se lasă, cu dreaptă pe-a lui spadă,
In zid de marmur negru se uită crunt şi drept.

Fantastic pare-a creşte bĕtrănul alb şi blănd:
In aer işi ridică a farmecelor vargă
Şi o suflare rece prin dom atunci aleargă,
Şi mii de glasuri slabe incep sub bolta largă
Un cănt frumos şi dulce, adormitor sunănd.

www.dacoromanica.ro

Din ce in ce cântarea in valuri ea tot creşte,
Se pare că furtuna ridică al ei glas,
Că vêntul trece in spaimă pe-al mărilor talaz,
Că 'n sufletu-i pământul se sbate cu necaz,
Că ori ce-i viu in lume acum incremeneşte.

Se sgudue tot domul de pare-a fi de scânduri,
Şi stânci in temelie clătindu-se vedem,
Plânsori sfâşietoare impinse de blestem
Se urmăresc prin bolte, se chiamă, fulger', gem
Şi cresc tumultoase in valuri rânduri, rânduri.

»Din inimă-i pământul la morţi să dee viaţă,
»In ochi-i să se scurgă scântei de steaua lină,
»A pĕrului lucire s'o dee luna plină,
»Iar duh dă-i tu, Zamolxe, sĕmênţă de lumină,
»Din duhul gurei tale ce arde şi inghiaţă.

»Stihii a lumei patru supuse lui Arald,
»Străbateţi voi pământul şi a lui măruntaie,
»Făceţi din peatră aur şi din ingheţ văpae,
»Să 'nchege apa 'n sânge, din pietre foc să saie,
»Dar inima-i fecioară hrăniţi cu sânge cald.«

www.dacoromanica.ro

Atuncea dinaintea lui Arald zidul piere :
El vede toată firea amestecat' afară,
Ninsoare, fulger, ghiață, vênt arzêtor de vară,
Departe vede-orașul pe sub un arc de pară
Și lumea nebunită gemând din rĕsputere.

Biserica creștină, a ei catapiteasmă
De-un fulger drept in două e ruptă și tresare :
Din tainiță morměntul atuncea ĕi apare,
Și peatra de pe groapă crăpând in două sare . . .
Incet plutind se 'nalță mireasa-i, o fantasmă.

O dulce intrupare de-omăt ; pe pieptu-i salbă
De petre scumpe, pĕrul i-ajunge la călcăe,
Ochii căzuți in capu-i și buze viorie ;
Cu mănele-i de ceară ea tĕmpla și-o mângăe,
Dar fața ei frumoasă ca varul este albă.

Prin vênt, prin neguri vine, și nourii s'așternă,
Fug fulgerele 'n lături lăsând-o ca să treacă,
Și luna inegrește și ceru 'ncet se pleacă
Și apele cu spaimă fug in pămênt și seacă —
Părea că 'n somn un ânger ar trece prin infern.

www.dacoromanica.ro

Priveliștea se stinge. In negru zid s'arată
Venind, ca 'n somn lunatic, in pasuri line ea.
Arald nebun se uită, cu ochii o 'nghițea.
Puternicele brațe spre dênsa intindea.
Si 'n nesimțire cade pe a jețului sêu spată.

Își simte gătu-atuncea cuprins de brațe reci,
Pe pieptul gol el simte un lung sărut de ghiață,
Părea un junghiu că-i curmă suflare și viață,
Din ce in ce mai vie o simte-in a lui brață
Și știe că deacuma a lui rêmâne 'n veci.

Și sufletul ei dulce din ce in ce-i mai cald . . .
Pe ea o ține-acuma, ce fu a morții pradă!
Ea 'nlănțuește gătu-i cu brațe de zăpadă,
Intinde a ei gură deschisă pentru sfadă:
»Rege-a venit Maria și-ți cere pe Arald!

»Arald, nu vrei tu fruntea pe sinul meu s'o culci?
»Tu zeu cu ochii negri, o ce frumoși ochi ai!
»Las' să'ți inlănțui gătul cu pêrul meu bălai,
»Viața, tinerețea mi-ai prefăcut-o 'n rai,
»Las' să mê uit in ochi-ți ucizător de dulci.«

www.dacoromanica.ro

Şi blânde triste glasuri din vuet se desfac,
Acuma la ureche-i un cântec vechiu străbate
Ca murmur din isvoare prin frunzele uscate,
Acum o armonie de-amor şi voluptate
Ca molcoma cadenţă a undelor pe lac.

* * *

www.dacoromanica.ro

. . . . cum de multe ori, când mor oamenii, mulți dintr'acei morți zic că se scoală de se fac Strigoi. . . .

Indreptarea legii 1652.

III.

In salele pustie lumine roșii de torții
Rănesc intunecimea ca pete de jeratic;
Arald se primblă singur rizênd, vorbind selbatic.
Arald, tênêrul rege, e-un rege singuratic,
Palatu-i parc'așteaptă in veci să-i vie morții.

Pe-oglinzi de marmuri negre un negru nimitez,
A faclelor lucire, rêsbind prin pânza fină,
Resfrâng o dureroasă lumină din lumină,
Zidirea cea pustie de jale pare plină
Și chipul morții pare că 'n ori ce colț il vezi.

www.dacoromanica.ro

De când căzu un trăsnet in dom, de-atunci in somn
Ca plumbul surd și rece el doarme zioa toată,
Pe inima-i de-atuncea s'a pus o neagră pată;
Dar noaptea se trezește și ține judecată
Și 'n negru 'mbracă toate al nopții palid domn.

Un obrăzar de ceară părea că poartă el,
Atât de albă fața-i ș'atât de nemișcată,
Dar ochi-i ard in friguri și buza-i sângerată,
Pe inima sa poartă de-atunci o neagră pată,
Eară pe frunte poartă coroană de oțel.

De-atunci in haina morții el și-a 'mbrăcat viața,
Ei plac adânce cânturi, ca glasuri de furtună,
Ades călare pleacă in mândre nopți cu lună,
Și când se 'ntoarce, ochii lucesc de voie bună,
Păn' ce un fior de moarte 'l coprinde dimineața.

Arald, ce insemnează pe tine negrul port
Și fața ta cea albă ca ceara, neschimbată?
Ce ai? de când pe sinu-ți porți tu o neagră pată
De-ți plac făclii de moarte, cântarea 'ntunecată?
Arald! de nu mĕ 'nșală privirea, tu ești mort!

www.dacoromanica.ro

Și azi el se avêntă pe calul sĕu arab
Și drumul, ca săgeții, ĕi dă peste pustie
Care sub luna plină lucește argintie —
El vede de departe pe mândra lui Marie,
Și vêntu 'n codri sună cu glas duios și slab.

In pĕrul ei de aur rubine 'nflăcărate
Și 'n ochii ei s'adună lumina sfintei mări ;
S'ajung curênd in cale, s'alătură călări,
Și unul inspre altul se pleacă 'n desmierdări,
Dar buzele ei roșii părea că 's sângerate.

Ei trec ca vijelie cu aripi fără numĕr,
Căci caii lor aleargă alăturea 'nspumați.
Vorbesc de-a lor iubire, iubire fără saț ;
Ea se lăsase dulce și greu pe al lui braț
Și-și rezimase capul bălai de al lui umĕr.

»Arald, nu vrei pe sinu-mi tu fruntea ta s'o culci,
»Tu zeu cu ochii negri, o ce frumoși ochi ai !
»Las să-ți inlănțui gătul cu pĕrul meu bălai,
»Viața, tinerețea mi-ai prefăcut-o 'n rai,
»Las' să mĕ uit in ochi-ți ucizĕtor de dulci !

www.dacoromanica.ro

Miroase-adormitoare vĕzduhul îl ingreun',
Căci vĕntul adunat-a de flori de tei troiene
Şi le aşterne 'n cale reginei dunărene.
Prin frunze aiurează şoptirile-i a lene,
Când gurile 'nsetate 'n sărutări se 'mpreun'.

Cum ei mergĕnd ca vĕntul se ceartă şi se 'ntreabă,
Nu vĕd in fundul nopţii o umbră de roşeaţă,
Dar simt că 'n a lor suflet trecù-un flor de ghiaţă,
De a morţii gălbeneală pieriţi ei sunt la faţă...
Ei simt c'a lor vorbire e slabă, tot mai slabă.

»Arald! strigă crăiasa, las' faţa să-mi ascund,
»N'auzi tu de departe cocoşul răguşit?
»O zară de lumină s'arată 'n rĕsărit,
»Viaţa trecĕtoare din pieptu-mi a rănit,
»A zilei raze roşii in inimă-mi pĕtrund.«

Arald incremenise pe calu-i — un stejar!
Păinjenit e ochiu-i de-al morţii glas etern,
Fug caii duşi de spaimă şi vĕntului s'aştern,
Ca umbra străvezie ieşite din infern
Ei sboară, vĕntul geme prin codri cu amar.

www.dacoromanica.ro

Ei sboar' — o vijelie, trec ape fár de vad,
Naintea-lor se 'nalță puternic vechii munți,
Ei trec in repejune prin riuri fără punți,
Coroanele de fugă le fulgeră pe frunți,
Naintea lor se mișcă pădurile de brad.

Din tronul lui de peatră bětrănul preot vede
Și 'n vënturi el ridică adăncul glas de aramă,
Pe soare să'l oprească el noaptea o rechiamă,
Furtunelor dă sborul păměntul de 'l distramă...
Tărziu! căci faptul zilei in slavă se repede!

Pornește vijelia adăncu-i cănt de jale,
Cănd ei soseau alături pe cai incremeniți,
Cu genele lăsate pe ochi păinjiniți —
Frumoși erau și astfel de moarte logodiți —
Și 'n două lături templul deschise-a lui portale.

Călări ei intră 'nuntru și porțile recad;
Pe veci periră 'n noaptea mărețului morměnt
In sunete din urmă pětrunde 'n fire cănt,
Jelind-o pe crăiasa cu chip frumos și sfănt,
Pe-Arald, copilul rege al codrilor de brad.

www.dacoromanica.ro

Bĕtrănu 'şi pleacă geana şi ear reměne orb,
Picioarele lui vechie cu peatra se 'mpreună,
El numĕră in găndu-i şi anii ĕi adună,
Ca o poveste-uitată Arald in minte-i sună,
Şi peste capu-i sboară un alb ş'un negru corb.

Pe jeţul lui de peatră inţepeneşte drept
Cu cărja lui cea vechie preotul cel păgăn
Şi cu veacuri nainte el şade-uitat bĕtrăn,
In plete-i creşte muşchiul şi muşchiu pe al lui sîn,
Barba 'n păměnt i-ajunge şi genele de piept.

www.dacoromanica.ro

DIANA

Ce cauți pe unde bate luna
Pe-un alb isvor tremurător
Și unde păsările 'untr'una
Se 'ntrec cu glas ciripitor?
N'auzi cum frunzele 'n poiană
Șoptesc cu sgomotul de guri
Ce se sărută, se hirjoană
In umbra adâncă de păduri?

In cea oglindă mișcătoare
Vrei să privești un straniu joc,
O apă vecînic călătoare
Sub ochiul tău rămas pe loc?
S'a desprimăvărat pădurea,
E-o nouă viață 'n ori-ce svon,
Și numai tu gândești aiurea
Ca tînărul Endymion?

www.dacoromanica.ro

De ce dorești singurătatea
Și glasul tainic de isvor?
S'auzi cum codrul frunza-și bate,
S'adormi pe verdele covor?
Iar prin lumina cea rărită,
Din valuri reci, din umbre moi
S'apar'o zină liniștită
Cu ochii mari, cu umeri goi?

Ah! acum crengile le 'ndoae
Mănuțe albe de omĕt,
O fată dulce și bălae,
Un trup inalt și mlădiet.
Un arc de aur pe-al ei umĕr,
Ea trece mândră la vĕnat,
Și peste frunze fără numĕr
Abia o urmă a lăsat.

www.dacoromanica.ro

SATIRA I

Când cu gene ostenite seara suflu 'n luminare,
Doar ceasornicul urmează lunga timpului cărare;
Căci perdelele 'ntr'o parte când le dai, și in odae
Luna varsă peste toate voluptoasa ei văpae,
Ea din noaptea amintirii o vecie 'ntreagă scoate
De dureri, pe care insă le simțim ca 'n vis pe toate.
Lună tu, stăpâna mării, pe a lumii boltă luneci
Și gândirilor dând viață, suferințele intuneci;
Mii pustiuri scânteiază sub lumina ta fecioară,
Și căți codri-ascund in umbră strălucire de isvoară!
Peste câte mii de valuri stăpânirea ta străbate,
Când plutești pe mișcătoarea mărilor singurătate!
Câte țermuri inflorite, ce palate și cetăți
Străbătute de-al tău farmec ție singură'ți arăți!
Și in câte mii de case lin pătruns-ai prin ferești,
Câte frunți, pline de gânduri, gânditoare le privești!

www.dacoromanica.ro

Vezi un rege ce'mpănzește globu'n planuri pe un veac,
Când la ziua cea de mâne abea cuget' un sărac —
Deși trepte osebite le-au eșit din urna sorții,
Deopotrivă-i stăpânește raza ta și genul morții,
La acelaș șir de patimi deopotrivă fiind robi,
Fie slabi, fie puternici, fie genii ori neghiobi.
Unul caută 'n oglindă de'și bucleză al său pĕr,
Altul caută in lume și in vreme adevĕr,
De pe galbenele file el adună mii de coji,
A lor nume trecĕtoare le insamnă pe rĕboj,
Eară altu 'mparte lumea de pe scândura tărăbii,
Socotind cât aur marea poartă 'n negrele-i corăbii.

Ear colo bĕtrânul dascăl, cu-a lui haină roasă 'n coate,
Intr'un calcul fără capĕt tot socoate și socoate,
Și de frig la piept ș'inchee tremurând halatul vechi,
Își infundă gâtu 'n guler și bumbacul in urechi;
Uscățiv așa cum este, gârbovit și de nimic,
Universul fără margini e in degetul lui mic!
Căci sub frunte-i viitorul și trecutul se incheagă,
Noaptea-adânc' a veșniciei el in șiruri o desleagă;
Precum Atlaș in vechime sprijinea cerul pe umĕr,
Așa el sprijină lumea și vecia intr'un numĕr.
Pe când luna strălucește peste-a tomurilor bracuri,
Intr'o clipă'l poartă gândul indărăt cu mii de veacuri
La 'nceput, pe când ființă nu era, nici neființă,
Pe când totul era lipsă de viață și voință,

www.dacoromanica.ro

Când nu s'ascundea nimica, deşi tot era ascuns,
Când pătruns de sine insuş odihnea cel nepătruns
Fu prăpastie? genună? Fu noian intins de apă?
N'a fost lume pricepută şi nici minte s'o priceapă,
Căci era un intuneric ca o mare fär' o rază,
Dar nici de vězut nu fuse şi nici ochiu care s'o vază,
Umbra celor nefăcute nu 'ncepuse-a se desface,
Şi in sine impăcată stăpănea eterna pace!
Dar de odat' un punct se mişcă . . . cel ăntăiu şi singur!
Eată-l
Cum din chaos face mumă, eară el devine tatăl.
Punctu-acela de mişcare, mult mai slab ca boaba
spumii,
E stăpănul fără margini peste marginile lumii.
De-atunci negura eternă se desface in făşii,
De atunci rěsare lumea, luna, soare şi stihii.
De atunci şi pănă astăzi colonii de lumi pierdute
Vin din sure văi de chaos pe cărări necunoscute
Şi, in roiuri luminoase isvorind din infinit,
Sunt atrase in viaţă de un dor nemărginit.
Ear in lumea asta mare, noi, copii ai lumii mici,
Facem pe păměntul nostru muşunoae de furnici:
Microscopice popoare, regi, oşteni şi impěraţi,
Ne succedem generaţii şi ne credem minunaţi;
Muşti de-o zi pe-o lume mică de se măsură cu cotul,
In acea nemărginire ne 'nvělim, uităm cu totul
Cumcă lumea asta 'ntreagă e o clipă suspendată,
Că 'ndărătu-i şi 'nainte-i intuneric se arată.

www.dacoromanica.ro

Precum pulberea se joacă in imperiul unei rază,
Mii de fire viorie ce cu raza incetează :
Ast-fel intr'a vecîniciei noapte pururea adâncă
Avem clipa, avem raza, care tot mai ține âncă ;
Cum s'o stinge, totul piere ca o umbră 'n intuneric,
Căci e vis al neființei universul cel chimeric.

In present cugetătorul nu'și oprește a sa minte,
Ci 'ntr'o clipă gându 'l duce mii de veacuri inainte ;
Soarele, ce azi e mândru, el él vede trist și roș,
Cum se'nchide ca o rană printre nori intunecoși,
Cum planeții toți ingheață și s'asvêrl rebeli in spaț,
Ei, din frênele luminii și a soarelui scăpați ;
Ear catapeteasma lumii in adânc s'a inegrit,
Ca și frunzele de toamnă toate stelele-au perit ;
Timpul mort 's'intinde trupul și devine vecînicie,
Căci nimic nu se intêmplă in intinderea pustie,
Și in noaptea neființei totul cade, totul tace,
Căci in sine impêcată reincepe-eterna pace.
. . . . . .

Incepênd la talpa insăș' a mulțimii omenești
Și suind in susul scării pân' la frunțile crăești,
De-a vieței lor enigmă ii vedem pe toți munciți,
Făr' a ști să spunem care ar fi mai nenorociți.
Unul e in toți, tot astfel precum una e in toate ;
De asupra tuturora se ridică cine poate,

www.dacoromanica.ro

Pe când alții stând la umbră și cu inima smerită,
Neștiuți se pierd in taină ca și spuma nezărită.
Ce-o să-i pese soartei oarbe ce vor ei sau ce gândesc
Ca și vêntu 'n valuri trece peste traiul omenesc.

Fericească-l scriitorii, toată lumea recunoască-l —
Ce-o să aibă din acestea pentru el bătrânul dascăl?
Nemurirea, se va zice. Este drept ca viața 'ntreagă,
Ca și iedera de-un arbor, de o idee i se leagă.
»De oiu muri — își zice 'n sine — al meu nume o să'l poarte
»Secolii din gură 'n gură și l-or duce mai departe
»De-a pururi, pretutindeni; in ungherul unor crieri
»Și-or găsi, cu al meu nume, adăpost a mele scrieri!

O sermane! ții tu minte câte 'n lume-ai auzit,
Ce-ți trecù pe dinainte, câte singură ai vorbit?
Prea puțin; pe ici, pe colo de imagini o fâșie,
Vre o urmă de gândire, ori un petec de hârtie.
Și când propria ta viață singur n'o știi pe de rost,
O să'și bată alții capul s'o pătrunză cum a fost?
Poate vr'un pedant cu ochii cei verzui, peste un veac
Printre tomuri brăcuite așezat, și el un brac,
Aticismul limbei tale o să'l pună la cântari,
Colbul ridicat din carte'ți l'o sufla din ochelari

www.dacoromanica.ro

Și te-o strânge 'n două șiruri, așezându-te la coadă
In vr'o notă prizărită sub o pagină neroadă.

Poți zidì o lume 'ntreagă, poți s'o sfarîmi: ori ce-ai spune,
Peste toate o lopată de țărînă se depune.
Mâna care-a dorit sceptrul universului, și gânduri
Ce-au cuprins tot universul, incap bine 'n patru scânduri.
Or să vie pe-a ta urmă in convoiu de 'nmormêntare
Splendid ca o ironie, cu priviri nepăsătoare;
Ear deasupra tuturora va vorbi vr'un mititel,
Nu slăvindu-te pe tine, lustruindu-se pe el
Sub a numelui tău umbră: eată tot ce te așteaptă.

Ba să vezi... posteritatea este încă și mai dreaptă.
Neputând să te ajungă, crezi c'o vrea să te admire?
Ei vor aplauda de sigur biografia subțire,
Care s'o 'ncerca s'arate că n'ai fost vr'un lucru mare,
C'ai fost om cum sunt și dênșii. Măgulit e fiecare
Că n'ai fost mai mult ca dânsul. Și prostatecele nări
Și le umflă ori și cine in savante adunări,
Când de tine se vorbește. S'a 'nțeles de mai nainte
C'o ironică grimasă să te laude 'n cuvinte.
Astfel incăput pe mâna a ori cărui, te vor drege,
Rele or zice că sunt toate câte nu vor înțelege,
Dar afară de acestea vor căta vieței tale
Să-i găsească pete multe, rêutăți și mici scandale:

www.dacoromanica.ro

Astea toate te apropie de dĕnșii. Nu lumina
Ce în lume-ai revĕrsat-o, ci pĕcatele și vina,
Oboseala, slăbiciunea, toate relele ce sunt
Într'un mod fatal legate de o mână de pămĕnt,
Toate micile mizerii unui suflet chinuit
Mult mai mult îi vor atrage de cât tot ce ai gândit.
. . . . . .
În ziduri, printre arbori ce se scutură de floare,
Cum revarsă luna plină liniștita ei splendoare!
Și din noaptea amintirii mii de doruri ea ne scoate,
Amorțită li-i durerea, le simțim ca 'n vis pe toate,
Căci în propria-ne lume ea deschide poarta 'ntrării
Și ridică mii de umbre după stinsul luminării.
Mii pustiuri scânteiază sub lumina ta fecioară,
Și câți codri-ascund în umbra strălucire de isvoară,
Peste câte mii de valuri stăpânirea ta străbate,
Când plutești pe mișcătoarea mărilor singurătate!
Și pe toți ce 'n astă lume sunt supuși puterii sorții,
Deopotrivă-i stăpânește raza ta și geniul morții!

www.dacoromanica.ro

SATIRA II

De ce pana mea remăne in cerneală, mĕ intrebi?
De ce ritmul nu m'abate cu ispita-i de la trebi?
De ce dorm, ingrămădite intre galbenele file,
Jambii suitori, trocheii, săltăreţele dactile?
Dacă tu ştiai problema astei vieţi cu care lupt,
Ai vedea, că am cuvinte pana chiar să o fi rupt.
Căci intreb, la ce-aş incepe să incerc in luptă dreaptă
A turna in formă nouă limba veche şi 'nţeleaptă?
Acea tainică simţire, care doarme 'n a mea harfă,
In cuplete de teatru s'o desfac ca pe o marfă?
Sau cu sete să caut forma ca să poată să le 'ncapă,
Să le scriu, cum cere lumea, vr'o istorie pe apă?!

Insă tu imi vei rĕspunde, că e bine ca in lume
Prin frumoasă stihuire să pĕtrunză al meu nume,
Să-mi atrag luare-aminte a bărbaţilor din ţară,
Să-mi dedic a mele versuri la cocoane bunăoară,

www.dacoromanica.ro

Şi desgustul meu din suflet să'l împac prin a mea minte.
Dragul meu, cărarea asta s'abătut de mai înainte.
Noi avem in veacul nostru acel soiu ciudat de barzi,
Care 'ncearcă prin poeme să devie cumularzi;
Inchinând ale lor versuri la puternici, la cocoane,
Sunt cântaţi in cafenele şi fac zgomot in saloane;
Ear cărările vieţei fiind grele şi ânguste,
Ei incearcă să le treacă prin protecţie de fuste,
Dedicând broşuri la dame, a căror bărbaţi, ei speră
C'ajungênd când-va miniştri le-a deschide carieră.

De ce nu voiu pentru nume, pentru glorie să scriu?
Oare gloria să fie a vorbi intr'un pustiu!
Azi, când patimilor proprii muritorii toţi sunt robi,
Gloria-i inchipuirea ce o mie de neghiobi
Idolului lor inchină, numind mare pe-un pitic
Ce-o beşică e de spumă intr'un secol de nimic.

Incorda-voi a mea liră să cânt dragostea? Un lanţ
Ce se 'mparte cu frăţie intre doi şi trei amanţi!
Ce? să 'ngăni pe coarda dulce, că de voie te-ai adaos
La cel chor ce 'n operetă e condus de Menelaos?
Azi adeseori femeea, ca şi lumea, e o şcoală,
Unde 'nveţi numai durere, injosire şi spoială;
La aceste academii de ştiinţi a zinei Vineri
Tot mai des se perindează şi din tineri in mai tineri,

www.dacoromanica.ro

Tu le vezi primind elevii cei imberbi in al lor clas.
Până când din școala toată o ruină a rămas.

Vai! tot mai gândești la anii, când visam in academii,
Ascultând pe vechii dascăli cărpocind la haina vremii,
Ale clipelor cadavre din volume stând s'adune
Și 'n a lucrurilor peteci căutând înțelepciunea?
Cu murmurile lor blânde, un isvor de *horum-harum,*
Câștigând cu clipoceală *nervum rerum gerendarum,*
Cu evlavie adâncă ne 'nvățau al minții scripet,
Legănând când o planetă, când pe-un rege din Egipet,

Par' că-l văd pe astronomul cu al negurii repaos,
Cum ușor ca din cutie scoate lumile din haos
Și cum neagra veșnicie ne-o intinde și ne 'nvață,
Că epocile se 'nșiră ca mărgelele pe ață.
Atunci lumea 'n căpățină se 'nvârtea ca o morișcă
De simțeam ca Galilei, că comedia se mișcă.

Amețiți de limbe moarte, de planeți, de colbul școlii,
Confundam pe bietul dascăl cu un craiu mâncat de molii
Și privind painjinișul din tavan de pe pilastri,
Ascultam pe craiul Ramses și visam — la ochi albaștri —
Și pe margini de caete scriam versuri dulci, de pildă
Către vre-o trandafirie și selbatică Clotildă.

www.dacoromanica.ro

Imi plutea pe dinainte cu al timpului amestic
Ba un soare, ba un rege, ba alt animal domestic,
Scărțiirea din condee dădea farmec astei liniști,
Vedeam valuri verzi de grăne, undoiarea unei iniști,
Capul greu cădea pe bancă, păreau toate 'n infinit...
Când suna, știam că Ramses trebuia să fi murit.

Atunci lumea cea gândită pentru noi avea ființă.
Și, din contra, cea aevea ne părea cu neputință.
Azi abea vedem, ce stearpă și ce aspră cale este
Cea ce poate să convie unei inime oneste.
Ear in lumea cea comună *a visa* e un pericul,
Și de ai cumva ilusii, ești pierdut și ești ridicul.

Și deaceea de-azi nainte poți să nu mĕ mai intrebi,
De ce ritmul nu m'abate cu ispita-i de la trebi,
De ce dorm, ingrămădite intre galbenele file,
Jambii suitori, trocheii, săltărețele dactile,
De-oi urma să scriu in versuri, teamă-mi e ca nu
cum-va
Oamenii din ziua de-astăzi să 'nceap' a mĕ lăuda.
Dacă port cu ușurință și cu zimbet a lor ură,
Laudele lor de sigur m'ar măhni peste măsură.

www.dacoromanica.ro

SATIRA III

Un Sultan, dintre aceia ce domnesc peste vr'o limbă
Ce, cu-a turmelor păşune, a ei patrie şi-o schimbă,
La pămĕnt dormea, ţinĕndu-şi căpĕtăi mâna cea dreaptă;
Dară ochiu 'nchis afară, inlăuntru se deşteaptă.
Vede, cum din ceruri luna lunecă şi se coboară
Şi s'apropie de dĕnsul preschimbată in fecioară.
Inflorea cărarea ca de pasul blândei primăveri,
Ochii ei sunt plini de umbra tăinuitelor dureri.
Codri se infiorează de atăta frumuseţe,
Apele 'ncreţesc in tremur străveziile lor feţe,
Pulberea de diamante cade fină ca o bură,
Scânteind plutea prin aer şi pe toate din natură,
Şi prin mândra fărmecare sună-o musică de şoapte,
Ear pe ceruri se inalţă curcubeele de noapte.
Ea, şezĕnd cu el alături, mâna fină i-o intinde,
Pĕrul ei cel negru 'n valuri de mătase se desprinde:
»Las' să leg a mea viaţă de a ta. In braţe-mi vino,
»Şi durerea mea cea dulce cu durerea ta alin-o.

www.dacoromanica.ro

»Scris in cartea vieței este și de veacuri și de stele
»Eu să fiu a ta stăpână, tu stăpân vieții mele.«
Și cum o privea sultanul, ea se 'ntunecă, dispare:
Ear din inima lui simte un copac cumcă rĕsare,
Care crește intr'o clipă ca in veacuri, mereu crește,
Cu-a lui ramuri peste lume, peste mare se lățește,
Umbra lui cea uriașă orizontul il cuprinde
Și sub dĕnsul universul intr'o umbră se intinde;
Ear in patru părți a lumii vede șiruri munții mari,
Atlasul, Caucazul, Taurul și Balcanii seculari,
Vede Eufratul și Tigris, Nilul, Dunărea bĕtrână:
Umbra arborelui falnic peste toate e stăpână.
Astfel Asia, Europa, Africa cu a ei pustiuri
Și corăbiile negre legănându-se prin riuri,
Valurile verzi de grâne legănându-se pe lanuri,
Mările țĕrmuitoare și cetăți lângă limanuri,
Toate se intind nainte-i. Ca peu-n uriaș covor
Vede țară lângă țară și popor lângă popor,
Ca prin neguri alburie se strevĕd și se prefac
In intinsă 'mpărăție sub o umbră de copac.

Vulturii porniți la ceruri, păn' la ramuri nu ajung;
Dar un vĕnt de biruință se pornește indelung
Și lovește rânduri, rânduri in frunzișul sunător,
Strigăte de Allah! Allah! se aud pe sus prin nor,
Sgomotul creștea ca marea turburată și inaltă,
Urlete de bătălie s'alungau după olaltă;

www.dacoromanica.ro

Insă frunzele-ascuțite se indoae după vênt
Și deasupra Romei nouĕ se inclină la pămênt.

Se cutremură Sultanul... se deșteaptă... și pe cer
Vede luna ce plutește peste plaiul Eschișer,
Și privește trist la casa Șeihului Edebali.
După gratii de fereastră o copilă el zări
Ce-i zimbește, mlădioasă ca o creangă de alun:
E a Șeihului copilă, e frumoasa Malcatun.
Atunci el pricepe visul că-i trimis de la Profet,
Că pe-o clipă se 'nălțase chiar in raiu la Mahomet,
Că din dragostea-i lumească un imperiu se va naște,
Ai căruia ani și margini numai cerul le cunoaște.

Visul sĕu se 'nfiripează și se 'ntinde vulturește
An cu an impĕrăția tot mai largă se sporește,
Eară flamura cea verde se inalță an cu an,
Neam cu neam urmăndu-i sborul și sultan după sultan.
Astfel țară după țară drum de glorie-i deschid...
Pănă 'n Dunăre ajunge furtunosul Baiazid.

La un semn, un țĕrm de altul legănd vas de vas se leagă,
Și in sunet de fanfare trece oastea lui intreagă,
Ieniceri, copii de suflet ai lui Allah și Spahii
Vin de 'ntunecă pămĕntul la Rovine in cămpii;

www.dacoromanica.ro

Respândindu-se in roiuri, intind corturile mari —
Insă 'n zarea depărtată sună codrul de stejari.

Eată vine-un sol de pace c'o năframă 'n vĕrf de bĕţ.
Baiazid privind la dĕnsul, il intreabă cu dispreţ:
»Ce vrei tu?«
»Noi? Bună pace! Şi de n'o fi cu bănat,
Domnul nostru-ar vrea să vază pe măritul impĕrat.«

La un semn deschisă-i calea, şi s'apropie de cort
Un bĕtrân atât de simplu după vorbă, după port.
»Tu eşti Mircea?«
»Da 'mpĕrate!«
»Am venit să mi te inchini,
Să nu schimb a ta coroană intr'o ramură de spini.«
— »Ori ce gând ai, impĕrate, şi ori cum vei fi sosit,
Cât suntem încă pe pace, eu iţi zic: bine-ai venit.
Despre partea inchinării insă, Doamne să ne ierţi.
Dar acu, vei vrea cu oaste şi rĕsboiu ca să ne certi,
Ori vei vrea să faci intoarsă de pe-acuma a ta cale,
Să ne dai un semn şi nouĕ de mila Măriei-Tale —
De-o fi una, de-o fi alta: ce e scris şi pentru noi
Bucuroşi le-om duce toate, de e pace, de-i rĕsboi.«
— »Cum? Când lumea mi-e deschisă, a privi gândeşti că pot
»Ca intreg Aliotmanul să se 'mpedice de-un ciot?

www.dacoromanica.ro

»O tu nici visezi, bătrâne, căți in cale mi s'au pus!
»Toată floarea cea vestită a intregului Apus,
»Tot ce stă in umbra crucii, impĕrați și regi s'adună
»Să dea piept cu uraganul ridicat de semi-lună;
»S'a 'mbrăcat in zale lucii cavalerii de la Malta,
»Papa cu-a lui trei coroane, puse una peste alta,
»Fulgerele adunat-au contra fulgerului, care
»In turbarea-i furtunoasă a cuprins pămĕnt și mare;
»N'au avut decât cu ochiul ori cu mâna semn, a face,
»Și apusul își impinse toate neamurile 'ncoace;
»Pentru-a crucii biruință se mișcară riuri-rĭuri
»Ori din codri rĕscolite ori stĕrnite din pustiuri,
»Sguduind din pace-adâncă ale lumii inceputuri,
»Inegrind tot orizontul cu-a lor zeci de mii de scuturi;
»Se mișcau ingrozitoare ca păduri de lănci și săbii,
»Tremura inspăimĕntată marea de-ale lor corăbii!
»La Nicopole vĕzut-ai câte tabere s'au strins
»Ca să stee inainte mi ca și zidul neinvins.
»Când vĕzui a lor mulțime câtă frunză, câtă earbă,
»Cu o ură ne'mpăcată mi-am șoptit atunci in barbă,
»Am jurat că peste dĕnșii să trec falnic fără păs,
»Din pristolul de la Roma să dau calului ovĕs!...
»Și de crunta-mi vijelie tu te aperi c'un toeag?
»Și purtat de biruință, să mĕ 'mpedec de-un moșneag?«
—»De-un moșneag, da, impĕrate! Căci moșneagul ce privești
»Nu e om de rând, el este Domnul Țării-Românești.
»Eu nu ți-aș dori vreodată să ajungi să ne cunoști,
»Nici ca Dunărea să 'nece spumegând a tale oști.

www.dacoromanica.ro

»După vremuri mulți veniră, începênd cu acel oaspe
»Ce din vechi se pomenește, cu Dariu al lui Istaspe;
»Mulți durară, după vremuri, peste Dunăre vr'un pod,
»De-au trecut cu spaima lumii și mulțime de norod;
»Impărați, pe care lumea nu putea să-i mai incapă,
»Au venit și'n țara noastră de-au cerut pământ și apă.
»Și nu voi ca să mă laud, nici că voi să te 'nspăimênt:
»Cum veniră, se făcură toți o apă ș'un pământ.
»Te fălești că inainte-ți resturnat-ai val vêrtej
»Oștile leite 'n zale de 'mpărați și de viteji?
»Tu te lauzi că Apusul inainte ți s'a pus?
»Ce-i măna pe ei in luptă, ce-a voit acel Apus?
»Laurii voiau să-i smulgă de pe fruntea ta de fier,
»A credinței biruință căta ori-ce cavaler.
»Eu? imi apăr sărăcia și nevoile și neamul!
»Și deaceea tot ce mișcă 'n țara asta, rîul, ramul,
»Mi-e prieten numai mie, eară ție dușman este;
»Dușmănit vei fi de toate făr' a prinde chiar de veste.
»N'avem oști, dară iubirea de moșie e un zid
»Care nu se infiorează de-a ta faimă, Baiazid!«

Și abia plecă bătrânul; ce mai freamăt, ce mai sbucium!
Codrul clocoti de sgomot și de arme și de bucium,
Ear la poala lui cea verde mii de capete pletoase,
Mii de coifuri lucitoare ies din umbra 'ntunecoasă.
Călărețiî umplu cămpul și roesc după un semn
Și in caii lor sălbatici bat cu scările de lemn,

www.dacoromanica.ro

Pe copite iau in fugă fața negrului pământ,
Lănci scântee lungi in soare, arcuri se intind in vânt,
Și ca nouri de aramă și ca ropotul de grindeni
Orizontu 'ntunecându'l, vin săgeți de pretutindeni
Vâjâind ca vijelia și ca plesnetul de ploae,
Urlă câmpul și de tropot și de strigăt de bătae.
In zadar striga 'mpăratul ca și leul in turbare,
Umbra morții se intinde tot mai mare și mai mare;
In zadar flamura verde o ridică inspre oaste,
Căci coprinsă-i de peire și in față și in coaste,
Căci se clatină rărite șiruri lungi de bătălie,
Cad Arabii ca și pălcuri risipite pe câmpie,
In genunchi cădeau pedestri, colo caii se restoarnă,
Cad săgețile in valuri care șuieră, se toarnă,
Și lovind in față, 'n spate, ca și crivățul și gerul,
Pe pământ lor li se pare că se narue tot cerul.
Mircea insuș mână 'n luptă vijelia 'ngrozitoare,
Care vine, vine, vine, calcă totul in picioare,
Dulduind soseau călării ca un zid inalt de suliți,
Printre cetele păgâne trec rupându-și large uliți,
Risipite se 'mprăștie a dușmanilor șiraguri,
Și, gonind biruitoare, tot veneau a țării steaguri
Ca potop ce prăpădește, ca o mare turburată.
Peste-un ceas păgânitatea e ca pleava vânturată,
Acea grindin' oțelită inspre Dunăre o mână,
Ear in urma lor se 'ntinde falnic armia română.

www.dacoromanica.ro

Pe când oastea se așază, eată soarele apune,
Voind creștetele 'nalte ale țării să 'ncunune
Cu un nimb de biruință; fulger lung incremenit
Mărginește munții negri în întregul asfințit,
Păn' ce isvorăsc din veacuri stele una câte una
Și din neguri dintre codri tremurând s'arată luna:
Doamna mărilor ș'a nopții, varsă liniște și somn.
Lângă cortu-i unul dintre fii falnicului Domn
Stă zimbind de-o amintire, pe genunchi scriind o carte
S'o trimeață dragei sale de la Argeș mai departe:

»De din vale de Rovine
»Grăim, Doamnă, către Tine,
»Nu din gură, ci din carte,
»Că ne ești așa departe.
»Te-am ruga, mări, ruga
Să-mi trimiți pe cineva
»Ce-i mai mândru 'n valea Ta:
»Codrul cu poenele,
»Ochii cu sprincenele;
»Că și eu trimite-voi
»Ce-i mai mândru pe la noi:
Oastea mea cu flamurile,
»Codrul și cu ramurile,
»Coiful nalt cu penele,
Ochii cu sprincenele.
Și să știi că 's sănătos,
»Că, mulțămind lui Christos,
»Te sărut, Doamnă, frumos.«

www.dacoromanica.ro

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

De-așa vremi se 'nvredniciră cronicarii și rapsozii...
Veacul nostru ni'l umplură saltimbancii și Irozii.
In isvoadele bătrâne pe eroi mai pot să caut —
Au cu lira visătoare ori cu sunete de flaut
Pot să 'ntimpin patrioții ce-au venit de-atunci incolo?
Inaintea acestora tu ascunde-te, Apollo!
O eroi! care 'n trecutul de măriri vĕ adumbriseți,
Ați ajuns acum de modă de vĕ scot din letopiseți
Și, cu voi drapându-și nula, vĕ citează toți nerozii,
Mestecând veacul de aur in noroiul greu al prozii.
Remâneți in umbră sfântă, Basarabi și voi Mușatini,
Descălecători de țară, dătători de legi și datini,
Ce cu plugul și cu spada ați intins moșia voastră
De la munte pân' la mare și la Dunărea albastră!

Au *presentul* nu ni-i mare? N'o să-mi dee ce-o să cer?
N'o să aflu intre-ai noștri vre un falnic juvaer?
Au la Sybaris nu suntem lângă capiștea spoelii?
Nu se nasc glorii pe stradă și la ușa cafenelii?
N'avem oameni ce se luptă cu retoricele suliți
In aplausele grele a canaliei de uliți?
Panglicari in ale țĕrii care joacă ca pe funii,
Măști cu toate de renume din comedia minciunii?

www.dacoromanica.ro

Au de patrie, virtute nu vorbește liberalul
De ai crede că viața-i e curată ca cristalul?
Nici visezi că inainte-ți stă un stâlp de cafenele,
Ce își ride de-aste vorbe ingănându-le pe ele.
Vezi colo pe uriciunea fără suflet, fără cuget,
Cu privirea 'mpĕroșată și la fălci umflat și buget,
Negru, cocoșat și lacom, un isvor de șiretlicuri,
La tovarășii sei spune veninoasele-i nimicuri —
Toți pe buze au virtute, ear in ei monedă calpă,
Quintesență de miserii de la creștet pănă 'n talpă!
Și deasupra tuturora, oastea să și-o recunoască,
Își aruncă pocitura bulbucații ochi de broască...
Dintr'aceștia țara noastră își alege astăzi solii!
Oameni, vrednici ca să șază in zidirea sfintei Golii
In cămăși cu mănеci lunge și pe capete scufie,
Ne fac legi și ne pun biruri, ne vorbesc filosofie,
Patrioții! Virtuoșii, ctitorii de-așezăminte,
Unde spumegă desfrĕul in mișcări și in cuvinte,
Cu evlavie de vulpe ca in strane șed pe locuri
Și aplaudă frenetic schime, cântece și jocuri,
Și apoi in sfatul Țĕrii se adun' să se admire,
Bulgăroi cu ceafa groasă, grecotei cu nas subțire
Toate mutrele acestea sunt pretinse de Roman,
Toată greco-bulgărimea e nepoata lui Traian!
Spuma asta 'nveninată, astă plebe, ast gunoi,
Să ajung' a fi stăpână și pe țară și pe noi?
Tot ce 'n țĕrile vecine e smintit și stĕrpitură,
Tot ce-i insemnat cu pata putrejunii de natură,

www.dacoromanica.ro

Tot ce e perfid și lacom, tot Fanarul, toți iloții,
Toți se scutură aicea și formează patrioții,
In cât fonfii și flecarii, găgăuții și gușații,
Bălbăiți cu gura strimbă, sunt stăpânii astei nații!

Voi sunteți urmașii Romei? Niște rĕi și niște fameni!
I-e rușine omenirii să vĕ zică vouĕ oameni!
Și această ciumă 'n lume și aceste creaturi
Nici rușine n'au să iee in smintitele lor guri
Gloria neamului nostru spre-a o face de ocară,
Indrăsnesc ca să rostească păn' și numele tĕu, țară!
La Paris, in lupanare de cinisme și de lene,
Cu femeile-i pierdute și 'n orgiile-i obscene,
Acolo v'ați pus averea, tinerețele la stos;
Ce a scos din voi Apusul, când nimic nu e de scos?
Ne-ați venit apoi, drept minte o sticluță de pomadă,
Cu monoclu 'n ochi, drept armă bețișor de promenadă,
Veștejiți fără de vreme, dar cu creeri de copil,
Drept știință — avĕnd in minte vre-un vals de Bal-Mabil,
Ear in schimb cu-averea toată vr'un papuc de curtezană...
O te-admir, progenitură de origine romană!

Și acum priviți cu spaimă fața noastră sceptic rece,
Vĕ mirați, cum de minciuna astăzi nu vi se mai trece?

www.dacoromanica.ro

Când vedem că toți aceia, care vorbe mari aruncă,
Numai banul él vênează și câștigul fără muncă,
Azi când fraza lustruită nu ne poate înșela,
Astăzii alții sunt de vină, domnii mei, nu este-așa?
Prea v'ați arătat arama, sfâșiind această țară,
Prea făcurăți neamul nostru de rușine și ocară,
Prea v'ați bătut joc de limbă, de străbuni și obicei,
Ca să nu s'arate odată, ce sunteți: niște mișei!
Da, câștigul fără muncă, eată singura pornire;
Virtutea e-o nerozie, geniul o nefericire!

Dar lăsați măcar strămoșii ca să doarmă 'n colb de cronici:
Din trecutul de mărire v'ar privi cel mult ironici.
Cum nu vii tu, Țepeș-Doamne, ca punênd mâna pe ei,
Să-i imparți in două cete: in smintiți și in mișei,
Și in două temniți large cu de-a sila să-i aduni,
Să dai foc la pușcărie și la casa de nebuni!

www.dacoromanica.ro

SATIRA IV

Stă castelul singuratic, oglindindu-se in lacuri,
Iar in fundul apei clare doarme umbra lui de veacuri,
Se inalță in tăcere dintre rariștea de brazi
Dănd atăta intunerec rotitorului talaz;
Prin ferestrele arcate după geamuri se văd numa
Lungi perdele increțite care scănteie ca bruma.
Luna tremură pe codri, se aprinde, se măreşte,
Muşchi de stăncă, vĕrf de arbor ea pe ceruri zugrăveşte,
Ear stejarii par o strajă de giganți ce-o inconjoară,
Rĕsăritul ei păzindu-l ca pe o tainică comoară.
Numai lebedele albe, cănd plutesc incet din trestii,
Domnitoare peste ape, oaspeți liniștei acestii,
Cu aripele intinse se mai scutură şi-o tae
Cănd in cercuri unduioase, cănd in brazde de văpae;
Papura se mişcă 'n freamĕt de al undelor cutreer,
Ear in earba inflorită somnoros suspin' un greer —
E atăta vară 'n aer, e atăt de dulce zvonul...

www.dacoromanica.ro

Singur numai cavalerul suspinând privia balconul
Ce 'ncărcat era cu frunze, de ĕi spânzur' prin ostreţe
Rose roşie de Şiras şi liane 'n fel de feţe;
Respirarea cea de ape ĕl imbată, ca şi sara,
Peste farmecul naturei dulce-i picură ghitara:

»O arată-mi-te eară 'n haina lungă de mătasă,
»Care pare incărcată de o pulbere-argintoasă.
»Te-aş privi o viaţă 'ntreagă in cununa ta de rază,
»Pe când mâna ta cea albă pĕrul galben ĕl netează.
»Vino! Joacă-te cu mine, cu norocul meu, mi-aruncă
»De la sinul tĕu cel dulce, floarea veştedă de luncă,
»Ca pe coardele ghitarei resunând incet să cadă.
»Ah! E-atât de albă noaptea, par' c'ar fi căzut
zăpadă.
»Ori in umbra parfumată a budoarului să vin?
»Să mĕ 'mbete acel miros de la pânzele de in?
»Cupidon, un paj şagalnic, va ascunde cu-a lui mână
»Vioriul glob al lampei, mlădioasa mea stăpână!«
Şi uscat foşnì mătasa pe podele, intre glastre,
Intre rosele de Şiras şi lianele albastre —
Dintre flori copila ride şi se 'nchină peste gratii,
Ca un chip uşor de ânger e arĕtarea adoratei;
Din balcon i-aruncă-o roză şi, cu mânile la gură,
Pare că ĕl dojeneşte când şopteşte cu căldură;
Apoi ear dispare 'n luntru, auzi pasuri ce coboară,
Şi ieşind pe uşă iute, ei s'au prins de subsuoară;

www.dacoromanica.ro

Braț de braț păşesc alături, le stă bine la olaltă,
Ea frumoasă şi el tĕnĕr, el inalt şi ea inaltă.
Ear din umbra de la maluri se desface-acum la larg
Luntrea cu-ale ei vintrele spănzurate de catarg
Şi incet inaintează in lovire de lopeți,
Legănănd atăta farmec şi atătea frumuseți.

Luna, luna iese 'ntreagă, se inalț' aşa bălae
Şi din țerm in țerm durează o cărare de văpae
Ce pe-o repede 'nmiire de mici unde o aşterne
Ea, copila cea de aur, visul negurei eterne,
Şi cu căt lumina-i dulce tot mai mult se lămureşte,
Cu-atăt valurile apei, cu-atăt țĕrmul par' că creşte,
Codrul pare tot mai mare, par' că vine mai aproape
Dimpreună cu al lunei disc, stăpănitor de ape;
Eară tei cu umbra lată şi cu flori până 'n pămĕnt
Inspre apa 'ntunecată lin se scutură de vĕnt,
Peste capul blond al fetei sboară florile ş'o plouă,
Ea se prinde de grumazu-i cu mănuțele-amĕndouĕ
Şi pe spate 'şi lasă capul: »Mĕ uimeşti, dacă nu măntui;
»Ah, ce fioros de dulce de pe buza ta cuvĕntu-i!
»Căt de sus ridici acuma in găndirea ta pe-o roabă,
»Căud durerea ta din suflet este singura-mi podoabă,
»Şi cu focul blănd din glasu-ți tu mĕ dori şi mĕ cutremuri
»De imi pare o poveste de amor din alte vremuri;

www.dacoromanica.ro

»Visurile tale toate, ochiul tĕu atăt de tristu-i,
»Cu-a lui umed' adăncime toată mintea mea o mistui.
»Dă-mi-i mie ochii negri, nu privì cu ei in laturi,
»Căci de noaptea lor cea dulce veşnic n'o să mé mai saturi,
»Aş orbi privind intr'ĕnşii. O, ascultă numa 'ncoace,
»Cum la vorbă mii de valuri stau cu stelele proroace,
»Codrii negri aiurează şi isvoarele-i albastre
»Povestesc ele 'n de ele numai dragostele noastre,
»Şi luceferii ce tremur aşa reci prin negre ceteni,
»Tot păměntul, lacul, cerul, toate, toate ni's prieteni.
»Ai putea să lepezi cărma şi lopeţile să lepezi,
»După propria lor voe să ne ducă unde repezi:
»Căci or unde numai ele ar dori ca să ne poarte,
»Pretutindeni fericire — de'i viaţă, de e moarte«.
. . . . . .

Fantazie, fantazie! Căud suntem numai noi sĕnguri,
Ce ades, me porţi pe lacuri şi pe mare şi prin crĕnguri!
Unde ai vĕzut vr'odată aste ţĕri necunoscute?
Căud se petrecur' aceste? La o mie patru sute?
Azi n'ai chip in toată voia in privirea-i să te pierzi,
Cum iţi vine, cum iţi place pe copila s'o desmierzi,
După găt să-i aşezi braţul, gură 'n gură, piept la piept,
S'o intrebi numai cu ochii: Mĕ iubeşti tu? spune drept!
Aş! Abia ţi-ai intins măna, sare ivĕrul la uşă,
E-un congres de rubedenii, vre un unchiu, vre-o mătuşă.

www.dacoromanica.ro

Iute capul într'o parte și te uiți in jos smerit...
Oare nu-i in lumea asta vr'un ungher pentru iubit?
Și ca mumii egiptene stau cu toții in scaun țepeni,
Tu, cu mănele 'ncleștate, mai cu degetele drapeni,
Mai sucești vre o țigară, numeri fire de musteț
Și 'n probleme culinare te incerci a fi isteț.

Sunt sătul de-așa viață... nu sorbind a ei pahară,
Dar mizeria acésta, prosa asta e amară.
Să sfințești cu mii de lacrimi un instinct atăt de van,
Ce le-abate și la păsări de vre-o două ori pe an?
Nu trăiți voi, ci un altul vĕ inspiră, el trăește,
El cu gura voastră ride, el se 'ncântă, *el* șoptește,
Căci a voastre vieți cu toate sunt ca undele ce curg,
Vecĭnic este numai riul: riul este Demiurg.
Nu simțiți c'amorul vostru e-un amor străin?
Nebuni!
Nu simțiți că 'n proaste lucruri voi vedeți numai minuni!
Nu vedeți c'acea iubire serv'o causă din natură?
Că e leagăn unor viețe ce semințe sunt de ură?
Nu vedeți că risul vostru e in fii voștri plăns,
Că-i de vină cum că neamul Cain încă nu s'a stins?
O teatru de păpușe! zvon de vorbe omenești!
Povestesc ca papagalii mii de glume și povești
Fără ca să le priceapă. După ele un actor
Stă de vorbă cu el însuș, spune zeci de mii de ori

www.dacoromanica.ro

Ce-a spus veacuri dup'olaltă, ce va spune veacuri ăncă,
Păn' ce soarele s'o stinge in genunea cea adăncă.
Ce? Când luna se strecoară printre nouri, prin pustii,
Tu cu lumea ta de gânduri după ea să te aţii?
Să aluneci pe poleiul de pe ulițele ninse,
Să priveşti prin luncii geamuri la luminile aprinse
Şi s'o vezi incunjurată de un roi de pierde-vară,
Cum zimbeşte tuturora cu gândirea ei uşoară,
S'auzi zornetul de pinteni şi foşnirile de rochii,
Pe când ei sucesc mustața, eară ele fac cu ochii?
Când incheie cu-o privire amoroasele 'nțelegeri,
Cu ridicula-ţi simțire tu la poarta ei să degeri?
Pătimaş şi indărătnic s'o iubeşti ca un copil,
Când ea-i rece şi cu toane ca şi luna lui Aprilf
Incleştând a tale brațe toată mintea să ţi-o pierzi,
De la creştet la picioare s'o admiri şi s'o desmierzi
Ca pe-o marmură de Paros sau o pănză de Corregio,
Când ea-i rece şi cochetă? — Eşti ridicol, ințelege-o.
Da, visam odinioară pe acea ce m'ar iubi,
Când aş sta pierdut pe gânduri, peste umër m'ar privi,
Aş simți-o că-i aproape, şi ar şti că o 'nțeleg,
Din sërmana noastră viață am dura roman intreg...
N'o mai caut. Ce să caut? E acelaş cântec vechi,
Setea liniştei eterne, care 'mi sună la urechi;
Dar organele 's sfărmate, şi 'n strigări iregulare
Vechiul cântec mai pătrunde cum in nopți isvorul sare.
P'ici pe colo mai străbate căte-o voce mai curată
Dintr'un *carmen saeculare* ce 'l visai şi eu odată;

www.dacoromanica.ro

Dar tot șuieră și strigă, scapără și rupt resună,
Se împinge tumultoasă și selbatecă pe strună,
Și în gându-mi trece vêntul, capul arde pustiit,
Aspru, rece sună cântul cel etern neisprăvit...

Unde's șirurile clare din viața-mi să le spun?
Ah! organele 's sfărmate și maestru e nebun!

www.dacoromanica.ro

LUCEAFĂRUL

A fost o dată ca 'n poveşti,
A fost ca nici odată
Din rude mari impărăteşti
O prea frumoasă fată.

Şi era una la părinţi
Şi mândră 'n toate cele,
Cum e fecioara intre sfinţi
Şi luna intre stele.

Din umbra falnicelor bolţi
Ea pasul şi 'l indreaptă
Lângă fereastră, unde 'n colţ
Luceafărul aşteaptă.

www.dacoromanica.ro

Privea în zare, cum pe mări
Resare și strălуce,
Pe mișcătoarele cărări
Corăbii negre duce.

El vede azi, el vede mâni,
Ast-fel dorința-i gata;
El ear privind de săptămâni,
Ei cade dragă fata.

Cum ea pe coate-și răzima
Visând ale ei tămple,
De dorul lui și inima
Și sufletu-i se ămple,

Și cât de viu s'aprinde el
In ori și care sară
Spre umbra negrului castel,
Când ea o să-i apară.

* * *

Și pas cu pas pe urma ei
Alunecă 'n odae,
Țesând cu recile-i scântei
O mreajă de văpae.

www.dacoromanica.ro

Și când in pat se 'ntinde drept
Copila să se culce,
I-atinge mănele pe piept,
I 'nchide geana dulce,

Și din oglindă luminiș
Pe trupu-i se revarsă,
Pe ochii mari, bătând inchiși,
Pe fața ei intoarsă.

Ea ĕl privea cu un suris,
El tremura 'n oglindă,
Căci o urma adănc in vis
De suflet să se prindă.

Iar ea, vorbind cu el in somn,
Oftând din greu suspină :
»O dulce-al nopții mele Domn,
»De ce nu vii tu ? Vină !

»Cobori in jos, luceafăr blănd,
»Alunecând pe o rază,
»Pătrunde in casă și in gănd
»Și viața-mi luminează !«

www.dacoromanica.ro

El asculta tremurător,
Se aprindea mai tare
Și s'arunca fulgerător,
Se cufunda in mare ;

Și apa, unde-au fost căzut,
In cercuri se rotește,
Și din adănc necunoscut
Un măndru tănăr crește.

Ușor el trece ca pe prag
Pe marginea ferestii
Și ține 'n mănă un toiag
Incununat cu trestii.

Părea un tănăr Voevod
Cu păr de aur moale ;
Un vănăt giulgi se 'ncheie nod
Pe umerele goale,

Iar umbra feței străvezii
E albă ca de ceară —
Un mort frumos cu ochii vii
Ce scănteie 'n afară.

www.dacoromanica.ro

»Din sfera mea venii cu greu
»Ca să-ți urmez chemarea,
»Iar cerul este tatăl meu,
»Și mumă 'mi este marea.

»Ca in cămara ta să vin,
»Să te privesc de-aproape,
»Am coborit cu-al meu senin
»Și m'am născut din ape.

»O vin', odorul meu nespus,
»Și lumea ta o lasă;
»Eu sunt luceafĕrul de sus.
»Iar tu să-mi fii mireasă.

»Colo 'n palate de mărgean
»Te-oi duce veacuri multe,
»Și toată lumea în ocean
»De tine o s'asculte.«

— »O ești frumos cum numa'n vis
»Un ănger se arată,
«Dară pe calea ce-ai deschis
»N'oi merge nici odată;

www.dacoromanica.ro

»Străin la vorbă și la port
»Lucești făr' de viață,
»Căci eu sunt vie, tu ești mort,
»Și ochiul tău mă'nghiață.«

* * *

Trecu o zi, trecură trei,
Și iarăș noaptea vine
Luceafĕrul deasupra ei
Cu razele-i senine;

Ea trebuì de el in somn
Aminte să-și aducă,
Și dor de-al valurilor Domn
De inim'o apucă:

»Cobori in jos, luceafĕr blănd,
»Alunecănd pe-o rază,
»Pătrunde 'n casă și in gănd
»Și viața-mi luminează!«

Cum el din cer o auzì,
Se stinse de durere,
Iar ceru 'ncepe a rotì
In locul unde piere.

www.dacoromanica.ro

In aer rumene văpăi
Se 'ntind pe lumea 'ntreagă,
Și din a chaosului văi
Un mândru chip se 'ncheagă.

Pe vițele-i negre de pĕr
Coroana-i arde pare,
Venea plutind in adevĕr,
Scăldat in foc de soare.

Din negru giulgi se desfășor
Marmoreele brață,
El vine trist și gânditor,
Și palid e la față;

Dar ochii mari și minunați
Lucesc adânc, chimeric,
Ca două patimi fără saț
Și pline de'ntuneric.

— »Din sfera mea venii cu greu
»Ca să te-ascult ș'acuma,
»Și soarele e tatăl meu,
»Iar noaptea 'mi este muma.

www.dacoromanica.ro

»O vin', odorul meu nespus,
»Și lumea ta o lasă;
»Eu sunt luceafĕrul de sus,
»Iar tu să-mi fii mireasă.

»O vin', in pĕrul tĕu bălai
»S'anin cununi de stele,
»Pe-a mele ceruri să resai
»Mai mândră de cât ele.«

— »O ești frumos, cum numa'n vis
»Un demon se arată;
»Dară pe calea ce-ai deschis
»N'oi merge nici odată!

»Mĕ dor de crudul tĕu amor
»A pieptului meu coarde,
»Și ochii mari și grei mĕ dor,
»Privirea ta mĕ arde.«

— »Dar cum ai vrea să mĕ cobor?
»Au nu 'nțelegi tu oare,
»Cum că eu sunt nemuritor
»Și tu ești muritoare?«

www.dacoromanica.ro

— »Nu caut vorbe pe ales,
»Nici știu cum aș începe;
»Deși vorbești pe înțeles,
»Eu nu te pot pricepe.

»Dar dacă vrei cu crezământ
»Să te 'ndrăgesc pe tine,
»Tu te coboară pe pământ,
»Fii muritor ca mine.«

—»Tu'mi ceri chiar nemurirea mea
»In schimb pe-o sărutare?
»Dar voi să știi asemenea,
»Cât te iubesc de tare.

»Da, mĕ voi naște din pĕcat,
»Primind o altă lege:
»Cu vecĭnicia sunt legat,
»Ci voi să mĕ deslege.«

Și se tot duce, s'a tot dus
De dragu-unei copile,
S'a rupt din locul lui de sus
Pierind mai multe zile.

* * *

www.dacoromanica.ro

In vremea asta Cătălin,
Viclean copil de casă,
Ce umple cupele cu vin
Mesenilor la masă,

Un paj ce poartă pas cu pas
A 'mpărătesei rochii,
Băiat din flori și de pripas,
Dar indrăsneț cu ochii,

Cu obrăjei ca doi bujori
De rumeni, bată-i vina,
Se furișează pănditor
Privind la Cătălina.

Dar ce frumoasă se făcù
Și mândră, arz'o focul!
Ei, Cătălin! acu-i acu
Ca să-ți incerci norocul.

Și 'n treacĕt o coprinse lin
Intr'un ungher de grabă.
— »Da ce vrei, mări Cătălin!
»Ia las', cată-ți de treabă.«

www.dacoromanica.ro

— »Ce voi? Aș vrea să nu mai stai
»Pe gânduri totdeauna,
»Să rizi mai bine și să-mi dai
»O gură, numai una.«

— »Dar nici nu știu măcar ce-mi ceri.
»Dă-mi pace, fugi departe —
»O, de luceafĕrul din cer
»M'a prins un dor de moarte.«

— »Dacă nu știi, ți-aș arăta
»Din bob in bob amorul,
»Ci numai nu te mănia,
»Ci stai cu binișorul.

»Cum vĕnătorul 'ntinde 'n crăng
»La păsĕrele lațul,
»Când ți-oi intinde brațul stăng,
»Să mĕ cuprinzi cu brațul;

»Și ochii tĕi nemișcători
»Sub ochii mei remăie;
»De te inalț de subsuori,
»Te 'nalță din călcăie;

www.dacoromanica.ro

»Când fața mea se pleacă 'n jos,
»In sus remăi cu fața,
»Să ne privim nesățios,
»Și dulce toată viața;

»Și ca să-ți fie pe deplin
»Iubirea cunoscută:
»Când sărutându-te mě 'nclin,
»Tu iarăș mě sărută.«

Ea-l asculta pe copilaș
Uimită și distrasă,
Și rușinos și drăgălaș
Mai nu vrea, mai se lasă,

Și-i zice 'ncet: »Ăncă de mic
»Te cunoșteam pe tine,
»Și guraliv și de nimic
»Te-ai potrivì cu mine;

»Dar un luceafĕr, rĕsărit
»Din liniștea uitării,
»Dă orizon nemărginit
»Singurătății mării;

www.dacoromanica.ro

»Şi tainic genele le plec,
»Căci mi le umple plânsul,
»Când ale apei valuri trec
»Călătorind spre dênsul;

»Lucește c'un amor nespus
»Durerea să-mi alunge,
»Dar se inalță tot mai sus
»Ca să nu-l pot ajunge,

»Pătrunde trist cu raze reci
»Din lumea ce-l desparte:
»In veci él voi iubì şi 'n veci
»Va remănea departe.

»De aceea zilele imi sunt
»Pustii ca niște stepe,
»Dar nopțile 's de-un farmec sfânt
»Ce nu-l mai pot pricepe.«

— »Tu ești copilă, asta e!
»Hai, ş'om fugi in lume,
»Doar ni s'or pierde urmele
»Şi nu ne-or şti de nume;

www.dacoromanica.ro

»Căci amĕndoi vom fi cumințI,
»Vom fi voioși și teferi,
»Vei pierde dorul de părinți
»Și visul de luceferi.«

* * *

Porni luceafĕrul. Creșteau
In cer a lui aripe,
Și căi de mii de ani treceau
In tot atătea clipe.

Un cer de stele de desupt,
Deasupra-i cer de stele,
Părea un fulger ne 'ntrerupt
Rătăcitor prin ele.

Și din a chaosului văi
Jur imprejur de sine
Vĕzu ca 'n zioa cea d'intăi,
Cum isvorau lumine,

Cum, isvorind, ĕl inconjor
Ca niște mări, de-a 'notul;
El sboară, gănd purtat de dor,
Păn' piere totul, totul:

www.dacoromanica.ro

Căci unde-ajunge, nu-i hotar,
Nici ochiu spre a cunoaște,
Și vremea 'ncearcă in zadar
Din goluri a se naște.

Nu e nimic, și totuș e
O sete care 'l soarbe,
E un adănc, asemene
Uitării celei oarbe.

— »De greul negrei vecînicii,
»Părinte, mĕ desleagă,
»Și lăudat pe veci să fii
»Pe-a lumii scară 'ntreagă!

»O cere-mi, doamne, ori-ce preț,
»Dar dă-mi o altă soarte,
»Căci tu isvor ești de vieți
»Și dătător de moarte.

»Reia-mi al nemuririi nimb
»Și focul din privire,
»Și pentru toate dă-mi in schimb
»O oară de iubire!

www.dacoromanica.ro

»Din chaos Doamne-am apărut
»Şi m'aş intoarce 'n chaos,
»Şi din repaos m'am născut...
»Mi-e sete de repaos.«

— »»Hyperion ce din genuni
»»Resai c'o intreagă lume,
»»Nu cere semne şi minuni
»»Care n'au chip şi nume.

»»Tu vreai un om să te socoţi,
»»Cu ei să te asemeni?
»»Dar piară oamenii cu toţi,
»»S'ar naşte iarăşi oameni.

»»Ei doar au stele cu noroc
»»Şi prigoniri de soarte;
»»Noi nu avem nici timp, nici loc,
»»Şi nu cunoaştem moarte.

»»Din sinul veciniculuí ieri
»»Trăeşte azi ce moare,
»»Un soare de s'ar stinge 'n ceri,
»»S'aprinde iarăş soare.

www.dacoromanica.ro

»»Părênd pe veci a rĕsărì,
»»Din urmă moarte 'l paşte
»»Căci toţi se nasc spre a murì,
»»Şi mor spre a se naşte.

»»Iar tu, Hyperion, remăi
»»Or unde ai apune,
»»Tu eşti din forma cea d'intăi,
»»Eşti vecînică minune.

»»Şi pentru cine vrei să mori?
»»Intoarcete, te 'ndreaptă
»»Spre-acel pămênt rătăcitor
»»Şi vezi ce te aşteaptă.««

* * *

In locul lui menit din ceri
Hyperion se 'ntoarsĕ
Şi, ca şi 'n zioa cea de ieri,
Lumina şi-o revarsă.

Căci este seară 'n asfinţit
Şi noaptea o să 'nceapă,
Resare luna liniştit
Şi tremurând din apă

www.dacoromanica.ro

Şi umple cu-ale ei scântei
Cărările din crânguri...
Sub şirul lung de mândri tei
Şedeau doi tineri singuri.

— »O lasă-mi capul meu pe sin,
»Iubito, să se culce,
»Sub raza ochiului senin
»Şi negrăit de dulce.

»Cu farmecul luminii reci
»Gândirile străbate-mi,
»Revarsă linişte de veci
»Pe noaptea mea de patemi.

»Şi deasupra mea remăi
»Durerea mea de-o curmă,
»Căci eşti iubirea mea d'intăi
»Şi visul meu din urmă.«

Hyperion vedea de sus
Uimirea 'n a lor faţă;
Abia un braţ pe gât i-a pus,
Şi ea l'a prins in braţă.

www.dacoromanica.ro

Miroase florile-argintii
Şi cad, o dulce ploae,
Pe creştetele-a doi copii
Cu plete lungi, bălae.

Ea imbătată de amor
Ridică ochii, vede
Luceafĕrul şi 'ncetişor
Dorinţele'i increde:

»Cobori in jos, luceafĕr blănd,
»Alunecănd pe rază,
»Pătrunde 'n codru şi in gănd
»Norocu-mi luminează!«

El tremură ca alte dăţi
In codri şi pe dealuri,
Călăuzind singurătăţi
De mişcătoare valuri;

Dar nu mai cade ca'n trecut
In mări din tot inaltul:
»Ce-ţi pasă ţie, chip de lut,
»Dac' oi fi eu sau altul!

www.dacoromanica.ro

»Trăind in cercul vostru strimt,
»Norocul vĕ petrece —
»Ci eu in lumea mea mĕ simt
»Nemuritor și rece.«

www.dacoromanica.ro

CRITICILOR MEI

Multe flori sunt, dar puține
Rod in lume o să poarte:
Toate bat la poarta vieței,
Dar se scutur multe moarte.

E ușor a scrie versuri,
Când nimic nu ai a spune,
Înșirând cuvinte goale
Ce din coadă au să sune.

Dar când inima 'ți frămĕntă
Doruri vii și patimi multe,
Ș'a lor glasuri a ta minte
Stă pe toate să le-asculte:

www.dacoromanica.ro

Ca și flori in poarta vieței,
Bat la porțile gândirii,
Toate cer intrare 'n lume,
Cer veșmintele vorbirii.

Pentru-a tale proprii patimi,
Pentru propria'ți viață
Unde ai judecătorii,
Ne 'nduraţii ochi de ghiață?

Ah! atuncea ți se pare,
Că pe cap iți cade cerul:
Unde vei găsi cuvêntul
Ce exprimă adevĕrul?

Critici voi, cu flori deșerte:
Care roade n'ați adus:
E ușor a scrie versuri
Când nimic nu ai de spus.

www.dacoromanica.ro

LA STEAOA...

La steaoa care-a resărit
E o cale-atăt de lungă
Că mii de ani i-au trebuit
Luminei să ne-ajungă.

Poate de mult s'a stins in drum
In depărtări albastre,
Iar raza ei abia acum
Lucì vederii noastre.

Icoana stelei ce-a murit
Incet pe cer se sue:
Era, pe căud nu s'a zărit,
Azi o vedem, şi nu e.

www.dacoromanica.ro

Tot ast-fel când al nostru dor
Peri in noapte-adâncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă.

---

www.dacoromanica.ro

DE CE NU-MI VII

Vezi, rândunelele se duc,
Se scutur frunzele de nuc,
S'așează bruma peste vii —
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

O! vino iar în al meu braț,
Să te privesc iar cu nesaț,
Să razim dulce capul meu
De sinul teu, de sinul teu!

Ți-aduci aminte cum pe-atunci,
Când ne primblam prin văi și lunci,
Te ridicam de subsuori
De-atâtea ori, de-atâtea ori?

www.dacoromanica.ro

In lumea asta sunt femei
Cu ochi ce isvorăsc scântei...
Dar, ori-cât ele sunt de sus,
Ca tine nu-s, ca tine nus:

Căci tu inseninezi mereu
Viața sufletului meu,
Mai mândră decât ori-ce stea,
Iubita mea, iubita mea!

Târzie toamnă e acum,
Se scutur frunzele pe drum
Și lanurile sunt pustii...
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii!

www.dacoromanica.ro

KAMADEVA *)

Cu durerile iubirii
Voind sufletu-mi să-l vindic,
L-am chemat in somn pe Kama —
Kamadeva, zeul indic.

El venì, copilul mândru.
Călărind pe-un papagal,
Avĕnd zimbetul fățarnic
Pe-a lui buze de coral.

*) *Kamadeva* este in Mitologia Indică zeul amorului. Tatăl sĕu este Cerul, ear muma sa Ilusia. In figurare se infățișează călărind pe un papagal, cu un arc făcut din trestie de zahăr, coarda arcului formată din albine, ear săgețile din florile trandafirii ale arborelui Amra. *J. M.*

www.dacoromanica.ro

Aripi are, ear în tolbă-i
El păstrează ca săgeți
Numai flori inveninate
De la Gangele măreț.

Puse-o floare-atunci în arcu-i,
Mĕ lovì cu ea în pept,
Și de-atunci în ori-ce noapte
Plăng pe patul meu deștept.

Cu săgeata-i otrăvită
A sosit ca să mĕ certe
Fiul cerului albastru
Ș'al iluziei deșerte.

www.dacoromanica.ro

SARA PE DEAL

Sara pe deal buciumul sună cu jale,
Turmele'l urc', stelele scapără'n cale,
Apele plâng clar izovrind in fântâne;
Sub un salcăm, dragă, m'aștepți tu pe mine,

Luna pe cer trece-așa sfântă și clară,
Ochii tăi mari caută 'n frunza cea rară,
Stelele nasc umezi pe bolta senină,
Pieptul de dor, fruntea de gânduri ți-e plină.

Nourii curg, raze-a lor șiruri despică,
Streșine vechi casele'n lună ridică,
Scârție'n vânt cumpăna de la fântână,
Valea-i in fum, fluere murmură'n stână;

www.dacoromanica.ro

Şi osteniţi oameni cu coasă'n spinare
Vin de la cămp; toaca resună mai tare,
Clopotul vechiu umple cu glasul lui sara,
Sufletul meu arde'n iubire ca para.

Ah! in curĕnd satul in vale amuţeşte,
Ah! in curĕnd pasu-mi spre tine grăbeşte:
Lăngă salcăm sta-vom noi noaptea intreagă,
Ore intregi spune-ţi-voi căt imi eşti dragă!

Ne-om răzimà capetele-unul de altul
Şi surizind vom adormi sub inaltul
Vechiul salcăm. — Ast-fel de noapte bogată,
Cine pe ea n'ar da viaţa lui toată?

www.dacoromanica.ro

SONET*)

Ori căte stele ard în înălțime
Ori căte unde aruncă'n fața'i marea;
Cu-a lor lumină și cu scânteiarea
Ce-or fi 'nsemnând, ce vor — nu știe nime.

Deci cum voești, tu poți urma cărarea;
Fii bun și mare, ori pătat de crime:
Acelaș praf, aceeaș adâncime!
Ear moștenirea ta și a tot: uitarea!

*) Următoarele șase poesii de Eminescu, scrise — pe cât se vede — în prima aruncătură a condeiului, au rămas nerevăzute de poet, nepublicate de el. Una din ele este numai un fragment de 3 strofe; »rugăciunea« se află intercalată într'o poesie de 12 strofe, intitulată *Te twam asi,* având însă în manuscript fiecare strofe rânduri șterse și neînlocuite; satira *Dalila,* dacă nu ar fi fost înlăturată ca un fel de variantă a actualei satire IV, ar fi primit poate o modificare radicală. Dar și așa cum le găsim astăzi, aceste poesii cuprind versuri de o unică frumusețe și nu pot lipsi din opera lui Eminescu.

T. M.

www.dacoromanica.ro

Par'că mĕ vĕd murind: în umbra porţii
Aşteaptă cei ce vor să mĕ îngroape,
Aud cântări şi vĕd lumini de torţii.

O, umbră dulce, vino mai aproape,
Să simt plutind deasupră-mi geniul morţii
Cu aripi negre, umede pleoape.

www.dacoromanica.ro

PE UN ALBUM

Albumul? Bal-mascat cu lume multă,
In care toţi pe sus işi poartă nasul,
Disimulându-şi mutra, gândul, glasul,
Cu toţi vorbesc şi nimeni nu ascultă.

Şi eu intrai, mĕ vezi rănindu-mi pasul,
Un vers incerc cu pana mea incultă,
Pe masa ta aşez o foaie smultă
Ce de când e nici n'a visat Parnasul.

Spre-a-ţi aminti trecutele petreceri
Condeiu 'n mână tu mi-l pui cu silă —
De la ori cine-un snop de paie seceri —,

Apoi te uiţi rizĕnd la cât-o filă,
Viclean te bucuri de a le noastre 'ntreceri,
Privind in vrav prostia imobilă.

www.dacoromanica.ro

INTRE PASĔRI

Cum nu suntem două păserĭ
Sub o straşină de stuf,
Cìoc in cioc să stăm alături
Intr'un cuib numai de puf!

Nu mi-ai scoate oare ochii
Cu-ascuţitul botişor?
Şi alăturea cu mine
Sta-vei oare binişor?

Par'că mì te vĕd, drăguţă,
Că imi sbor şi că te scap;
Stănd pe gard, privind la mine,
Ai tot da cochet din cap.

www.dacoromanica.ro

Iară eu suit pe casă
Și plouat de-atăt amor,
M'aș umfla ursuz in pene
Și ași sta intr'un picior.

www.dacoromanica.ro

FRAGMENT

După ce atăta vreme
La olaltă n'am vorbit,
Mie-mi pare că uitarăm
Căt de mult ne-am fost iubit.

Dar acum te vĕd nainte-mi
Dulce, palidă cum ședzi —
Lasă-mĕ ca altă dată
Umilit să 'ngenuchez,

Lasă-mĕ să-ți plăng de milă,
Să-ți sărut a tale mănĭ...
Mănușițe, ce făcurăți
De atătea sĕptĕmăni?
. . . . . .
. . . . . .

www.dacoromanica.ro

RUGĂCIUNE

Rugămu-ne 'ndurărilor
Luceafĕrului mărilor:
Din valul ce ne băntue,
Inalţă-ne, ne măntue,
Privirea adorată
Asupră-ne coboară,
O maică preacurată
Şi pururea fecioară
Marie!

www.dacoromanica.ro

DALILA

Biblia ne povesteşte de Samson, cumcă muierea,
Când dormea, tăindu-i părul, i-a luat toată puterea
De l-au prins apoi duşmanii, l-au legat şi i-au scos ochii,
Ca dovadă de ce suflet stă in piepţii unei rochii...
Tinere ce plin de visuri urmăreşti vre-o femee,
Pe când luna, scut de aur, străluceşte prin alee
Şi pătează umbra verde cu misterioase dungi,
Nu uita că doamna are minte scurtă, haine lungi.
Te imbeţi de feeria unui mândru vis de vară,
Care'n *tine* se petrece... Ia intreab-o bunăoară —
O să-ţi spue de panglice, de volane şi de mode,
Pe când inima ta bate ritmul sfânt al unei ode..,
Când cochetă de-al tĕu umĕr ţi se razimă copila,
Dac'ai inima şi minte, te gândeşte la Dalila.

E frumoasă se'nţelege; ca copii are haz,
Şi când ride, face încă şi gropiţe in obraz,

www.dacoromanica.ro

Si gropiţe, face 'n unghiul ucigaşei sale guri
Şi la degetele mănii şi la ori-ce inchieturi;
Nu e mică, nu e mare, nu'i subţire, ci 'mplinită
Incăt ai ce strănge 'n braţe — numai bună de iubit;
Tot ce-ar zice, i se cade, tot ce face-i şade bine,
Şi o prinde ori-ce lucru, căci aşa se şi cuvine;
Dacă vorba-i e plăcută, şi tăcerea-i ăncă place,
Vorba zice; »*fugi 'ncolo*«, risul zice; »*vino 'ncoace!*«
Umblă par'că amintindu-şi vre-un cănteс, alintată,
Par că i-ar fi tot a-lene şi s'ar cere sărutată,
Şi se 'nalţă din călcăie să-ţi ajungă păn'la gură,
Dăruind c'o sărutare acea tainică căldură
Ce n'o are decăt numai sufletul unei femei . . .
Cătă fericire crez tu c'ai găsi in braţul ei!
Te-ai insenina vězěndu-i rumenirea din obraji.
E cu toane, o crăiasă, ear tu těnĕr ca un paj,
Şi adănc privind in ochi-i, ţi-ar părea cumcă inveţi
Cum viaţa preţ să aibă şi cum moartea s'aibă preţ,
Şi pětruns de-o bucurie şi fermecătoare jale,
Ai vedea in ea crăiasa lumii găndurilor tale,
Aşa că, inchipuindu-ţi lăcrimoasele ei gene,
Ţi-ar părea mai măndră decăt Venus Anadyomene
Şi in chaosul uitării, ori cum orele alerge,
Ea din ce in ce mai dragă ţi-ar cădea pe zi ce merge.

Ce iluzii! Nu 'nţelegi tu din a ei căutătură,
Că deprindere, grimasă este zimbetul pe gură,

www.dacoromanica.ro

Că intreaga-i frumusețe e in lume de prisos,
Și că sufletul și-l perde fără de nici un folos?
In zadar boltita lira ce din șapte coarde sună,
Tănguirea ta de moarte in cadențele i adună;
In zadar in ochi avè-vei umbre mândre din povești,
Precum iarna se așează flori de gheață pe ferești
Când in inimă e vară; in zadar o rogi: »consacră-mi
Creștetul cu-ale lui gânduri, să-l sfințesc cu-a mele lacrămi!«
Ea nici poate să'nțeleagă, că nu tu o vreai... că'n tine
E un demon ce'nsetéză după dulcele-i lumine,
C'acel demon plânge, ride, neputênd s'auză plânsu-și,
Că o vrea spre a se'nțelege insfirșit pe sine insuși,
Că se sbate ca un sculptor fără brațe care geme,
Ca un maistru ce-asurzește in momentele supreme
Pân'a nu ajunge 'n culmea dulcei muzice de sfere
Ce-o aude că se naște din rotire și cădere,
Că el nu-i cere drept jertfă pe-un altar inalt să moară,
Precum in vechimea sfântă se junghiau odinioară
Virginele ce stătură sculptorilor de modele,
Când tăiau in marmor chipul unei zine dupe ele;
S'ar pricepe acel demon... s'ar renaște
Mistuit de focul propriu, el atunci s'ar recunoaște
Și, pětruns de-ale lui patimi și de amoru-i cu nesațiu,
El ar frânge 'n vers adonic limba lui ca și Horațiu,
Ar atrage 'n visu-i mândru a isvoarelor murmururi,
Umbra umedă din codri, stelele ce ard de-apururi,
Și 'n acel moment de taină, când s'ar crede că-i ferice,
Poate-ar invia 'n ochiu-i ochiul lumei cei antice

www.dacoromanica.ro

Şi cu patimă adâncă ar privi-o s'o adore,
De la ochii ei cei tineri mântuirea s'o implore,
Ar voi in a lui braţe să-o ţină-'n veci de veci,
Desgheţând cu sărutarea-i raza ochilor ei reci;
Căci de peatră de ar fi, încă s'o incălzì de-atât amor,
Când căzêndu-i in genunche, i-ar vorbì tânguitor,
Fericirea inecându-l, el ar sta să 'nnebunească
Că'n furtuna lui de patimi şi mai mult să o iubească.

Cu zimbiri de curtezană şi cu ochi bisericoşi,
S'ar preface că pricepe. Măgulite toate sunt
De-a fi umbra frumuseţii cei eterne pe pământ.
O femee intre flori zi-i şi o floare 'ntre femei,
Ş'o să-'i placă. Dar o pune să aleagă intre trei
Ce-o inconjoară, toţi zicênd că o iubesc — cât de naivă,
Vei vedea că deodată ea devine pozitivă
Şi când dama cochetează cu privirele-i galante,
Impărţind ale ei vorbe intre-un crai bătrân ş'un fante,
Nu-i minune ca simţirea-i să se poată inşela,
Să confunde-un crai de pică cu un crai de mahala:
Căci cu dorul tău demonic va vorbì călugăreşte,
Pe când craiul cel de pică de s'arată pieptu-i creşte,
Ochiul inghetat i-l umplu gânduri negre de amor
Şi de-odată e vioae, stă picior peste picior,
Ş'acel sec, in judecata-i e cu duh şi e frumos...

www.dacoromanica.ro

A visa că adevĕrul sau alt lucru de prisos
E in stare ca să schimbe in natur' un fir de pĕr,
Este piedica eternă ce-o punem la adevĕr.

Așa dar când plin de visuri urmărești vre-o femee,
Pe când luna, scut de aur, strălucește prin alee
Și pătează umbra verde cu fantasticele-i dungi,
Nu uita, că doanina are minte scurtă, haine lungi.
Te imbeți de feeria unui mândru vis de vară,
Care'n *tine* se petrece... Ia intreab-o bunăoară,
Ș-o să-ți spue de panglice, de volane și de mode,
Pe când inima ta bate'n ritmul sfânt al unei ode...
Când vezi piatra ce nu simte nici durerea și nici mila,
De ai inimă și minte, feri in lături: e Dalila!

www.dacoromanica.ro

POST-SCRIPTUM

In notița biografică din edițiile anterioare însemnasem ziua nașterei lui Eminescu „la 20 Decemvrie 1849 in satul Ipotești lângă Botoșani". Această insemnare se intemeia pe arătarea lui Eminescu insuș. D. Iacob Negruzzi păstrează un registru, în care membrii societății literare „Junimea" și-au inscris data și locul nașterii lor. Pe pagina 2-a a registrului, in dreptul numelui Mihail Eminescu, stă scris *de propria mână a poetului:* „Ignat", in adevĕr martirul pe care Biserica ortodoxă il serbează in zioa de 20 Decemvrie.

Insĕ fostul meu elev, d. N. D. Giurescu, absolvent al facultății de litere din București, scrie la 7 (19) Mai 1892 d-lui Negruzzi următoarele:

După o zadarnică escursiune ce am făcut in Ipotești, satul copilăriei lui Eminescu, d. G. Cer-

www.dacoromanica.ro

chez (pe atunci prefectul județului Botoșani) a primit următorul răspuns la o scrisoare ce adresase maicăi Agapia Gherghel, starița schitului Agafton, unde trăește o mătușă a poetului.

„1891 Martie 29 Agafton.

Dl. Poet Eminescu este născut in Botoșani; aceasta este foarte sigur, căci am intrebat pe Maica Fevronia Iorașcu, care an fost față când s'au născut. Este cunoscut încă că Botezul i s'au cetit de către Preotul Dimitrie, de la Ospenia ...

Agapia Gherghel".

Am pornit spre biserica Uspenia, ce-i mai zice și biserica Domnească — Catedrala din Botoșani —. Am căutat pe Preotul Dimitrie, și după rescolirea cătorva groase volume, prăfuite de vreme, in care erau trecute numele tuturor botezaților de „Dumnea-lui Preotul Iconom Ion Stamati", acum reposat, incepênd cu a. 1832, am găsit in „metrica, partea I de nașteri și botezuri" următoarele rînduri, pe cari le dau in exactă transcriere:

Născut la 15 Ghenarie 1850, din părinți: *Gheorghe* „*Eminovici*, proprietar și soția sa *Ralu*, născută Va- „sile *Iurașcu*, care primi Botezul in 21 Ghenarie; „s'a numit *Mihail* avênd naș pe Dumnea-lui Stol- „nicul Vasile Iurașcu."

www.dacoromanica.ro

Acest volum se află in buna păstrare a Preotului Dimitrie, de la mai sus pomenita Biserică... Rămâne (așa dar) cu totul sigur-că Mihail Eminescu s'a născut in Botoșani in zioa de 15 Ianuarie 1850.

N. D. Giurescu.

Și noi credem, că trebue primită rectificarea d-lui Giurescu. Vechia insemnare a lui Eminescu insuș, cu ziua de 20 Decemvrie 1849, va fi fost resultatul unei informații inexacte a poetului din partea părinților.

www.dacoromanica.ro

CUPRINS

	Pag.
Prefața la ediția I	III
Poetul Eminescu, de T. Maiorescu	V
1. Singurătate	3
2. Lasă-ți lumea ta uitată	6
3. Și dacă ramuri bat in geam	9
4. Pajul Cupidon	10
5. Ce te legeni codrule	13
6. Melancolie	15
7. Rugăciunea unui Dac	17
8. Pe aceeaș ulicioară	20
9. De câte ori iubito	22
10. O remăi	23
11. Despărțire	25
12. Crăiasa din povești	27
13. Odă	29
14. La mijloc de codru des	31
15. Venere și Madonă	32
16. Sonet (Iubind in taină)	35
17. Sonet (Afară-i toamnă)	36
18. Sonet (Sunt ani la mijloc)	37
19. Sonet (Când insuș glasul)	38
20. Sonet (Trecut-au anii)	39
21. Sonet (S'a stins viața falnicei Veneții)	40

www.dacoromanica.ro

Pag.

22. Dorința 41
23. Mortua est 43
24. Noaptea 47
25. Egipetul 49
26. Adio 54
27. Ce e amorul 57
28. Lacul 59
29. Ăngerŭ de pază 61
30. Floare albastră 62
31. Ăngер și demon 66
32. Se bate miezul nopții 72
33. Atât de fragedă 73
34. O mamă dulce, dulce mamă 76
35. Fĕt frumos din tei 78
36. Cu mâine zilele-ți adaugi 83
37. Din valurile vremii 85
38. Povestea codrului 87
39. Împĕrat și proletar 90
40. Pe-lângă plopii fără soț 101
41. Glossa 104
42. S'a dus amorul 108
43. Departe sunt de tine 111
44. Freamĕt de codru 113
45. De-or trece anii 116
46. Te duci 118
47. Peste vĕrfuri 121
48. Somnoroase păsĕrele 122
49. Revedere 124
50. Când amintirile 126
51. Doină 128
52. Mai am un singur dor 131
Variantă 133
Altă variantă 136
Altă variantă 138

www.dacoromanica.ro

Pag.

53. Epigonii 141
54. Călin 147
55. Nu mĕ 'nțelegi 159
56. Strigoii 161
57. Diana 179
58. Satira I 181
59. Satira II 188
60. Satira III 192
61. Satira IV 204
62. Luceafĕrul 211
63. Criticilor mei 231
64. La steaoa 233
65. De ce nu-mi vii 235
66. Kamadeva 237
67. Sara pe deal 239
68. Sonet 241
69. Pe un album 243
70. Intre păsĕri 244
71. Fragment 246
72. Rugăciune 247
73. Dalila 248
Post-Scriptum 253

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro